# Pedagógiai program

## Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola

2024. szeptember

# TARTALOMJEGYZÉK

1. Az iskola nevelési programja ..... 5
1.1. A pedagógiai program jogszabályi háttere ..... 5
1.2. Jogelődök ..... 5
1.3. Az intézmény szervezeti felépítése, jellemzői ..... 5
1.4. Az iskola jövőképe ..... 6
1.5. Küldetésnyilatkozatunk ..... 6
1.6. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai ..... 6
1.6.1. Pedagógiai alapelvek, célok ..... 6
1.6.2. Az iskola célkitűzései, feladatok, eszközök, eljárások ..... 7
1.7. Munkarendek ..... 11
1.8. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok ..... 12
1.9. A teljeskörű egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok ..... 13
1.9.1. A teljeskörű egészségfejlesztés iskola feladatai ..... 13
1.9.2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása ..... 13
1.10. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok ..... 15
1.10.1. A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok ..... 15
1.10.2. Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai ..... 15
1.10.3. A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai ..... 17
1.10.4. A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai ..... 17
1.11. A pedagógusok és osztályfőnökök feladatai ..... 17
1.11.1. A pedagógusok feladatai ..... 18
1.11.2. Az osztályfőnök feladatai ..... 18
1.12. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység ..... 19
1.12.1. A sajátos nevelési igényű tanulók integrációját segítő program ..... 19
1.12.2. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése ..... 20
1.12.3. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység, a Tehetségprogram ..... 20
1.12.4. Az ifjúságvédelmi feladatok ellátása ..... 24
1.12.5. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység ..... 25
1.13. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje ..... 26
1.14. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel ..... 26
1.14.1. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák ..... 27
1.14.2. A szülők közösségét érintő együttműködési formák ..... 27
1.15. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata ..... 29
1.15.1. A vizsgaszabályzat hatálya, célja ..... 29
1.15.2. Vizsgatípusok ..... 29
1.15.3. Az értékelés rendje ..... 30
1.16. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai ..... 31
1.17. A felvételi eljárás különös szabályai ..... 31
2. Az intézmény helyi tanterve ..... 35
2.1. A választott kerettanterv megnevezése ..... 35
2.1.1. Czina Sándor Tagintézmény ..... 35
2.1.2. Rákóczitelepi Tagintézmény ..... 35
2.1.3. Vörösmarty Székhelyintézmény ..... 35
2.2. Alkalmazott tantervek ..... 35
2.3. A választott kerettanterv feletti óraszám ..... 35

2.3.1. Czina Sándor Tagintézmény ... 36
2.3.1. Rákóczitelepi Tagintézmény ... 37
2.3.2. Vörösmarty Székhelyintézmény ... 38
2.4. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei ... 42
2.5. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása ... 42
2.5.1. Az alapfokú nevelés-oktatás bevezető és kezdő szakasza (1.-4. osztály) ... 44
2.5.2. Az alapfokú nevelés-oktatás alapozó és fejlesztő szakasza (5.-8. osztály) ... 45
2.5.3. A kompetencia alapú oktatás irányelvei iskolánkban ... 46
2.5.4. Sajátos pedagógiai módszerek ... 47
2.5.5. Különleges bánásmódot igénylők ellátása ... 54
2.6. Mindennapos testnevelés ... 69
2.7. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai ... 69
2.8. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések ... 69
2.8.1. IPR a helyi tantervekben ... 70
2.9. A nem a többségi nemzetiséghez tartozó tanulók tananyaga ... 71
2.10. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái ... 71
2.10.1. Az értékelés rendje ... 76
2.11. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása ... 77
2.12. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei ... 77
2.13. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek ... 78
2.14. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei ... 78
2.14.1. Az iskola egészségnevelési elvei ... 78
2.14.2. Az iskola környezeti nevelési elvei ... 79
2.14.3. Környezeti nevelés külső helyszínen ... 80
2.15. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei ... 80
2.15.1. A magatartás értékelésének elvei ... 81
2.15.2. A szorgalomjegyek megállapításának elvei ... 82
2.15.3. A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei ... 83
3. A perszonalizált oktatás helyi programja ... 88
3.1. Az életkori és egyéni sajátosságok pedagógiai jelentősége ... 88
3.2. Műveltségi tartalmak ... 89
4. Összintézményi munkaközösségek ... 93
4.1. Tehetséggondozó és képességfejlesztő munkaközösségek ... 93
4.2. Intézményfejlesztési munkaközösség ... 95
5. Könyvtár-pedagógiai program ... 96
5.1. Az iskolai könyvtárak rövid bemutatása ... 96
5.2. Küldetésnyilatkozat ... 96
5.3. A könyvtárhasználati ismeretek oktatásának helye a NAT-ban ... 96
5.4. A könyvtár-pedagógiai tevékenység lehetőségei ... 99
6. Záró rendelkezések ... 101

# Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola

# Pedagógiai program

„Ami elmúlt, nem hull a semmibe, hanem alakítója annak, ami rákövetkezik. Akik régen csak egy-egy téglát raktak, építői voltak a jelennek, s a ma munkásai, előkészítői a jövőnek." *(Somodi József)*

## 1. Az iskola nevelési programja

### *1.1. A pedagógiai program jogszabályi háttere*

- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt.)
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelete a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról (NAT)
- 368/2011.(XII.31.) Kormányrendelet az államháztartás működési rendjéről
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- Központi pedagógiai program az interkulturális pedagógiai rendszerhez (Oktatási Közlöny 2004. szeptember 24. sz.(- LVIII. évfolyam 24. szám)
- 1042/2019. (II. 18.) Korm. határozat a nemzeti identitás erősítését célzó programokról
- Intézkedési terv a 2020/2021. tanévtől a köznevelési intézményekben a járványügyi készenlét idején alkalmazandó eljárásrendről.
- A nevelés-oktatás kereteit meghatározó, a Pedagógiai Program utolsó módosítása óta életbe lépő jogszabályok, előírások, eljárásrendek, ajánlások hatályos előírásai

### *1.2. Jogelődök*

Régi hagyománya van városunkban a közoktatásnak. A település első iskoláját 1894-ben alapították.
A népesség gyarapodásával egyre több gyermek került iskolába. A képviselő-testület 1900. november 13-án határozta el egy hat tantermes népiskola felállítását, melynek átadása 1902. szeptember 1-jén történt meg. Az akkor elkészült iskolaépület többszöri kibővítése nyomán alakult ki a Vörösmarty Székhelyintézmény mai arculata.
A Czina Sándor Tagintézmény 1978-ban nyitotta meg kapuit. Létrejöttét társadalmi igény sürgette, hiszen az Orosházi Üveggyár közvetlen közelében, jellemzően munkások lakta körzetben, az ott élők kezdeményezésére épült.
A 1929 szeptemberében induló, és 2001 óta telephelyeként működő Rákóczitelepi iskolaegység 2014 szeptemberétől tagintézményként működik.

### *1.3. Az intézmény szervezeti felépítése, jellemzői*

Az intézmény az alábbi szervezeti egységekre tagolódik:

- Székhelyintézmény:
  Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola (Vörösmarty Székhelyintézmény)
  5900 Orosháza, Vörösmarty u. 4.
- Tagintézmények:
  - Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Czina Sándor Tagintézménye
    5900 Orosháza, Ifjúság u. 7.
  - Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Rákóczitelepi Tagintézménye
    5903 Orosháza, Iskola u. 36.

Iskolánk több feladatellátási hellyel működő állami fenntartású köznevelési intézmény.

A jogszabályi környezet adta keretek között a társadalmi igényekhez alkalmazkodva sokszínű lehetőséget biztosítunk a tanulók képességeinek, tehetségének kibontakoztatására, a rászorulók felzárkóztatására, fejlesztésére, rehabilitációjára (ezekhez felhasználjuk pl.: emelt szintű tantárgyi programok: ének-zene, számítástechnika; idegen nyelvek: angol, német; az iskola tehetséggondozó programja, Komplex Instrukciós Program (KIP), Komplex Alapprogram Koncepció (KAP), differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoportban (DFHT), KAP alprogramok, Sakkpalota program, IKT eszközhasználat, jó gyakorlatok, Ökoiskola program stb.).
Nevelési és oktatási módszereink megválasztásakor a bevált hagyományok mellett befogadói vagyunk mindazoknak az innovációknak is, melyeket hatékonyaknak tartunk a tanulók fejlődése érdekében.

### *1.4. Az iskola jövőképe*

Városunk elismert, vonzó intézményeként működve minden feladatellátási helyen egyénre szabott, magas színvonalú nevelő-oktatómunkával kívánjuk biztosítani tanulóink számára a saját képességeik, adottságaik, szorgalmuk alapján a sikeres felkészülést életük további szakaszaira.

### *1.5. Küldetésnyilatkozatunk*

A klasszikus, tartós emberi értékekre épülő, a kor kihívásainak megfelelni tudó nevelési koncepciónk alapján olyan fiatalokat szeretnénk kibocsátani iskolánkból, akik az egész életen át tartó tanulásra való alkalmasságuk révén a gyorsan változó világban is képesek lesznek folyamatosan megújuló munkavégzésükkel a társadalom által megbecsült értékeket teremteni, és saját személyiségük minél teljesebb kibontakoztatásával egyéni céljaikat megvalósítani.
Iskolánk nevelő-oktató munkáját a demokrácia értékei, a nemzeti értékek, az európai humanista értékrend hatja át. Figyelmet fordítunk az emberiség előtt álló közös problémákra és a különböző kultúrák iránti nyitottságra.
Nevelő-oktató munkánk során a személyiségfejlesztés érdekében a következő értékeket tartjuk elsődlegesnek:

- kreativitás
- önállóság és öntevékenység
- reális önértékelés
- őszinteség
- egyéni felelősségvállalás és kötelességtudat
- az önművelés igénye
- együttműködési készség
- hagyománytisztelet, hagyományápolás

Sikerünk alappillére, hogy a tanulók, a szülők és a pedagógusok elfogadják alapelveinket, alapértékeinket.
Partnereinkkel olyan szemléletben kívánunk együttműködni, hogy minden közreműködő érezze: közösek céljaink és érdekeink, azokat csak összefogással érhetjük el.

### *1.6. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai*

#### *1.6.1. Pedagógiai alapelvek, célok*

Olyan emberekké kívánjuk nevelni diákjainkat, akik képesek egészséges életvitelre, testileg, szellemileg és erkölcsi szempontból egyaránt ép életmódra, rendelkeznek az önképzés, a megújulás és a helyes alkalmazkodás képességével, akikre jellemző a kötelességtudat, a munka tisztelete és megbecsülése, a tudás értékelése. Fontosnak tartjuk, hogy tanítványaink tudatában megjelenjen a család, mint a társadalom elemi közössége.
Célunk a szilárd, biztos ismereteket nyújtó, a munkába állást és a továbbtanulást egyaránt biztosító ismeretek átadása, a tanulók képességeinek és személyiségének sokoldalú kibontakoztatása saját életének és egyéniségének javára.
Ezekhez a célokhoz az általános műveltség, a tudás megalapozása vezet, olyan általános műveltség nyújtása, melyben kiemelt szerepet kap a nemzeti kultúra közvetítése.

Iskolánk feladata, hogy a tanulókat a XXI. századra felkészítse, azaz számukra hasznosítható tudást adjon, és olyan készségek, képességek birtokába juttassa őket, amelyek segítségével a változó munkaerő-piaci igényekhez alkalmazkodni tudnak.
Ezzel egyéni boldogulásukon túl, az ország gazdaságának fejlődéséhez is hozzájárulhatnak.
Diákjainknak rendelkezniük kell azokkal az alap és kulcskompetenciákkal, amelyek szükségesek ahhoz, hogy életpályájukat a későbbiekben bármikor módosítani tudják.
Ehhez egyenlő esélyt kell biztosítanunk minden gyermek számára, függetlenül attól, hogy milyen szociokulturális háttérrel rendelkezik.
Pedagógiai szemléletünkben iskolánkban a köznevelés olyan közszolgálat, mely során az a közjót szolgáló, a mások jogait tiszteletben tartó egyéni célokra nevelés eszközévé válik.

### *1.6.2. Az iskola célkitűzései, feladatok, eszközök, eljárások*

A „tanulószervezetek" alapelveit alkalmazó iskolánk a nemzeti és az európai oktatási térben tevékenykedik. Tevékenység-rendszerünket, partneri kapcsolatainkat a térszerkezet ezen konfigurációja határozza meg. Társadalmi küldetésünk, nevelő-oktató munkánk főbb stratégiai céljainak eléréséhez a következő feladatokat, eszközöket, eljárásokat alkalmazzuk:

- tehetségprogram, tehetség-híd program,
- hagyományokra alapozott képzéseink, pl.:
  - ének-zenei nevelés,
  - digitális kultúra oktatás,
  - idegen nyelvi oktatás, nemzetközi programok,
  - gyakorlatorientált természettudományos képzés.

**Az intézmény nevelő-oktató munkáját meghatározó célok és feladatok:**

| Célok | Feladatok |
|---|---|
| A magyar és az egyetemes kultúra alapvető értékeit hordozó ismeretek elsajátítása a tanulók életkori sajátosságainak, képességeinek megfelelően. | Életkori sajátosságaiknak, egyéni adottságaiknak megfelelően fejleszteni kell a tanulók alapkészségeit, (írás, olvasás, matematikai és kommunikációs készség) személyiségjegyeit. Sikeres tankötelezettség teljesítése. A részképesség-zavarokkal küzdő tanulók esetében a minimumkövetelmények sikeres elsajátítása, a fogyatékosságok általi defektusok egyéni szükségletek az integráció és az inklúzió jegyében ~~szerinti~~ folyamatos, eredményes javítása, szakértők (fejlesztő pedagógusok és gyógypedagógusok) és a szülők közreműködésével. |
| Elemi műveltségbeli alapozás: biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat, alapvető képességek, készségek elsajátíttatása. | A természetes gyermeki nyitottságra alapozva fejlesztjük kreativitásukat, beszédkészségüket, mozgáskultúrájukat, manuális készségeiket, vizuális befogadóképességüket. |
| Önálló tanulásra szoktatás, az önművelés iránti igény felébresztése. | Segítséget nyújtunk számukra az önálló tanulási technikák megismerésében. |
| Komplex személyiségfejlesztő programok segítségével a szociokulturális hátrányok kompenzálása, valamint az eltérő képességű és a tehetséges gyerekek gondozása. | Differenciált foglalkozások, a kooperatív tanulás, a projektmunka, a témahét során a hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű gyermekek együtt, egy időben történő fejlesztése. |

| Célok | Feladatok |
|---|---|
| Közéletiségre nevelés, toleranciakészség alakítása, előítélet mentesség, multikulturális tartalmak, a kapcsolat és közösségépítés hangsúlyos szerepe. | Közösségi szerepek gyakorlása, közügyekben való közreműködés, véleménynyilvánítás, a közösségért érzett felelősség átérzése. Helyes értékítélet alapján a másság elfogadása, szolidaritás, a kisebbség iránti tolerancia. |
| A gyerekek munkakultúrájának megalapozása. | A kreatív, tevékenykedtető tanulás-tanítás révén az iskolai önkiszolgáló munka bővítésével játékosan munkára nevel. Az iskolába lépés kezdetétől megismertetjük a gyerekekkel a szellemi és a fizikai munka egyéni és társadalmi hasznát, kialakítjuk a végzendő munka szokásait. |
| Tehetséggondozás – művészeti nevelés. | Alkotó, értékteremtő, a személyiséget gazdagító tevékenységek elsajátítása. |
| Egészséges életmód kialakítása, testi-lelki egészség gondozása. | Mentálhigiénés programok keretében a gyerekekkel elsajátíttatjuk az egészséges életmód legfontosabb ismérveit, s ezt rendszeresen gyakoroltatjuk. |
| Pályaorientációs tevékenység. | Minden tanulónkat képességeinek megfelelő iskolába igyekszünk orientálni. Szorgalmazzuk az érettségit adó intézményben való továbbtanulást. |
| Szülők bevonása az oktató-nevelő munka hatékonyabbá tétele érdekében. | A Szülői Munkaközösség segítségére számítva, segítséget nyújtunk a tőlünk ezt kérő családok számára a családsegítő és kisebbségi önkormányzatok közreműködésével. |
| Referencia-intézményi működés, A referencia-intézményi szolgáltatások. | A referencia-intézményi szerepkör során a hálózati, horizontális tanulás kiszélesítése, a példaértékű jó gyakorlatok, pedagógiai innovációk elterjesztése, ebben való aktív szerepvállalás (ezek szabályozása külön dokumentumok alapján történik, pl.: Referenciai-intézmény szolgáltatások működtetése-működési kézikönyve, Referencia-intézményi szolgáltatási portfólió, Referencia- intézmény jó gyakorlatok átadásának intézményi szabályzata, stb.). |

Céljaink és feladataink megvalósításának garanciája a minőségi és összehangolt nevelő és oktató munka, a megfelelő stratégiák alkalmazása, a személyes példaadás. A célok elérésének és a feladatok megvalósításának színterét a tanórák illetve az iskolán kívüli tevékenységek jelentik.

Nagy hangsúlyt fektetünk hagyományaink ápolására; az együvé tartozás érzését, az iskolához való kötődést színvonalas iskolai rendezvényekkel, közös szabadidős és sportprogramokkal tesszük élményszerűvé.

Minden feladatellátási helyünk az Ökoiskola program szerint működik.

A székhely-/tagintézmények részt vesznek a Komplex Alapprogram Koncepció (KAP – Czina Sándor Tagintézmény), a Komplex Instrukciós Program (KIP – Rákóczitelepi Tagintézmény), differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoportban módszertan szerinti nevelés-oktatásban.

Összintézményi szintű pedagógiai-szakmai programunk a Tehetséggondozó program.

**Vörösmarty Székhelyintézmény**

Ének-zenei nevelés

Iskolánk az 1954-55-ös tanévtől vállalta fel a gyermekek ének-zenei nevelését az ének-zenei tagozat (ma emelt szintű oktatás) létrehozásával. A zene az egyetemes emberi kultúra része. Embernevelő erejét oly mély rétegekben fejti ki, ahol a szó már kevés. Igaz emberi érzelmek átélésével képes a lélekben gazdag, nemes ízlésű, szépre, jóra fogékony személyiség kiművelése. A magyar zenei nevelést Kodály Zoltán, Ádám Jenő és tanítványai által kidolgozott koncepció gondolatai határozzák meg.

A szakosított ének-zenei osztályokban az ének-zene tanításának céljai és feladatai alapjaiban megegyeznek az általános program alapján működő osztályok cél- és feladatrendszerével, de a magasabb óraszám következtében ezeket magasabb minőségi szinten tudják megvalósítani.

Ennek a képzésnek a zenekedvelő, zeneértő, kulturált, komolyzenei hangverseny-látogató közönség nevelése a célja. Lehetőséget ad a zenei tehetségek korai felfedezésére, és megkönnyíti a tanulók továbbtanulását a magasabb zenei színvonalat megkövetelő középfokú zenei intézményben.

Összegezve: a tanulók az átlagosnál jóval magasabb zenei műveltség birtokába jutnak. Ezzel esztétikai, etikai és intellektuális értékrendjük gazdagodik, személyiségük teljesebbé, harmonikusabbá válik.

A zenei tagozat nevelési-oktatási feladatainak megvalósításából jelentős szerepet kap és vállal a gyermekkórus. Mindazok a képességek, továbbá a magas szintű énektudás, melyet a tanulók az énekórák során sajátítanak el, az énekkar nyilvános szereplésein keresztül jutnak a közönség nyilvánossága elé. A követelmény, a feladatok magas szintű megoldása gazdagítja a zenei műveltségüket, rendszeres munkára buzdítja őket.

Digitális kultúra oktatás (a továbbiakban értsd rajta az informatikai oktatását is)

Korunk egyik leglátványosabban és leggyorsabban fejlődő tudományterülete az informatika. Hétköznapi életünkben is egyre nagyobb teret kap az információ megszerzése, feldolgozása, tárolása, továbbítása.

1992-ben kezdte meg tanulmányait a számítástechnika „tagozatos" gyerekek első osztálya. Azóta minden évben indul emelt óraszámú számítástechnika csoportunk (eleinte a „b"-s osztályok, újabban a „b" és a „c" osztályokból egyaránt válogatva kerülnek ki a gyerekek). A tanulók országos versenyen elért helyezései is bizonyítják: itt lehetőségük van a ma korszerű ismeretek megtanulására.

Végzős diákjaink között legtöbben leteszik a teljes ECDL /ICDL vizsga mind a hét modulját. Ma már szélesebb körben használjuk a számítógépeket és egyéb Infokommunikációs technológiák (IKT) illetve digitális eszközöket más tantárgyak oktatásában is.

Az emelt szinten oktatott „számítástechnika" osztályok vonzzák a fiatalokat. A számítógépes oktatás megismerteti a tanulókkal a korszerű technika lehetőségeit - korlátait is, fejleszti a problémamegoldó képességet, az olvasástechnikát, önálló ismeretszerzésre, fegyelmezett munkára nevel, fejleszti a vállalkozói szemléletmódot és a változásokhoz igazodni tudó személyiséget.

Az intézményben működő IKT műhely (munkacsoport) felvállalja a környék és kistérség IKT mentorálását. „Jó gyakorlat" gazdaként és referencia-intézményként kiemelt területünk az IKT módszertan alkalmazása.

Csodavilág program

A pedagógusok számára minden évben gondot jelent az óvodából az iskolába való átmenet megkönnyítése. Ezen munkálkodnak az óvónők, hogy éretten, iskolára megfelelően előkészítve búcsúzzanak el óvodásaiktól; és ezen dolgoznak a tanítók is, hogy minél barátságosabb körülményeket teremtve fogadhassák kis tanítványaikat. Az intézményváltás nagy változást hoz a gyermekek életében, mely gondos odafigyeléssel és lelkiismeretes munkával gördülékenyebbé, zökkenőmentessé tehető.

Ezért született meg iskolánkban a Csodavilág iskola előkészítő és befogadó program. A programsorozatot úgy állítottuk össze, hogy számos elemében az óvodából ismert tevékenységek kerüljenek bele, de egy picit legyen már több, kicsit „iskolásabb". A sok játék, képességfejlesztő feladat közben ismerkedünk egymással, és így utána már könnyebb lesz a tanulás megkezdése is.

Kidolgozott programunk felkerült az iskola „jó gyakorlatai" közé, referencia-intézményként egyik kiemelt területünk.

**Czina Sándor Tagintézmény**

Az iskola nagy gondot fordít az egyéni képességfejlesztésre, a differenciált munkavégzésre. Kiemelten kezelik a tehetséges gyermekek és a felzárkóztatásra szorulók fejlesztését a tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységek során.

A tehetségek felkutatását és további fejlesztését kiemelten kezeli, szem előtt tartva a versenyeztetés fontosságát. Tanulóinknak hasznos és érdekes időtöltést kívánunk nyújtani a sokrétű szabadidős tevékenységeink által. Nevelésünkben kiemelt szerepet kap az egészséges életre nevelés, ezt az iskolában helyet kapó sportegyesületek edzései is biztosítják. A művészeti nevelés személyiségformáló hatásának hangsúlyos szerepe van oktató-nevelő munkánkban. Helyet adunk az Orosházi Liszt Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola képzőművészeti csoportjainak. Nevelőtestületünk törekvése, hogy az iskolában folyó munkában a szülő aktív társként legyen jelen. Célunk, hogy tanulóink szeretetteljes, érzelemdús közegben éljék mindennapjaikat, ahol a pedagógusok oktató-nevelőmunkája segíti őket abban, hogy magabiztos, a világban eligazodni tudó, kulturált emberekké váljanak.

**Rákóczitelepi Tagintézmény**

CsodaVár-lak és Óvodából iskolába program

A helyi óvoda és iskolánk együttműködése több évtizedes múltra tekint vissza. A szoros kapcsolat eredménye hogy az óvodából a gyerekek már úgy érkeznek, hogy ismerik iskolánk épületét, az itt dolgozókat és a tanulók egy részét. Az óvodából az iskolába való átmenet problémájának megkönnyítését szolgálja a program, amely a tanév első hetében zajlik az első osztályban. Célunk az iskolai élet közelebbi megismertetése az elsősökkel játék, éneklés, meseolvasás, kézműves foglalkozás, játékos sport szervezésével. Arra törekszünk, hogy „iskolásat játsszunk" a kicsikkel, ezzel is oldottabbá téve a beilleszkedést. Az óvodához kapcsolódó programjainkat bővíteni szeretnénk a Mátyás király utcai óvodával, és betekintést engedünk a városi óvodák számára is.

Egész napos benntartózkodás

Tapasztalataink szerint a hozzánk érkező diákok egyre nagyobb hányadából hiányzik a sokirányú érdeklődés, a kíváncsiság, a szükséges mértékű akaraterő, a tapasztalat és a tudás elvárható szintű tisztelete, a tolerancia, a kapcsolatteremtő technikák ismerete, a társasági érintkezés szabályainak ismerete és betartásának igénye. Ugyanakkor nőtt a gyerekek érdekérvényesítésre vonatkozó igénye, és változtak az iskolával, a tanárokkal és az egymással szembeni elvárásaik.

Az iskolának és nevelőmunkánknak meghatározó szerepe van az értékrend és a szokások alakításában, a tanuláshoz való viszony javításában, az igényesség szintjének emelésében, az aktivitás tárgyának, irányának alakításában. Kiemelt célunk, hogy tanulóink neveltségi szintjét emeljük, ezért kihasználjuk az egész napos benntartózkodás lehetőségeit.

Kultúra, minőségi tudás, hírnév: Kőrösi Csoma Sándor program

A rákóczitelepi iskola jó hírnevét a színvonalas tanulmányi munkára kell alapozni. Ezért szükségesnek gondoljuk a felzárkóztatás biztosítása mellett a jó tanulók támogatását is. Első osztálytól kezdve a különböző tantárgyakba beépítve, a szabadon választható órakeretet és a tananyag adta lehetőségeket felhasználva indítjuk el a Kőrösi Csoma Sándorról elnevezett programunkat. Ez a természettudományos ismeretek feldolgozását segíti: tanulmányi sétát, terepmunkát, közvetlen tapasztalatot jelent a természetről, alkalmat ad arra, hogy a tanulók gyakorlatban használják megszerzett tudásukat. Témái többek között az időszámítás, időjárás, népi időjárási megfigyelések, naptárak, illetve csillagok, bolygók szerepe az irodalmi művekben, népmesékben, földrajzi felfedezések, kísérletek. Így nemcsak az ismeretek halmozódnak, hanem a tananyag feldolgozása is újabb szempontokkal gazdagodva mélyül el.

Komplex Instrukciós Program (KIP) és a Komplex Alapprogram Koncepció (KAP)

A Komplex Instrukciós Program olyan tanítási módszer, mely alkalmas a hátrányos helyzetű, tanulásban lemaradt tanulók esélyegyenlőségének megteremtésére az osztálytermi munkában, mert:

- Az osztályon belüli rangsorbeli problémák már az iskola kezdő szakaszában felismerhetőkké és kezelhetőkké válnak.
- A csoportfoglalkozások alatt a heterogén összetételű osztályokban a speciális instrukciós eljárás alkalmazásán keresztül lehetőség nyílik a tanulóknak az együttműködési normákra történő felkészítésére.
- Sokféle, eltérő képességet megmozgató tananyag alkalmazásával a felszín alatt megbúvó képességek kibontakoztatása válik lehetővé.

„Azok a tanulók, akik a közösségből társadalmi okok miatt kirekesztődnek, vagy azok, akiknek tanulásában lemaradás tapasztalható, gyakran vonakodnak részt venni a közös munkában, emiatt azonban kevesebbet tanulnak, mint azok, akik aktívabbak. Az osztályrangsor élén elhelyezkedő tanulók nagyobb befolyást gyakorolnak a csoport döntéshozatalára, gyakrabban kérik őket segítségadásra, és több alkalom jut véleményük kifejtésére, mint a rangsor alján elhelyezkedőknek." (Cohen, E. G.: Designing Groupwork. Teacher College Press, New York, 1994.)

A Komplex Instrukciós Programban a célunk az, hogy minden diáknak megadjuk a lehetőséget a munkában való egyenrangú munkavégzésre, tudatosítsuk, hogy mindenkinek van olyan képessége, amely alkalmassá teszi a feladatok megoldásában való sikeres közreműködésre.

A módszertől azt várjuk, hogy:

- Fejlődjön a tanulók egymástól független, kreatív gondolkodása, problémamegoldó képessége.
- A nyílt végű, különböző képességeket igénylő feladatok megoldása során a különböző szociális háttérrel, tudással rendelkező gyerekeknek is alkalma nyíljon a feladatok sikeres véghezvitelére, a csoportmunka megoldására.
- A speciális munkaszervezés révén tanulóink sajátítsák el a csoporton belüli együttműködési normákat, a munkában meghatározott szerepeket, mely alapjában véve felelős a csoporton belüli egyenlőtlenség kialakulásáért.

A Komplex Alapprogram Koncepció részeként a differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoportban (DFHT) tanítási-tanulási stratégia és a KAP alprogramok alkalmazása.

### *1.7. Munkarendek*

Az iskolában a nevelés-oktatás alaphelyzetben a nappali oktatás, vagy másként a nappali rendszerű iskolai oktatás munkarendje szerint történik (a továbbiakban „normál" munkarend). A nappali rendszerű iskolai oktatás törvényi felhatalmazás alapján miniszteri rendeletben az évfolyamra, az időtartamra, a tanulói hozzáférésre és a tanulók felügyeletének megszervezésére vonatkozó részletszabályok meghatározásával, tantermen kívüli, digitális munkarendben is megszervezhető. Az oktatásért felelős miniszter tehát meghatározhatja egyéb, pl. a tantermen kívüli, digitális munkarend megszervezését, az annak keretében folyó nevelésre-oktatást, a tanulási folyamat ellenőrzését és támogatására vonatkozó részletes szabályokat. Az oktatás nem nappali rendszerű iskolai oktatás munkarendje szerinti megszervezését a továbbiakban lásd „eltérő" munkarendek elnevezés alatt.

A normál munkarendtől eltérő munkarendek esetén IS az iskola a helyi tantervében határozza meg a kötelező tanórai foglalkozásokon történő részvétel szabályait, míg az iskola házirendje állapítja meg az iskolai tanulói munkarendet.

Az eltérő munkarendek, pl. a tantermen kívüli, digitális munkarend esetén intézményünk alkalmazza az ezzel kapcsolatos központi eljárásrendeket (pl.: „Intézkedési terv a 2020/2021. tanévben a köznevelési intézményekben a járványügyi készenlét idején alkalmazandó eljárásrendről"), protokollokat (pl. járványügyi protokoll), módszertani ajánlásokat (lásd pl. az Oktatási Hivatal „Módszertani ajánlás az oktatás megszervezésére a koronavírus-járványban bevezetett tantermen kívüli, digitális munkarendre" ajánlása, vagy „Ajánlás a személyes találkozás nélküli oktatás-nevelés lehetséges módszereire és eszközeire" stb.), illetve az intézményünkben kidolgozott saját eljárásrendeket, szabályzókat (pl. „Eljárásrend a tantermen kívüli, digitális munkarend idején OVMÁI").

A felsorolt dokumentumok az OVMÁI helyi szabályzóinak (Szervezeti és Működési Szabályzat, Pedagógiai Program, Házirend) kiegészítéseként alkalmazandók, melyek az eltérő munkarend ideje alatti tevékenységeket írják le, határozzák meg és szabályozzák!

A tantermen kívüli digitális munkarendben a nevelés-oktatás, a tanulási folyamat ellenőrzése és támogatása a pedagógusok és a tanulók online vagy más, személyes találkozást nem igénylő kapcsolatában - elsősorban digitális eszközök alkalmazásával – történik.

### *1.8. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok*

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze. Alkalmassá tegye az egyént közösségfejlesztő és önfejlesztő aktivitása kifejlesztésére a konstruktív életvezetés megalapozása érdekében.

Munkájában sikeres emberré, teljesítménye alapján elismert polgárává a társadalomnak az válhat, aki megfelelő személyiségjegyekkel rendelkezik. Intézményünkben minden pedagógiai tevékenység az elfogadott célrendszer megvalósítására irányul. Arra, hogy a tanulók - adottságaikkal, fejlődésükkel, iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal, egyéb tevékenységeikkel, szervezett és spontán tapasztalataikkal összhangban - minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

Fontosnak tartjuk a tanulás iránti motiváció fejlesztését, a megismerési vágy fenntartását. Mindezeket olyan tanulásirányítási módokkal garantáljuk, amelyben minden gyerek megtalálja a kedvére való elfoglaltságot, felhasználva ehhez az egyes tantárgyakban rejlő lehetőségeket is. Megvalósítjuk a tantárgyak közti merev határrendszer megszüntetésével a komplex fejlesztést, oktatás és nevelés egységes feladatellátását, kihasználva a műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatás személyiségfejlesztő, és képességfejlesztő lehetőségeit.

Úgy alakítjuk a tanítás-tanulás, a nevelés folyamatát, hogy rendszeressé váljanak az alkotó jellegű feladatok. A személyiség és közösségfejlesztéshez hangsúlyozzuk a csoportmunka és a pármunka szervezeti formák alkalmazását.

Amennyiben az iskola következetesen, reálisan értékeli a tanulói teljesítményt, és ha a tanulók önértékelésében is segíti elkerülni a „beskatulyázás" veszélyét, akkor jelentősen átalakul a tanulók értékelése, és inkább a tanulási folyamat értékelésére, és a fejlesztő értékelésre helyeződik a hangsúly. A számonkérés nem ismeretközpontú, hanem a mindennapi élethelyzetekhez való alkalmazkodást és helytállást tekinti célnak.

A személyiségfejlesztésben kiemelt szerepet kap az önismeret fejlesztése, a kezdeményező és vállalkozó készségek, illetve a felelős társadalmi magatartás kialakítása, egy koherens értékrendszerre épülő világkép formálása, valamint az állampolgári szerepre történő felkészítés. Ez utóbbi nevelési feladat magában foglalja a demokrácia gyakorlásához szükséges képességek fejlesztését, a jogok és a kötelességek tudatosítását. A személyiségfejlesztés minden vonatkozásában meghatározó az iskola arculata, hagyományai, belső környezete és légköre.

Célunk, hogy tanulóinknál elősegítsük az egyéni képességek kibontakoztatását, a tehetségek felismerését és fejlesztését, a hátrányok kompenzálását.

Az iskolában folyó személyiségformálás, nevelés színtereit, szervezeti kereteit a tanórák, a tanórán kívüli foglalkozások, rendezvények, versenyek, szabadidős programok, a diákönkormányzat szervezései adják.

### *1.9. A teljeskörű egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok*

A mindenkori felnövekvő nemzedék egészség-magatartásának formálása, a jövő egészséges felnőtt társadalmának nevelése stratégiai fontosságú feladat. Az egészséges életmód és magatartásformák (a dohányzás mérséklése, az egészséges táplálkozás, a kulturált ivási szokások elterjedése, a drogprevenciós program megvalósítása, a stressz tudatos feldolgozása, a szabadidősport feltételeinek biztosítása) kialakítását az oktatás valamennyi szintjén érvényesíteni kell. Az egészséges életmód ismerete épp annyira fontos, mint a magyar nyelv, az irodalom, a különböző természettudományok ismerete. Az egészséges életmódra történő nevelést már iskoláskorban el kell kezdeni, hiszen csak a folyamatos ismeretbővítéssel tudjuk felnőttkorra elérni az egészségtudatos gondolkodást.

Az egészséges életmódra nevelés nem csak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értékként való tiszteletére is nevel. A pedagógusok feladata, hogy készítsék fel a gyermekeket, a fiatalokat arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani.

#### *1.9.1. A teljeskörű egészségfejlesztés iskola feladatai*

„A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki-szellemi jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben."

Célunk olyan egészségfejlesztő program kidolgozása és alkalmazása, amelynek eredményeként erősödnek a személyiségfejlesztő hatások, csökkennek az ártó tényezők, és az iskola befejezésekor a diákok saját életükre alkalmazni tudják az elsajátítottakat.

Képesek lesznek figyelemmel kísérni viselkedésüket, életvezetésük, fogyasztási szokásaik helyes alakítását

- az egészségkárosító magatartásformák elkerülését
- a betegségek megelőzését a korai szűrésekben való részvétel révén
- sajátos étrend, mozgásprogram kialakítását egészségük megőrzése érdekében
- a társas-kommunikációs készségeik és a konfliktuskezelési magatartásformák fejlesztését.

Az általános iskolában az egészségneveléssel kapcsolatos ismeretek legkonkrétabban az egészségtan, az ember-, és társadalomismeret továbbá az etika tárgyban jelennek meg.

Évenként legalább 10 osztályfőnöki órát célszerű fordítani az egészséges életre nevelést szolgáló foglalkozásokra. Ez adhat alkalmat arra, hogy a többféle tantárgy keretében tanultak ötvöződjenek, s további beszélgetésekkel elmélyíthetők legyenek.

#### *1.9.2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása*

Az elsősegély az első segítség a bajbajutott embernek. A szakszerű első beavatkozás emberi életeket menthet. Az elsősegélynyújtás a végleges szakellátás megkezdése előtti egészségügyi beavatkozás, amelyet bárki végezhet. Ezért ezt minden diáknak el kell sajátítani. Az alapismereteket tanórai keretek között tanulják meg. Ez jelent elméleti tudást és gyakorlati elsajátítást is.

Intézményünkben a tanórai és az egyéb foglalkozások során az intézmény sajátosságaira figyelemmel kialakítjuk a tanulókban a biztonságos intézményi környezet megteremtésének készségét, elsajátíttatjuk a baleset-megelőzési ismereteket a főbb közúti közlekedési balesetek, a mérgezés, fulladás veszélyei, az égés, az áramütés, valamint az esés témakörében.

A tanultak elsajátítása után a diák életkorának megfelelően a tőle elvárható szinten képes lesz:

- Az elsősegélynyújtás szükségességének felismerésére
- Az életveszély tüneteinek megszüntetésére
- A keletkezett sebek, törések kezelésére
- A gyakoribb rosszullétek elsősegélyére
- Helyes segélykérésre

Az intézmény újraélesztési tanfolyamot végzett pedagógusa, illetve felkért külső szakmai partner (pl iskolaorvos) a 7. (szükség esetén a 8.) osztályosoknak újraélesztés-oktatást tart. Az iskolai újraélesztő tanfolyamok képzési programja tartalmazza az újraélesztés szabályainak és alapelveinek ismertetését, a baleseti helyszín felmérését, értékelését, biztonságosságának megítélését.

Témakörei:

- a reakcióképtelen beteg felismerése,
- az újraélesztés általános szabályainak ismertetése,
- a mentőhívás szabályai,
- a mellkasi kompressziók szabályos kivitelezése,
- alapszintű újraélesztés gyakorlása.

Intézményünk a saját pedagógus-munkakörben foglalkoztatott alkalmazottain és az intézményben iskola-egészségügyi szolgálatot ellátó szakembereken kívül az alább felsorolt szervezeteket, illetve azok megbízottjait, alkalmazottait vonhatja be

- a külső egészségfejlesztési és prevenciós programok kiválasztásába,
- a tanulók részére szervezett tanórai vagy egyéb foglalkozás vagy egyéb egészségfejlesztési és prevenciós tevékenység megszervezésébe, megtartásába.

A programban történő közreműködés feltétele, hogy a bevont külsős személy vagy szervezet rendelkezzen az egészségügyért felelős miniszter által kijelölt intézmény szakmai ajánlásával. Az egészségfejlesztési programok ajánlásához kapcsolódó feladatok ellátása a Nemzeti Népegészségügyi Központ (a továbbiakban: NNK) felelőssége, az NNK a programok ajánlásának szakmai és adminisztratív lebonyolítója. Az általa ajánlott programok listája elérhető az alábbi linkről: https://www.nnk.gov.hu/index.php/iep.

Az egészséget támogató ismeretek és készségek, baleset-megelőzéssel és elsősegélynyújtással kapcsolatos ismeretek és a személyi higiéné kialakításának fejlesztése egészségfejlesztési feladatok ellátásába az iskolaorvos ajánlásával külső egészségügyi szakembert is be lehet vonni.

Az egészségfejlesztési és prevenciós programokba bevonható további partnerek:

- Békés Vármegyei és Orosházi Rendőrkapitányságok
- Békés Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat és Tagintézményei
- Egészségsziget Egyesület
- Egyensúly AE Egyesület Békéscsaba
- Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzat
- Házi gyermekorvosok
- Justh Zsigmond Városi Könyvtár
- Kábítószerügyi Egyeztető Fórum
- Kodolányi János Egyetem
- Magyar Vöröskereszt
- Maros Körös Köze Oktatási és Kulturális Közhasznú Egyesület
- Mentőszolgálat
- MI-Értünk Prevenciós és Segítő Egyesület
- Mozgáskorlátozottak egyesülete
- Nagycsaládosok Egyesülete Orosháza
- OrosCafe Kft.
- Orosházi Egészségfejlesztési Iroda
- Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálata
- Prizma-Junior Közétkeztetési Zrt.
- Rotary Club Orosháza Egyesület
- Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége
- Szegedi Tudományegyetem
- Vadvirág Esély Klub
- Vakok És Gyengénlátók Békés Vármegyei Egyesülete
- Védőnői Szolgálat Orosháza

## 1.10. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

*„Igazi közösség csak ott jön létre, ahol az emberek rejtélyes módon szeretik egymást. Vagyis barátok. Minden érdeken, valláson, politikán, társadalmi helyzeten és világnézeten túl."* Müller Péter

A személyiség komplex fejlesztése magába foglalja az értelem kiművelése mellett a gyermek önmagához, a különböző közösségekhez való viszonyának fejlesztését is.

A közösség és az egyén egyszerre forrása és tárgya a nevelő hatásoknak. A közösségi és egyéni bánásmód egységének, dinamikus egyensúlyának kialakítása és fenntartása alapvető fontosságú pedagógiai követelmény. Meghatározott társadalmi feladatot teljesít, az egyéni kezdeményezés pedig a közösség megújulásának feltétele.

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása az iskolai nevelő - oktató munka alapvető feladata.

A közösségfejlesztés az iskolába lépés pillanatától olyan beilleszkedési folyamatot jelent, amelyben a tanulók, tanulócsoportok keresik és megtalálják helyüket, miközben folyamatosan alakítják környezetüket és önmagukat. A folyamatok célja az egyén és a társadalom, illetve a bennünket körülvevő környezet, világ közötti kapcsolat kialakítása.

Olyan alkalmakat kell teremteni, amely során a tanulók megismerhetik az őket körülvevő világot, társaikat és önmagukat. Minél hatékonyabban kell őket bevonni a közös tevékenységekbe, a közösségi munkába. Így tapasztalatokat gyűjthetnek a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz.

Mivel az iskola valamennyi dolgozója példaként áll a diákok előtt megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, társas kapcsolataival, kiemelten fontos, hogy mindannyian pozitív, követendő mintát nyújtsunk.

### 1.10.1. A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok

Legfontosabb célunk egy olyan valódi közösséget formálni, amely képes a közös cél érdekében a közös értékrend elfogadására és az iskola szervezett keretein (tanórák) belül ennek megfelelően viselkedni. Ennek érdekében az alábbi feladatok megvalósítására törekszünk:

- szociális kompetencia fejlesztése (empátia, tolerancia, egymásra figyelés, együttműködés, alkalmazkodó készség fejlesztése),
- a tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, közösségi ellenőrzéssel, tanulmányi és munkaerkölcs erősítésével,
- a tanulók kezdeményezésének segítése,
- a közvetlen tapasztalatszerzés segítése,
- a közösségi cselekvések kialakításának segítése, fejlesztése (példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítésével),
- a tanulók önállóságának, öntevékenységének, önigazgató képességének fejlesztése,
- a folyamatosság biztosítása: a már elért eredmények továbbfejlesztése, a következő évfolyamon a már elért eredményekre való építés,
- olyan nevelőkollektíva kialakítása, mely összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni és tevékenységüket koordinálni tudja,
- multikulturális tartalmak beépítése.

Az osztályfőnöki óra a személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés fontos színtere. Helyet ad a tapasztalásnak, a tudatosításnak, a helyes magatartás kialakításának. Segíti az önismeret, önértékelés kialakítását.

### 1.10.2. Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai

A tanórán kívüli közösen megtervezett programok fejlesztik a közösséget, erősítik a közösséghez való tartozás érzését. A pedagógusok megismertetik a tanulókkal a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek egy jól működő közösség kialakításához elengedhetetlenül fontosak. Törekedünk arra, hogy a sokoldalú és változatos foglalkozások járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.

A tevékenységek sora ad alkalmat az egyéni értékek, sajátos képességek fejlesztésére, tehetségük kipróbálására és fejlesztésére, érdeklődésük kielégítésére és kiterjesztésére. Itt kapnak helyet a felüdülést, kikapcsolódást eredményező programok.

A napközi lehetőséget ad a játékra, céltudatos nevelési eszköz is. A kötetlen foglalkozások segítik a személyiség fejlődését. A tanulószobai és napközis délutáni tanulás során a tanulók képességeikhez mérten önállóan tudják alkalmazni a tanórán elsajátított tanulási technikákat.
A szakköri tevékenység egyben kiegészíti a tanórai munkát, hiszen lehetőséget ad a tapasztalati, értelmező tanulás gyakorlására, erősíti, fejleszti a megismerési vágyat, ösztönzi önálló alkotómunkák készítését, erősíti a tanulás rangját.
A közösségfejlesztést szolgáló rendezvényeink:

- Tanévnyitó ünnepély (mely lehet az első tanítási napon is)
- Megemlékezés az aradi vértanúkra október 6-án
- Nemzeti ünnep október 23-án
- Diákönkormányzati/családi/sport nap
- Pályaorientációs nap
- Mikulás ünnepségek
- Karácsonyi ünnepségek
- Farsang
- A kommunista és egyéb diktatúrák áldozataira emlékezés február 25-én
- Nemzeti ünnep március 15-én
- A holokauszt áldozataira emlékezés április 16-án
- A Nemzeti Összetartozás Napja emlékezés június 4-én
- Ballagás
- Tanévzáró ünnepély
- Tanulmányi és közösségi kirándulások, táborok (pl. Erzsébet tábor, nyári természetvédelmi tábor), Megszervezésükre a SzMSz 8.2.2. „Tanulmányi és közösségi kirándulások" pontjában írtak is vonatkoznak. Az iskolai keretek között szervezett utazással járó eseményeknél kiemelt figyelmet kell fordítani az utazók biztonságos, egészséget nem veszélyeztető utazásának megszervezésére. Be kell tartani az erre vonatkozó tankerületi központi, EMMI stb. előírásokat, állásfoglalásokat, útmutatókat, irányelveket és ajánlásokat. A külföldi személyszállítás során a szállítást végző szolgáltatóval szerződést kell kötni, illetve nyilatkozatban szükséges rögzíteni a hatályos jogszabályoknak, okmányoknak, műszaki előírásoknak való megfelelés tényét, a kötelező pihenőidőn túl az éjszakai pihenőidőt, az utazók adatait, az utazás célját, helyszínét, az utasok és hozzátartozóik elérhetőségeit. Tanulmányi és közösségi kirándulásokat az igazgatóval a szervezés megkezdése előtt történt előzetes egyeztetés alapján lehet szervezni, ha annak, jogi, munkajogi, szakmai, pénzügyi és egyéb feltételei ismertek, vállalhatók, szabályszerűek és szakszerűek. Több napos osztálykirándulások iskolai szervezeti keretek között, szorgalmi időben nem szervezhetők.
- Témahét
- Projekt

Közösségfejlesztést szolgáló további rendezvényeink:

<u>Vörösmarty Székhelyintézmény</u>

- Kicsinyek Kórusa és Kodály Zoltán Gyermekkórus műsorai
- Vörösmarty-nap
- Csodavilág program
- Madarak és fák napja
- Bolondballagás
- Játszóházak, Törptanoda
- egészségnap

<u>Czina Sándor Tagintézmény</u>

- Szüreti mulatság (osztályszinten)
- Egészségnevelési hét
- Karácsonyi témahét
- Művészeti Szemle és Gálaműsor

<u>Rákóczitelepi Tagintézmény</u>

- Fenntarthatósági Témahét

- Hagyományőrző nap
- Egészségnevelési program
- Karácsonyi játszóház
- Családi sportnap, DÖK nap
- Vers és mesemondó verseny, Szépíróverseny

### *1.10.3. A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai*

A diákönkormányzatok a tanulók irányító, önszervező közösségei, melynek keretében a tanulók a pedagógus irányítóval (vagy pedagógus közösséggel) együtt, saját fejlettségüknek megfelelő szinten önállóan intézik saját ügyeiket.

A diákönkormányzat megalakítása nem kötelező, tagsági viszonya önkéntes, célirányos tevékenységéhez viszont szervezettségre van szüksége. Demokratikus úton választja tisztségviselőit, hozza létre megfelelő szerveit, amelyek a közösség megbízásából hivatottak az ügyek megvitatására, határozathozatalra.

Feladatai:

- olyan közös érdekeken alapuló közös és konkrét célok kijelölése, amelyek nem sértik az egyéni érdekeket, azokkal összhangban vannak,
- a kialakított, meglévő vagy hagyományokon alapuló közösségi munkálatok, közösségépítő tevékenységek fejlesztése,
- a régi tevékenységek mellett új hagyományok teremtése,
- olyan tevékenységek szervezése, amelyek értékes esztétikai élményeket keltenek a közösség tagjaiban és ezzel erősödik, fejlődik maga a közösség,
- a közösség iránti felelősségérzet (felelősségtudat) kialakítása, fejlesztése,
- a közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre késztető tevékenységek szervezése,
- megtanítani a tanulókat mások és saját maguk jogainak tiszteletére,
- olyan közösség kialakítása, fejlesztése, amely büszke saját közösségének sikereire, értékeli más közösségektől megkülönböztető tulajdonságait.

A tanulóközösség megbízása alapján a jogszabályban meghatározott esetekben gyakorolja az egyetértési, javaslattételi és véleményezési jogokat.

### *1.10.4. A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai*

A szabadidős tevékenységek olyan örömet adó munkaformák köré szervezett foglakozások, amelyek kötődnek a tanulók személyes életéhez, társadalmi és egyéni problémáihoz, és hatása nem csak a csoporton belül érvényesül, hanem kihat az iskola más területeire is.

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, táncos rendezvények stb.).

A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai:

- Jó kapcsolat kiépítése az adott korosztállyal, szüleikkel, valamint a tevékenységet segítő külső szakemberekkel.
- A csoportokban végzett közös munka során az önismeret elmélyítése, az önfegyelem fejlesztése, a társak és a foglalkozásvezetők elfogadása.
- Tartós aktivitásra ösztönzés.
- Olyan csoportok kialakításának segítsége, amelyek az emberi kapcsolatok pozitív irányú elmélyítése mellett hatnak az egész személyiség fejlesztésére.

## *1.11. A pedagógusok és osztályfőnökök feladatai*

A pedagógus mesterségbeli tudásának, felkészültségének megítéléséhez a minősítő vizsga és eljárás során alkalmazott ún. kompetenciák, a kompetenciaszinteket leíró sztenderdek, és a kompetenciaelemek meglétét jelző tevékenység-leírások, azaz indikátorok szolgálnak.

A pedagógusok és osztályfőnökök feladatai és munkavégzésük „eltérő munkarend" esetén (lásd: Záró rendelkezések) eltérhet az itt meghatározottaktól, pl. a tanulókkal, a szülőkkel, a nevelőtestület tagjaival, az intézményvezetéssel való kapcsolattartás, a pedagógiai-szakmai munka minden területe (benne pl. az óra és foglalkozás tartása, a feladatok kiadása, számonkérése, ellenőrzés, értékelés, adminisztráció stb.), melyeknek pl. digitálisan, elektronikus formában is eleget tehetnek.

### *1.11.1. A pedagógusok feladatai*

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.
A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- különbözeti, osztályozó, javító vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óraközi szünetekben,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepségeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása, a tantermek és a folyosó dekorációjának kialakítása.

### *1.11.2. Az osztályfőnök feladatai*

Az osztályfőnököt – a székhely-/ tagintézmény vezető javaslatára – az igazgató bízza meg, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve. Tevékenységét a munkaköri leírás melléklete részletezi. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját.
- Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló (elektronikus vagy papír alapú) vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.

- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.
- A család-és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő-és jelzőrendszer folyamatainak leírása alapján részt vesz a tanulókat érintő esetkonferenciákon.
- A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók azonosítása, nyomon követése.

### *1.12. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység*

A Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény 4. § 14. pontja alapján kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
   ac) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
   ac) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
   ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

#### *1.12.1. A sajátos nevelési igényű tanulók integrációját segítő program*

Fontos feladatunknak tekintjük a sajátos nevelési igényű gyermekek

- együttnevelésére alkalmas pedagógiai környezet kialakítását,
- az együttneveléshez szükséges elfogadó magatartást,
- szemléletváltás kialakítását pedagógus, szülő, diák esetében egyaránt.

A hatékony fejlesztő munka érdekében törekszünk arra, hogy a pedagógusok összehangolják munkájukat: tanórai differenciálás, egyéni fejlesztés, felzárkóztatás a tantárgyi minimum követelményekhez, rendszeres konzultáció a szülő-gondviselővel, szükséges szakemberekkel.

Feladatunk:

- a szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása,
- a hátrányos helyzetű gyerekek, tanulók és a sajátos nevelési igényű gyerekek, tanulók iskolákban való integrálását segítő programok alkalmazása, megvalósítása.

A tervezéseknél figyelembe vesszük azt, hogy minden tanulónk egyenlő részvételét biztosítani tudjuk, különösen a témahét és a projekt megvalósítása során.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 139. § (1) alapján egyéni fejlesztési tervet készítünk, mely:

- az intézmény pedagógiai programjára épül,
- folyamatos és motiváló hatású, a tanuló állapotának megfelelően differenciált,
- egyénre szabott, konkrét és az egész személyiségre figyel,
- pontosan feltárja a pozitívumokat és a hiányosságokat a tanulási képességek területén,
- megoldási módokat ad a javításra,
- a szóbeli és írásbeli értékelés, ellenőrzés egységet alkot, esetenként más tevékenységi - formákat is alkalmazva,
- a tanítás-tanulás egész folyamatát végigkíséri a diagnosztizálás és ennek dokumentálása.

**A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének-oktatásának elvei**

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében a NAT-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatokat vesszük alapul. A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaihoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek szerint szervezzük meg:

- a feladatok megvalósításához hosszabb időszakokat, tágabb kereteket biztosítunk, ahol erre szükség van;
- igény szerint sajátos, a fogyatékossággal összeegyeztethető tartalmakat, követelményeket alakítunk ki és várunk el
- szükség esetén a tanuló számára legmegfelelőbb alternatív kommunikációs módszereket és eszközöket építjük be a nevelés - oktatás folyamatába;
- segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogatjuk a tanulókat első sorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve.

Az egyes fogyatékkal élőtanulókkal összefüggő feladatokról a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve és a vizsgaszabályzatok adnak eligazítást.

A sajátos nevelési igényű tanulók heti egészségügyi célú habilitációs, rehabilitációs foglalkozásainak számát a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 6. melléklet a 2011. évi CXC. törvényhez Gyermekek, tanulók finanszírozott heti foglalkoztatási időkerete határozza meg.

### *1.12.2. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése*

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók ellátásáról a Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 47. § rendelkezik, de hivatkozások találhatóak további paragrafusokban, illetve más jogszabályokban is (lásd pl. Nkt. 4. § 6a. bekezdés: fejlesztő pedagógiai ellátás).

Célunk a tanuló képességeinek fokozatos kibontakoztatása az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevétele mellett. Olyan szemléletváltásra törekszünk, melynek lényege az emberi „másság" elfogadása, az iskolarendszer részének tekintése, az egyéni és a többségi érdek figyelembe vételével.

Személyes példamutatással is neveljünk a befogadásra, segítőkészségre, toleranciára, az emberi jogok tiszteletben tartására, a hagyománytiszteletre.

A problémahelyzetek súlyosságának megfelelően keressük a kapcsolatot és együttműködünk a szülőkkel, fejlesztő-, gyógypedagógussal, orvossal, pszichológussal, más szakemberrel a szükséges eszközök, módszerek alkalmazásában a tanuló fejlesztése során.

Célunk, hogy pedagógusaink, tanulóink legyenek nyitottak más népek, kultúrák, szokások iránt oktató-nevelő munkájukban. Szeretnénk megértetni tanulónkkal a testi és lelki egészség harmóniájának fontosságát. Irányítjuk tanulóinkat érzelmi életük egészséges fejlődésében, az emberi kapcsolatok megteremtésében és megőrzésében.

Célunk a tanuló önismeretének fejlesztése mellett erősíteni a humánus magatartásmintákat, szokásokat.

Oktató-nevelő munkánk során különös fontosságot kapnak a tanulási technikák, módszerek megismertetése (tanulóval, szülővel), begyakorlása, helytelen technikák javítása.

Feladataink: Az iskolán belüli hatékony fejlesztő munka érdekében a pedagógusok összehangolják munkájukat a megelőzés, egyéni fejlesztés, felzárkóztatás, tanórai differenciálás során.

### *1.12.3. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység, a Tehetségprogram*

Intézményünk tanulói összetétele igen heterogén: mind a hátrányos, mind a jó anyagiak között található gyerekek egyaránt jelen vannak. Képességek terén is igen széles skálán mozognak a gyerekek, ez teszi szükségessé mind a felzárkóztatás, mind a tehetséggondozás megjelenését tanítási gyakorlatunkban.

A tehetségekkel való különös foglalkozás nemzeti ügy: minden tehetség érték.

2011 óta valósítjuk meg saját kidolgozású tehetségprogramunkat. A program tanévenkénti megvalósítását, cél és feladatrendszerét az éves munkaterveinkben rögzítjük.

Célunk: egyetlen tehetség se vesszen el!

- Iskolánk európai tehetségpont és akkreditált kiváló tehetségpont, tagjai vagyunk a Körös-vidéki Tehetségsegítő Tanácsnak valamint a Dél-békési Tehetségsegítő Tanácsnak.
- Munkánkat Minősített Tehetséggondozó Műhelyként végezzük.
- Részt veszünk a környék tehetségnapjain, és mi is szervezünk tehetségnapokat és konferenciákat. Kiemelt területeink: Robotika, énekkar, néptánc, környezetismereti, kis polihisztor vetélkedők.

- Március 25-e –Bartók Béla születésnapja– a tehetség napja. Erről mi is megemlékezünk – a dátumhoz közel - évente tartott tehetségnapok, tehetségkonferenciák megrendezésével.
- Tantestületünk számára tehetséggondozás témakörben rendszeresen szervezünk továbbképzéseket.
- Versenyek szervezése (pl. Arany Dobókocka Térségi Matematika Verseny, Békés Vármegyei Számítástechnikai Verseny, Kistérségi Szóbeli Idegen Nyelvi Verseny, stb.).

Tehetségeinknek először is lehetőséget kell adnunk, hogy adottságaikat felismerjék, képességeiket elkezdhessék kibontakoztatni. Comenius optimizmusát és didaktikai alapelveit tartjuk szem előtt, mert nélkülük nem lehetünk eredményesek: fokozatosság, következetesség, tapasztalás, rendszeresség.
Figyelmet fordítunk a tehetséges tanulók (köztük a hátrányos helyzetű tehetségek) elmaradó részképességeinek szakszerű fejlesztésére is.

**Tevékenységi köreink:**

- Tehetségazonosítás

  A tehetséges illetve potenciálisan tehetséges tanulók felkutatásában a tanulók megfigyelése során kialakult tanári véleményeket, a gyermek, tanulmányi és egyéb teljesítményeit, érdeklődését, tanulmányi és más versenyeken elért eredményét, pszichológiai és pedagógiai vizsgálatok eredményeit egyaránt figyelembe vesszük.

  Iskolánkban tehetségfejlesztési szakértő, tehetségfejlesztő szaktanácsadó, tehetségfejlesztő területen szakvizsgázott pedagógusok, iskolapszichológus, a Tehetség-, képességfejlesztő munkaközösség tagjai segítik a tehetségazonosító munkát.

  A tehetségazonosítás lépései és fontosabb módszerei:
  - pedagógusi ajánlás,
  - gyermek megfigyelése tevékenységek közben,
  - tanulmányi eredmények,
  - versenyeredmények,
  - mérések (pl. kompetenciamérés, diagnosztikus mérések), szűrések (csoportos, egyéni),
  - pszichológiai vizsgálatok, pályaorientációs vizsgálatok,
  - pedagógiai vizsgálatok (pl. tanulási stílus, motiváció, Gardneri intelligencia területek),
  - kognitív profil teszt felvétele, Renzulli-Hartman skála
  - kérdőívek (pl. tanulási stílus, motiváció), stb.
- Tehetségfejlesztés

  A tudás akkor maradandó, ha motivált cselekvés eredményeként jön létre, vagyis a tudás megszerzése élményt jelent a gyermeknek. Ezért nagyon fontosnak tartjuk a cselekedtetve, élményszerűen való tanítást, melyhez elsősorban a következő eszközöket használjuk:
  - művészeti nevelés (kiemelten a zenei nevelés) emelt szintű osztályainkban (pl. komplex művészeti nevelési módszer),
  - emelt szintű informatika oktatásunkat a kor követelményei szerint alakítottuk ki,
  - drámajátékok alkalmazása tanórán, szakköri formában,
  - fontosnak tartjuk a képesség/készségfejlesztést a kompetencia alapú oktatást alkalmazva,
  - a sport minden területe a tehetségfejlesztés kiváló eszköze,
  - a logikus gondolkodás fejlesztése gondolkodásfejlesztéssel, táblajátékokkal, algoritmizálással,
  - a KIP (Komplex Instrukciós Program), a Komplex Alapprogram Koncepció (KAP) és a Polgár Judit Sakkpalota programjának módszertan elemeinek alkalmazása,
  - tudjuk és valljuk, hogy a játék szerepe elengedhetetlen a tanításban- természetesen a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve,
  - változatos tanítási módszerek alkalmazása: csoportmunka, projektek, páros munka, egyéb kooperatív módszerek,
  - tehetséges gyermekeink erős oldalának fejlesztése mellett a gyenge oldalról sem felejtkezünk el: annak fejlesztésével az erősebb oldal még jobbá fog válni,
  - önismeret, személyiségfejlesztés, tanulásmódszertan fejlesztése,
  - tehetségsávok működtetése a tehetségprogram keretein belül,
  - a sikeres pályaválasztás elősegítése.
  - Tanulás-módszertan, önismeret, személyiségfejlesztés
  - Tehetség-tanácsadás

**Célunk a tehetségnevelés terén:**

- A tehetségekben olyan készségeket és stratégiákat kell kialakítanunk, amelyek révén képesek lesznek olyan személyekké válni, akik önállóan, kreatívan és önmaguk megelégedésére keresik az ismereteket.
- A tehetséges gyerekeknek támogatásunkkal, ki kell alakítaniuk magukban, hogy a tanulás öröm és izgalom, amely átsegíti őket a rutinon, a munkán, ami szükségszerűen velejárója a tanulásnak.
- A tehetséges gyermekeket segítenünk kell abban, hogy felismerjék, milyen speciális felelősséget ruház rájuk a tehetségük.
- Érzékennyé kell tenni őket aziránt, hogy milyen speciális igényekkel találkozhatnak a tehetség produktív felhasználását illetően.
- Ösztönöznünk kell őket, hogy tiszteljék a többi gyermeket képességeiktől függetlenül.

**Feladataink a tehetségnevelés megvalósításában:**

- Tehetséges, innovatív, képzett, problémamegoldásra érzékeny pedagógusok biztosítása.
- A tehetség definiálása, annak felismerése, fejlesztése, gondozása a szülők orientációjával egy időben.
- A széles tevékenységrepertoár lehetőségeivel az önálló, a tanuló maga által szervezett tanulásának biztosítása.
- Hatékony tanulási stratégia megtanítása.
- Tapasztalatszerzéssel bátorítás az elmélkedésre, töprengésre, kérdések megfogalmazására.
- Kooperatív technikák alkalmazásával együttműködés kialakítása másokkal.
- Bátorítás, támogatás a tanulói vezető szerep elfogadásában.
- Keressük és biztosítjuk az alkalmakat arra, hogy a tanítási órán, a szakkörökben és az egyéni foglalkozásokon felismert, kifejlesztett tehetségek megmérettessenek.
- A szakkör, egyéni foglalkozás biztosítja a tehetséges gyerekek nevelését, fejlesztését.
- Tehetségnevelő programok személyi, tárgyi, szervezeti, versenyeztetési és finanszírozási feltételeinek megteremtése.
- Személyiségfejlesztés és pályaorientáció a tehetséges tanulók jövőbeni beválása érdekében.

**Fejlesztési irányok:**

A tehetséggondozás elméleti ismereteinek beépítése a gyakorlatba.
A tehetséggondozás intézményi gyakorlatának tökéletesítése a gyermeki terhelés szempontjából.
A képességfejlesztés területei:

- emelt óraszámú képzések,
- differenciált kiscsoportos tevékenységek,
- szakkörök, érdeklődési körök,
- tanórán kívüli foglalkozások,
- egyéni feladatvállalás és önmegvalósítás,
- iskolapszichológus csoportos és egyéni foglalkozásai,
- tehetségprogram.

**Sikeresen alkalmazhatók a differenciált tanulásszervezésnek az alábbi formái:**

- Individuális tanulás

Valamennyi gyerek számára biztosítja az egyéni haladást, figyelembe véve a tanuló sajátosságait. Egyénre szabott elsajátítási, készség – és képességfejlesztési utakat biztosít, az ennek megfelelő eszközrendszerrel.

- Kooperatív tanulás

A tanulási tartalom elsajátítása, és a készség – és képességfejlesztés csoportos formában történik. A tanulók aktívan együttműködnek a siker érdekében. A tanulási képességek, és a szociális készségek a kooperatív tanulási módszerrel egyszerre fejleszthetők. (Leghatékonyabb más tanulásszervezési módokkal vegyesen alkalmazva).

- Projekt módszer

Ez az a módszer, amely összefogja mindazt a sok-sok módszert és eszközt, amelyek külön-külön is nagyon sokat segítenek a gyerekek sikeres tanulásában. A projekt a gyerekek érdeklődésére épít, ami kizárja, hogy csak a tankönyvet tanítsuk, lapozzuk és évekig központi vagy irányító tanmenet alapján dolgozzuk fel. A projekt komplex fejlesztési lehetőség, amely tartalmazza az önálló tanulást, a kutatást az önálló ismeretszerzést és a nagyfokú integrációt.

**Az új tanulásszervezési módszerek, formák alkalmazásának feltételei:**

Tárgyi feltételek:

- iskolai könyvtár, digitális tananyaggyűjtemény,
- számítógép, egyéb IKT eszközök mint fejlesztőeszköz,
- videó, zenei anyagok,
- variálható tanterem berendezés a csoportfoglalkozásokhoz,
- megfelelően kiválasztott tankönyvek és szakmai könyvek (egyszerű alapfeladatokkal, szorgalmi és választható feladatokkal).

Személyi feltételek:

- Előítélet-mentes, igenlő tanári beállítódás a gyerekekkel szemben (nem ambivalens), ami a tanulók megismerésének hatékony technikáival párosul.
- Együttműködő, de határozott, empatikus és céltudatos tanári nevelési stílus (nem erőszakos, nem korlátozó).
- Felkészült, önművelésre, önképzésre képes, nyitott, IKT eszközhasználatra, web alapú tanulásirányításra felkészített pedagógus.
- Jó kapcsolat, együttműködés a családdal, az iskolapszichológussal, az ifjúságvédelmi felelőssel és a Családsegítő Szolgálat munkatársaival, szociális segítő közreműködése.
- Differenciálás heterogén csoportban. Továbbképzések a differenciált tanulásszervezéshez.

**Szabadidős tevékenységek**

A tehetséggondozás, képességfejlesztés fontos eleme a szabadidő ésszerű, kulturált eltöltése. Különösen nagy a jelentősége ennek mai globalizálódó világunkban, az információk szabad áramlása, az életkörülmények, a családi nevelési szokások, a társadalmi elvárások és együttélési szokások változásai, a hagyományos erkölcsi követelmények háttérbe szorulása, lazulása miatt.

- Az iskolai hagyományrendszer fenntartásával és újabb szokásrendszer kialakításával teremtjük meg a lehetőséget a fiatalok számára a kulturált, igényes szabadidős programok szervezésére.
- A tanév rendjében, munkaprogramunkban, házirendünkben rögzítettük azokat az évről évre visszatérő rendezvényeket, amelyek a tanulóifjúság egészét megmozgatják, bevonják az előkészítésbe és a lebonyolításba egyaránt.
- Minden évfolyam tanulói számára kijelöltük a teendőket az arányos tehervállalás figyelembe vételével.
- A diákönkormányzat a szervezőmunkálatok egyik motorja, de élhetnek az önálló kezdeményezés, az új hagyományok kialakításának lehetőségével, jogával is.
- Az iskolák épületei megfelelő feltételeket biztosít mindenféle rendezvény lebonyolítására, folyamatos fejlesztéssel a lehetőségek sorát tovább növeljük.
- Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a rendezvényeink részben zártkörűek, azokon elsődlegesen saját tanulóink vehetnek részt, mivel értékeink védelme ezt kívánja, de ugyanakkor nyitottá tettük a családok (szülők, testvérek) és volt diákjaink számára.
- A partnerintézmények és a városi szervezetek bevonásával színesebbé, változatosabbá váltak programjaink.
- Tehetséges tanulóink, tanáraink kiállításokon mutatkoznak be művészeti alkotásaikkal – fotókkal, rajzokkal, festményekkel.
- Tehetséggondozó programunk részeként látogatóként magunk is részt veszünk tanulmányi kirándulásokon, kiállításokon, bemutatókon, rendezvényeken, versenyeken (pl. Csodák Palotája, Kutatók éjszakája, más tehetségpontok látogatása, üzemlátogatások, stb.).

Az intézmény nagy gondot fordít arra, hogy tanulói az őket érdeklő pályák, foglalkozási ágak tartalmát, követelményeit és a hozzájuk vezető utakat, alternatívákat aktív módon (tevékenységük, tapasztalataik útján) ismerhessék meg. Ugyanakkor reális képet kívánunk adni a mai és az eljövendő munkaerő-piaci elvárásokról, melyekben megfogalmazódik az „élethosszig tartó tanulás" szükségessége.

**Biztosított feltételek és alkalmak:**

- A székhelyintézmény hagyományinak megfelelő emelt szintű oktatás.
- Biztosítjuk a székhely/tagintézmények által felajánlott idegen nyelvek közötti szabad választást. Az idegen nyelv oktatása első osztálytól csoportbontásban történik. Minden felső tagozatos tanulónk részesül informatikai oktatásban, benne könyvtárhasználati ismeretekkel.

**További feltételek és alkalmak:**

- differenciálás a tanítási órákon,
- könyvtári (otthoni) kutatási feladatokkal segítjük az önálló ismeretszerzés módjának elsajátítását,
- szakköri lehetőségek biztosítása,
- tájékoztatás a városi, vármegyei, országos versenyekről,
- házi versenyeken szűrjük a tehetséges gyermekeket,
- a legeredményesebb tanulókat felkészítjük és indítjuk a városi, területi, országos versenyeken,
- egyéni és csoportos pályázatok írása tanári irányítással,
- vizsgalehetőségek, arra való felkészítések pl. alapfokú nyelvvizsga, ECDL,
- iskolai elismerések (pl. Vörösmarty-díj, Év tanulója, Jó tanuló, jó sportoló) megalapításával ösztönözzük a legkiválóbb tanulókat a nemes versengésre,
- szereplési lehetőséget biztosítunk tanulmányi-, kulturális- és sportrendezvényeken,
- lehetővé tesszük, hogy a különböző társintézmények (pl. Orosházi Liszt Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola) rendezvényein tanítási időben is részt vehessenek tanulóink.

A hagyományokhoz híven mind a tanulmányi, kulturális és művészeti, mind a sportversenyekre fokozott figyelemmel és lelkiismerettel kell felkészíteni a tehetséges tanulókat.

### *1.12.4. Az ifjúságvédelmi feladatok ellátása*

Az elmúlt évtized társadalmi változásai, az ennek következtében jelentkező társadalmi, működési zavarok a legkiszolgáltatottabb réteget, a gyermekeket sújtották a legnagyobb mértékben. Ezért intézményünk tevékenységrendszerében a gyermek - és ifjúságvédelem kiemelt szerepet kap.

Az iskolai gyermek- és ifjúságvédelem alapvető és legfontosabb feladata a prevenciós eljárások kidolgozása, a tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, probléma esetén annak megszüntetése, vagy jelzése az illetékes szervezeteknek.

**A megelőzés alapfeltételei:**

- A tanuló nem kerülhet hátrányos helyzetbe származása, bőrszíne, neme, vallása, nemzeti vagy etnikai hovatartozása, vagy bármilyen más ok miatt.
- Minden tanuló számára biztosítani kell a fejlődéséhez, hátrányainak leküzdéséhez, képességeinek, tehetségének kibontakoztatásához szükséges feltételeket.
- Az iskola rendszeres kapcsolata a szülőkkel.
- A diákönkormányzat működésének támogatása, a tanulói jogok megismertetése és a tanulók vélemény-nyilvánításának biztosítása.
- A tanulók személyiségi jogainak tiszteletben tartása.
- Biztonságos, kulturált és egészséges környezet megteremtése a nevelés-oktatás számára.
- A rászorulóknak ingyenes, illetve kedvezményes étkezés, minden tanulónak ingyenes tankönyvellátás.
- A gyermekvédelemmel foglalkozó más intézményekkel, hatóságokkal való együttműködés.
- Célunk a humánus, emberközpontú iskola.

**A hátrányos helyzet, illetve veszélyeztetettség feltárását, megszüntetését az alábbi tevékenységek segítik:**

- tehetséggondozó, felzárkóztató és egyéb délutáni foglalkozások,
- differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- a pályaválasztás segítése (pályaorientációs foglalkozások),
- egészségvédő, és mentálhigiénés programok,
- szabadidős tevékenységek szervezése, ajánlása,
- a szülőkkel való együttműködés,
- tájékoztatás a gyermekjóléti, családsegítő szolgáltatásokról,
- a tanulók szociális helyzetének javítása (ösztöndíj, segély stb.).

### *1.12.5. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység*

Tanítványaink szociális háttere igen szélsőséges képet mutat. Munkánk tervezésénél figyelembe kell vennünk az elfoglalt, időhiánnyal küszködő családok igényeit éppúgy, mint a szerényebb anyagi lehetőségekkel bíró, több gyereket nevelő, esetleg csonka családokét.

Szociálisan hátrányos helyzetűek azok a tanulók, akiket különböző jellegű szociális tényezők gátolnak adottságaikhoz mért fejlődésükben, adottságaik kibontakoztatásában. Minél nagyobb a tanulók családjában az alacsonyabb iskolázottsági arány, a rosszabb anyagi körülmény, annál nagyobb nehézségekkel kell a pedagógusoknak megküzdenie. Különösen nagy a felelősségünk a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek oktatásában, nevelésében.

Az iskola alapvető feladata, hogy a problémákat mielőbb feltárja. A hátránnyal küzdő gyermekeket, tanulókat differenciált fejlesztéssel kiemelten segítse az előre haladásban, tegyen meg mindent a hátrány mérséklésére, vagy az esetleges felszámolására.

Az intézmény saját döntése és mérlegelése alapján lehetőségeinek keretein belül eszközöket (pl. digitális eszközök, mint számítógép, laptop, tablet, mobil telefon) adhat át ingyenes használatra a rászoruló tanulók és családjaik számára pl. a digitális oktatás és a napi kapcsolattartás megvalósításához.

**Tevékenységek**

- A nem kötelező tanórai foglakozásokra fordítható órakeret felhasználását szintén a tehetséggondozás határozza meg. Az ingyenes felzárkóztató és tehetséggondozó programok módot adnak a magas szintű tudás megszerzésére, esetenként pedig egyéni haladási ütem mellett a felzárkózásra.
- Az iskolai órakeret maximális kihasználása szakkörök, versenyfelkészítő foglakozások szervezését biztosítja.
- A törvények, rendeletek alapján működő szociális támogató rendszer, pl. étkezési támogatás, ingyenes tankönyvellátás.
- Az osztályfőnöki munka része a szociokulturális helyzet felmérése, követése, a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás, szükség esetén a támogatás formáinak megkeresése.
- A Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzat által támogatott pályaválasztási, önismereti tréningek mellett osztályfőnöki órákon külső szakértők, intézmények tájékoztató előadásainak adunk teret.
- A városi szintű lehetőségeken túl eljuthatnak tanulóink a vármegyei szervezésű tájékoztatókra, pályaválasztási tanácsadásokra.
- Fogadóórák, szülői fórum működtetésével a tájékoztatást kiterjesztettük/kiterjesztjük a gondviselők, szülők körére is. A legfontosabb információk átadására pedig természetesen a szülői értekezleteken sor kerül.
- Pályázatokon való részvétel, pl. Útravaló pályázat
- **Eszközök, eljárások:**
- Reggeli ügyelet biztosítása
- Egyéni képességekhez igazodó tanulásszervezés
- Felzárkóztató, differenciáló foglalkozásokon való részvétel biztosítása
- Tehetséggondozás
- Az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményének eszközeinek egyéni vagy csoportos használata, tankönyvek kölcsönzése

- Iskolai étkeztetés biztosítása
- Tájékoztatás szabadidős programokról, táborozási lehetőségekről
- Tanulóink sajátítsanak el olyan tanulási módszereket, technikákat, amelyekkel eredményesek lesznek az önképzésben, szilárd ismereteket eredményeznek a tanulási folyamatok során. Egyéni képességeket figyelembe véve lehetőséget kívánunk biztosítani a tehetséggondozásnak és a hátrányok kompenzálásának.
- Tanulóink érdeklődésének fenntartása, hogy a megszerzett ismereteket kreatív módon tudják alkalmazni a gyakorlatban. Fejleszteni kívánjuk az önművelésre törekvés igényét, felkészítve ezzel tanulóinkat az élethosszig történő tanulásra.
- Megismertetjük tanulóinkkal az egészséges életmód szabályait.

### *1.13. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje*

A tanulók szervezett véleménynyilvánításának és tájékoztatásának fóruma a (székhely/tagintézményi) diákközgyűlés. Megtartásának idejét a tanév helyi rendje tartalmazza. Az évi rendes diákközgyűlés összehívását az iskolai diákönkormányzat vezetője kezdeményezi a tanév helyi rendjében meghatározottak szerint. A diákközgyűlés nyilvános, azon bármelyik tanuló megteheti közérdekű észrevételeit, javaslatait. A diákközgyűlés – az iskolai diákönkormányzat döntése alapján – tagintézményenként küldöttközgyűlésként is megszervezhető. A küldöttközgyűlés a diákok képviselőiből áll (osztályonként 1 fő választott képviselő).
A diákközgyűlést évente legalább egy alkalommal össze kell hívni. Napirendjét a közgyűlés rendezése előtt 15 nappal nyilvánosságra kell hozni.
A diákgyűlésen a diákönkormányzat vezetője beszámol az előző diákközgyűlés óta eltelt időszak munkájáról, a tanulói jogok helyzetéről, érvényesüléséről.
A közgyűlésen a tanulók kérdéseket intézhetnek a diákönkormányzathoz, az iskola vezetéséhez, a pedagógusokhoz és az intézmény minden dolgozójához. Kérhetik gondjaik, problémáik megoldását. A diákok kérdéseire, kéréseire a tagintézmény-igazgatónak 30 napon belül választ kell adnia.
Rendkívüli diákközgyűlés is összehívható, ha ezt a diákönkormányzat vezetői vagy az iskola igazgatója, vagy a székhely/tagintézmény-igazgatók kezdeményezik.
A diákönkormányzat döntési jogköre kiterjed:

- saját működésére és hatásköre gyakorlására,
- a működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználására,
- a tanév során egy tanítás nélküli munkanap programjára (iskolai diáknap)
- tájékoztatási rendszerének létrehozására és működtetésére,
- vezetőinek, munkatársainak megbízására.

A diákönkormányzat a saját hatáskörébe tartozó döntések meghozatala előtt – a diákönkormányzatot segítő pedagógus közreműködésével – az igazgató vagy a székhely/tagintézmény-vezető útján kikéri a nevelőtestület véleményét.

### *1.14. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel*

Az élethosszon át tartó tanulás képességének kialakításához nélkülözhetetlen azt a szemléletet és gyakorlatot megvalósítani a gyermekekben, hogy tanulni nemcsak a tanártól, hanem környezetétől, diáktársaitól, szülőktől, más társadalmi szereplőktől is lehet, s nemcsak az iskola falain belül, hanem azon kívül is.
A kapcsolattartás módjai, az ehhez felhasználható információs csatornák kibővülnek a digitális technológia és módszertan adta lehetőségekkel. Az „eltérő munkarend" esetén (lásd: Záró rendelkezések) a helyzettől függő módon előtérbe kerül, esetenként kizárólagossá válik pl. az elektronikus, digitális úton történő kapcsolattartás, kommunikáció. Elmaradhatnak rendezvények, találkozók, programok, vagy megvalósításuk digitális módon (pl. videókonferencia) kerülhet megszervezésre.
A kapcsolattartás intézményünkben elfogadott hivatalos formája a Köznevelési Regisztrációs és Tanulmányi Alaprendszer (Kréta) e-napló, és a Köznevelési Elektronikus Ügyintézési Rendszer ügyintézés, üzenetek felülete, illetve az ezekben megadott e-mail fiók elérhetőségei is. Az órákkal,

foglalkozásokkal kapcsolatban az intézmény által használt oktatási platformok (pl. Google Tanterem, Redmenta stb.) is hivatalosnak tekinthetők.

Ahhoz, hogy egy iskola nyitottá váljon belső és külső partnerekkel kell a lehetséges legegyüttműködőbb kapcsolatot megteremteni.

Iskolánk partnerkapcsolati rendszere:

- szülőkkel való kapcsolattartás,
- együttműködés civil szervezetekkel,
- együttműködés más oktatási intézményekkel,
- együttműködés a gyermekjóléti szolgálattal,
- együttműködés a pedagógiai szakmai és szakszolgáltatókkal,
- együttműködés a nemzetiségi önkormányzatokkal (pl. német, roma).

Azok az iskolák tudnak igazán eredményesek lenni, amelyek partnerközpontúak, és figyelembe veszik az iskolahasználók igényeit. A sikeres és jó oktató-nevelő intézmény létének pedig egyik legfontosabb feltétele a tantestület tagjainak és a szülők sokféle kapcsolati rendszerének kialakítása, együttműködése. Az intézmény az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálatával kötött együttműködési megállapodás alapján, annak tartalma szerint együttműködik a szolgálattal a szociális segítő feladatok ellátásában.

Az intézmény székhely-/tagintézményeiben a Békés Vármegyei Rendőr-főkapitánysággal kötött együttműködési megállapodás alapján iskolaőr szolgálat működhet.

### *1.14.1. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák*

Az azonos évfolyamra járó és többségében azonos órarend szerint együtt tanuló diákok egy osztályközösséget alkotnak. Az osztályközösség tanulólétszáma törvényben meghatározott, az osztályközösség élén pedagógus vezetőként az osztályfőnök áll. Az osztályfőnököt az 1.7.2 pont szerint az igazgató bízza meg.

Bontott tanulócsoportban vesznek részt az osztály diákjai azokon a tanítási órákon, melyek eredményesebbek kisebb tanulólétszám esetén, vagy balesetvédelmi szempontok miatt, illetve jogszabály által előírt esetekben (idegen nyelv, informatika, technika stb.).

Az osztályközösség, mint az intézmény diákönkormányzatának legkisebb egysége, megválasztja az osztály diákönkormányzat tagjait és titkárát, valamint küldöttet delegálnak az intézmény diákönkormányzatának vezetőségébe.

**A tanulókkal való kapcsolattartás formái:**

- Osztályközösségek és tanulócsoportok
  Az iskolai életet érintő információk áramlásának biztosítása az osztályfőnök, ill. a szaktanárok segítségével.
- Diákönkormányzat
  A tanulók érdekeit képviseli, véleményt alkot a diákokat érintő kérdésekben.
- Diákközgyűlés
  Nyilvános tájékoztató fórum, amely tanévenként legalább egy alkalommal hívható össze. Az igazgató és a diákönkormányzat vezetői beszámolnak az előző diákközgyűlés óta eltelt időszak munkájáról.

### *1.14.2. A szülők közösségét érintő együttműködési formák*

A gyermek fejlődése szempontjából meghatározó a családi környezet. A nevelőmunka eredményessége összefügg a szülői nevelési feltételekkel, ezért fontos annak ismerete. A gyermek fejlődésének szempontjából a családdal való együttműködés vezethet eredményhez. Célunk és feladatunk tájékozódni a szülők véleményéről, elvárásairól, javaslatairól.

A szülők és pedagógusok kapcsolata egy olyan egyenrangú szövetség, amelyben egymást kiegészítve felelősen fáradoznak a gyermekek, a felnövekvő nemzedék testi és szellemi fejlődésén. Az iskola nem vállalhatja át a szülők szerepét, ahogy a szülők sem vállalhatják át az iskola szerepét, de partnereknek kell lenni a gyerekek nevelésében.

**A szülőkkel való kapcsolattartás formái:**

- fogadóórák az éves munkatervben meghatározottak szerint,
- különleges bánásmódot igénylő tanulók fogadóórája,
- szülői értekezletek az éves munkaterv szerint,
- pályaválasztási tájékoztató a 7. 8. évfolyamok szülői számára,
- iskolapszichológusi fogadóóra,
- rendkívüli családlátogatás az első osztályba kerülő gyerekeknél,
- családlátogatás a többi évfolyamon is szükség szerint,
- nyílt napok szervezése,
- levelezés,
- email, e-napló,
- ha lehetőség van rá, a tanulók értékelésének bejegyzése (csak) a KRÉTA-rendszerben,
- a mulasztások igazolása a KRÉTA e-ügyintézés felületén,
- telefonkapcsolat,
- SZMK- választmányi megbeszélések a tanév elején összeállított SZMK-munkaterv szerint,
- Iskolaszék,
- kirándulásokon való szülői részvétel,
- iskolai rendezvényeken való közös részvétel.

**A szülőkkel való hatékony együttműködés elvei a pedagógusok számára:**

- A szülőknek érezniük kell, hogy gyermeküket a pedagógus szereti jó és rossz tulajdonságaival együtt.
- A pedagógusnak szakmailag olyan felkészültnek kell lennie, hogy a szülő nevelési problémájának megoldásához tanácsot tudjon adni.
- Elsősorban biztató, dicsérő szándékúak legyünk, ne elmarasztalók!
- Ne legyünk csak tantárgy- és osztályzat-centrikusak!
- Tapintaton alapuló kölcsönös bizalmat kell egymással kiépíteni.
- Mindenkor a partnert kell keresni a szülőben.
- Kerüljük az olyan kéréseket, amelyek anyagi áldozattal járnak!
- Alkalmazkodjunk a szülők szabadidejéhez! Legyen lehetőségük megválasztani a segítés időpontját!
- Egyetlen segítség, javaslat felett sem szabad elsiklani. Meg kell találni azok felhasználásának helyét, idejét, módját.
- Nyíltan és őszintén tárjuk fel a problémákat, fejlődési lehetőségeket.
- Adjunk lehetőséget, fórumot a vélemények kifejtésére!
- Kellő időt fordítsunk a problémák meghallgatására!
- Legyen jó kapcsolatunk tanítványainkkal, mert ez kedvezően hat a szülőkkel való kapcsolatunkra is!
- Véletlenül se tegyünk egy szülőről sem nyilvános elmarasztaló megjegyzést!
- Fontos, hogy a szülőket érzelmileg is megnyerjük az iskola és a nevelés ügyének.
- A legfontosabb mind a szülők, mind a pedagógusok részéről a jóindulat, a nyitottság és a befogadás képessége.
- A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik útján közölhetik az iskola vezetőségével, nevelőtestületével.
- A szülői szervezet figyelemmel kíséri a gyermeki, tanulói jogok érvényesülését, a pedagógiai munka eredményességét.

## 1.15. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

### 1.15.1. A vizsgaszabályzat hatálya, célja

***A vizsgaszabályzat célja***

A vizsgaszabályzat célja a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének szabályozása a 20/2012 (VIII. 31.) EMMI rendelet ide vonatkozó paragrafusainak (64.-72. §) figyelembevételével. Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozóvizsgákra
- különbözeti vizsgákra
- javítóvizsgákra vonatkozik.

***A vizsgaszabályzat hatálya***

Jelen vizsgaszabályzat hatálya kiterjed:

- az intézmény valamennyi tanulójára
  - aki osztályozóvizsgára jelentkezik,
  - akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
  - akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.
- más intézmények olyan tanulóira
  - akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.
  - akik vendégtanulóként osztályozóvizsgát szeretnének intézményünkben letenni.
- az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A különbözeti-, osztályozó-, illetve javítóvizsgák mindig bizottság előtt folynak.

A különböző vizsgák a Pedagógiai Program előírásainak ideiglenes, átmeneti jellegű módosítása esetén (lásd: Záró rendelkezések) személyes találkozót nem igénylő, pl. online formában is megvalósulhatnak.

A vizsgabizottság minimum három főből áll:

- elnök
  - felel a szabályok betartásáért,
  - ellenőrzi a vizsgázók adatait, vezeti a jegyzőkönyvet,
  - ha kell szavazást rendel el
- kérdező tanár
- ellenőrző tanár
  - lehetőség szerint szakos tanár

Az igazgató felel a vizsgák szabályos lebonyolításáért.

### 1.15.2. Vizsgatípusok

***Osztályozóvizsga***

A tanulónak a félévi és tanév végi osztályzat megállapításához osztályozó vizsgát kell tennie, ha

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- tanulmányait egyéni munkarend szerint folytatja,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- az iskolai nevelés-oktatás általános műveltséget megalapozó szakaszában 250 tanóránál többet mulasztott, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, és a nevelőtestület engedélyezi az osztályozóvizsgát,
- egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékánál többet mulasztott, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, és a nevelőtestület engedélyezi az osztályozóvizsgát.

Sikeres osztályozóvizsgát megismételni, eredményén javítani nem lehet. Ha az osztályozóvizsgán a tanuló számára fel nem róható ok miatt nem jelenik meg, az igazgató illetve igazgatóhelyettesek, tagintézmény-igazgató engedélyével egyszer megismételhető. Ha a szabályosan megtartott osztályozóvizsga eredménye elégtelen, a tanulónak tanévet kell ismételni. Osztályozóvizsgát a

munkaterv szerint meghatározott időpontban lehet tenni. A vizsgára egy hónappal korábban írásban kell jelentkezni kivéve, ha azt az igazgató illetve székhely/tagintézmény vezetője határozatban (pl. egyéni munkarend szerint tanulóknál) előírta.

Ha az egyéni munkarendben tanuló neki felróható okból két alkalommal nem jelenik meg az osztályozó vizsgán, vagy két alkalommal nem teljesíti a tanulmányi követelményeket, az iskola igazgatója értesíti a felmentést engedélyező szervet, és a tanuló a következő félévtől csak iskolába járással teljesítheti a tankötelezettségét.

A külföldi tartózkodás miatt egyéni munkarenddel rendelkező tanuló esetében a félévi minősítés az igazgató döntése alapján mellőzhető, ez esetben a tanuló csak az év végén ad számot tudásáról.

***Különbözeti vizsga***

Iskolaváltoztatás, csoportváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az intézmény a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az intézmény a megkezdeni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek. Ugyancsak különbözeti vizsgát kell tenni a nem tanult tantárgyakból is.

A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az intézmény vezetőjének illetve a székhely/tagintézmény vezetőnek határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében.

A vizsga letétele feltétele lehet az adott évfolyamon, adott csoportban/osztályban a következő évfolyamba lépésnek.

***Javítóvizsga***

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

Amennyiben a javítóvizsga sikertelen, a tanuló évismétlésre kötelezhető.

Javítóvizsga az augusztus 15-től augusztus 31-ig terjedő időszakban szervezhető. A vizsganapot az aktuális tanév munkaterve határozza meg. A javítóvizsga indokolt esetben – igazgatói engedéllyel – október 31-éig tehető le.

A javítóvizsga követelményeiről, témaköreiről a tanuló a vizsgára utalást követő két héten belül, de legkésőbb július 5-ig írásbeli tájékoztatást kap. A tájékoztatás formája lehet honlap, e-mail, e-napló vagy papír alapú értesítés.

A vizsga pontos időpontjáról a vizsgázó, illetőleg a szülő a vizsga előtt minimum két héttel értesítést kap (e-napló, vagy honlap, vagy faliújság, vagy papíralapú értesítés).

A tanuló – előzetes jelentkezés nélkül – bizonyítványával jelenik meg a vizsgabizottság előtt, a vizsga előtt legalább 30 perccel.

Ha a vizsgáról neki felróható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedély nélkül eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné vizsgája eredménytelen, így az osztályismétlést von maga után.

### *1.15.3. Az értékelés rendje*

A vizsgák követelménye a helyi tantervben szereplő, az adott tanévre vonatkozó tananyag.

Az iskolai vizsgakövetelményekre épülő vizsgatárgyak írásbeli feladatlapjait, továbbá a feladatok megoldásához szükséges segédanyagokat és a javítási, értékelési útmutatókat, valamint a szóbeli vizsga kérdéssorait a szakmai munkaközösségek készítik el.

Az írásbeli feladatokat legkésőbb a vizsgát megelőző munkanapon a vizsgázók számának megfelelő mennyiségben sokszorosítani kell.

A vizsgáról jegyzőkönyvet kell vezetni. A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a megfelelő záradékkal be kell vezetni.

Az a tanuló, aki a szóbeli vizsgán teljes tájékozatlanságot mutat, feladatát nem tudja megoldani, még egy feladatot kap (húz), további felkészülési idővel. Végső osztályzatát a két felelet százalékos átlaga alapján kell megállapítani.

Egy-egy vizsgatantárgyból a szóbeli feleltetés időtartama tíz percnél nem lehet több. A vizsgabizottság tagjai a húzott témakörrel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel.
A vizsgák érdemjegyeit a bizottság tagjai állapítják meg a kérdező tanár javaslata alapján.
A tanulmányok alatti vizsgán sajátos nevelési igényű tanulónál a vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői vélemény alapján kapott.
A tanulmányok alatti vizsgán elért eredmény csak akkor támadható meg, ha az intézmény nem a Pedagógiai Programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetőleg a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolta.

### *1.16. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai*

Intézményünk tanulói közösségébe jelentkezés alapján, felvétel vagy átvétel útján lehet bejutni. A tanulói jogviszony létesítéséről, a felvételről és az átvételről az igazgató és a tagintézmény-igazgató dönt.
Az intézménybe felvett, átvett tanuló szükség esetén különbözeti vizsgát tesz (pl. emelt szintű oktatás, előzetesen más idegen nyelvet tanult). Az új tanulók számára az intézmény lehetőségei mértékében egyéni segítségnyújtást biztosít. A különbözeti vizsgáknál, új tantárgynál, emelt szintű oktatásnál lehetőség van türelmi idő biztosítására vagy évfolyamismétlésre.
Az intézménybe felvett, átvett tanuló emelt szintű oktatásba történő bekapcsolódásakor, vagy ha előzetesen más idegen nyelvet tanult, és idegen nyelvet vált, a felkészítés a szülő feladata.

### *1.17. A felvételi eljárás különös szabályai*

Az iskola 1. évfolyamára történő felvételi feltétele a kormányhivatal/fenntartó által meghatározott időpontban történő beíratás.
Az 1. osztályba való beiratkozáshoz az alábbi dokumentumok szükségesek:

- A gyermek személyi azonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosító és lakcímet igazoló hatósági igazolvány,

továbbá:

- a szülő személyazonosságát igazoló igazolványa,
- a szakértői és rehabilitációs bizottság vagy nevelési tanácsadó véleményére, ha az ott való vizsgálat a gyermek iskolába lépéséhez szükséges fejlettség elérésének megállapítása, vagy sajátos iskolai nevelésben és oktatásban való részvétele miatt javasolt volt,
- a gyermekvédelmi kedvezményt igazoló határozatra, ha jogosultak a kedvezményre,
- a gyermekorvos vagy szakorvos véleményére, ha szűrővizsgálat gyógy- vagy könnyített testnevelésre utalja/javasolja,
- ha a szülői felügyeleti jog gyakorlója nevelőszülő, gondozó, gyám, illetve különélő szülő, akkor a kijelöléséről/távoltartásról/elhelyezésről stb. szóló bírósági vagy gyámhivatali határozatra/jegyzőkönyv,
- halmozottan hátrányos helyzetet/hátrányos helyzetet igazoló határozat,
- az óvoda, az iskola vezetője vagy a szülő kezdeményezésére az iskolaérettségi vizsgálat alapján hozott szakértői bizottsági határozat.

A tanuló az iskolával – a beíratás napjától – tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogok gyakorlása az első tanév megkezdésekor jön létre.
Amennyiben a gyermek előzetesen nem tanulta az osztályban tanított idegen nyelvet, a pedagógiai programban meghatározott feltételekkel ideiglenes mentességet kap az értékelés és minősítés alól.

**Vörösmarty Székhelyintézmény**

Más intézményből felvett tanulók esetében az emelt szintű oktatásra történő bekerülés feltétele a hozott érdemjegyek (pl. magyart nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret, természettudományok, idegen nyelv, az emelt szintű oktatás tantárgya), valamint egy elméleti, gyakorlati alkalmassági vizsga, felmérés eredménye.
Magasabb évfolyamokon különbözeti vizsga letételével lehetőség van a normál tantervű oktatásból az emelt szintű oktatásra történő átvételre, amennyiben a szülő azt a megelőző tanév május 20-ig (új beiratkozó esetén a beiratkozáskor) írásbeli kérelemben kéri az intézmény vezetésétől. Az átvétel

elbírálásáról a különbözeti vizsga után az iskola vezetése legkésőbb a következő tanév kezdetéig tájékoztatja a szülőt/gondviselőt.
Az emelt szintű oktatásban nem megfelelően teljesítő tanulók a nevelőtestület döntése alapján a következő tanévtől kikerülhetnek az emelt szintű képzésről. Erről az iskola vezetése legkésőbb az adott tanítási év végéig tájékoztatja a szülőt/gondviselőt.

Ének-zene emelt szintű képzés

Az ének-zene emelt szintű képzése igényli az 1. osztályba való felvételt megelőzően a képességszint felmérését, valamint a szülő írásos kérelmét.
A képességvizsgálat területei:

- jó intonáló képességre való hajlam,
- megfelelő ritmusérzék,
- tiszta éneklési készség, formálható éneklés,
- jó zenei hallás.

A meghallgatást végző bizottság tagjai:

- ének-zene szakos tanárok
- 1-2. évfolyamos osztálytanítók

A képességszint felmérése szóban történik. Időtartama 5-10 perc.
Időpontja: a tárgyév februárja.
Az emelt szintű ének-zene osztályba történő felvételről a munkabizottság, a székhelyintézmény vezetője és az iskola igazgatója dönt.
A meghallgatás javasolt pontozása:

- Ritmusvisszhang feladat pontossága 0-10 p.
- Dallamvisszhang feladat pontossága 0-10 p.
- Daléneklés feladat zenei pontossága 0-10 p.
- Tiszta intonáció, hangterjedelem (dallamvisszhang és daléneklés feladatok súlyozása) 0-10 p.
- Előadói készség (tiszta beszédhangzók, kontaktus, átélt éneklés, illetve esetleges versmondás, hangszerjáték tapasztalatai) 0-10 p.

A fent elérhető pontokat (max.50 pont) a meghallgatást tartó szakos ének-zene tanárok és tanítók egyenként adják, így összegzésül pl. 3 fő esetén összesen 150 pont a megszerezhető.
Az értékelés során 60% alatt teljesítő gyermek számára az emelt ének-zene szint helyett más tantervünk szerinti haladást javasolt.

Az ének-zene emelt szintű (tagozatos) oktatáson való részvétel feltételei:

- az énekkar és az éves munkatervben rögzített szereplései kötelezőek, így hiányzásnak számít az énekkari foglalkozásokról, fellépésekről történő mulasztás; ha szülő igazolja, az az ötnapos igazolási lehetőségbe beleszámít,
- a fellépésekről a karvezetővel előzetesen egyeztetve alapos indokkal kérheti ki a szülő gyermekét,
- 3-szori igazolatlan hiányzás a tagozat elhagyását eredményezheti,
- az énekkari munka havonta (pl. szóban) értékelhető, az énekkari szereplés érdemjeggyel vagy dicsérettel értékelhető,
- áttehető normál tantervű csoportba az a tanuló, akinek éves tanulmányi átlaga ének-zene tantárgyból nem éri el a 3,0, illetve a többi tantárgy éves átlagában nem éri el a 3,5-es átlagot (a döntést a szaktanár és az osztályfőnök véleménye alapján a székhelyintézmény vezetője és az igazgató hozza meg).

Emelt szintű digitális kultúra (informatika)

4. évfolyam végén kerül sor az emelt szintű informatika csoportba való válogatásra. Az emelt szintű informatika csoportba/osztályba kerülés feltétele:

- a szülő kérelme
- a 4. osztályban magyarból, matematikából, környezetismeretből és informatikából kapott egész éves jegyek átlaga
- képességvizsgálat alapján, lehetőség szerint az eDIA rendszer felhasználásával

A felvételről a székhelyintézmény vezetője, az informatikát tanítók, az osztálytanítók és az iskola igazgatója döntenek.

Az informatika emelt szintű oktatásban (tagozaton) való részvétel feltételei:

- áttehető normál tantervű csoportba az a tanuló, akinek éves tanulmányi átlaga informatikából nem éri el a 3,5, illetve a többi tantárgy éves átlaga nem éri el a 3,0-as átlagot
- a döntést a szaktanár és az osztályfőnök véleménye alapján a székhelyintézmény vezetője és az igazgató hozza meg.

Felvétel, átvétel szabálya:

Az iskola körzetébe tartozók felvétele, átvétele során figyelembe kell venni, hogy

- a hátrányos helyzetű (továbbiakban HH) tanulók száma megfeleljen a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 24. § -ban megfogalmazott aránynak,
- törekedni kell arra, hogy az SNI tanulók aránya ne haladja meg a városi létszám egy osztályra jutó átlagát,
- előnyben részesül a tanuló, ha különleges helyzetéből több teljesül.

Különleges helyzetnek minősül, ha a tanuló:

- testvére az adott intézmény tanulója,
- az iskola a lakóhelyétől, ennek hiányában tartózkodási helyétől 1 kilométeren belül található,
- szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő,
- munkáltatói igazolás alapján szülőjének munkahelye az iskola körzetében található.

A felvételi kötelezettség teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmek teljesítése:

- A hátrányos helyzetű tanulók kérelmének teljesítése.
  A HH tanulók közül előnyben kell részesíteni azokat, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye azon a településen vagy kerületben van, ahol az iskola székhelye vagy telephelye, feladatellátási helye található.
- A további felvételi kérelmek elbírálásánál előnyben kell részesíteni azokat a jelentkezőket, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye azon a településen található, ahol az iskola székhelye vagy telephelye, feladatellátási helye található.

Sorsolás

Ha az általános iskola – a megadott sorrend szerint – az első évfolyamra történő beiratkozás során az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján dönt. A HH tanulók felvételi, átvételi kérelmének teljesítése után sorsolás nélkül is felvehető a sajátos nevelési igényű tanuló, továbbá az a tanuló, akinek ezt különleges helyzete indokolja. Sorsolás lebonyolításának szabálya:

- A sorsolás helyszíne: az érintett székhely/tagintézmény. A sorsolás nyilvános. A gyermek szülőjét/képviselőjét a sorsolás előtt legalább 3 nappal írásban kell értesíteni. A meghívásban szerepelnie kell a sorsolás időpontjának és a sorsolás helyszínének.
- A sorsoláskor jelen vannak a Sorsolási Bizottság tagjai: a székhely/tagintézmény vezetője vagy helyettese, a szülői szervezet vezetője vagy helyettese, jegyzőkönyvvezető. További jelenlévők az igazgató, vagy általa megbízott személy; a gyermek szülője, vagy képviselője.
- A sorsolásról jegyzőkönyv készül, amit a Sorsolási Bizottság tagjai aláírnak.

- A sorsolás megkezdése előtt ismertetésre kerül a sorsolás menete, továbbá az, hogy kik közül kell sorsolni, mennyi a jelentkezők száma és mennyi az üres férőhelyre még felvehetők száma.
- A kérelmek jelölés nélküli, zárt borítékban a jelenlevők előtt behelyezésre kerülnek a sorsolási urnába. Az urnából a Sorsolási Bizottság 1 tagja 1-1 borítékot kiemel, majd jól hallhatóan felolvassa a kérelmező szülő gyermekének nevét. A sorsolás addig folyik, amíg az üres hely/helyek be nem telnek.

# 2. Az intézmény helyi tanterve

## *2.1. A választott kerettanterv megnevezése*

Az iskola a kerettanterveket tanév szerinti tagolásban építi be a helyi tantervébe, és kiegészíti azt az iskola helyi sajátosságai alapján. A két évfolyamos kerettantervi szakaszokra meghatározott fejlesztési feladatokat és tanulási eredményeket az iskola oly módon építette be a helyi tantervébe, hogy az adott tanévben az adott kétéves kerettantervi szakasz fejlesztési feladatainak arányos elvégzése, valamint a tanulási eredmények arányos elsajátítása megvalósuljon.

Az iskola és a pedagógus az adott tanulócsoportra igazítva határozza meg a témakörök tananyagának feldolgozásához, az ismétlésre és a gyakorlásra fordított időkeretet.

Az éves munkatervek alapján az adott tanévre készített tanmenetek „eltérő munkarend" esetén (lásd: Záró rendelkezések) nagyobb óraszámban tartalmazhatnak egyes feladatokat, pl. ismétlésre és a gyakorlásra fordított időkeretet.

A rendelkezésre álló kerettantervek felkínált lehetőségei közül iskolánk az alábbiak szerint döntött.

### *2.1.1. Czina Sándor Tagintézmény*

**A NAT 2020 szerinti helyi tanterv kerettantervei:**

| Tantárgy | A választott kerettanterv megnevezése |
|---|---|
| Technika | Technika és tervezés tanterv „A" modul: „Épített környezet-tárgyalkotás technológiái" |

### *2.1.2. Rákóczitelepi Tagintézmény*

**A NAT 2020 szerinti helyi tanterv kerettantervei:**

| Tantárgy | A választott kerettanterv megnevezése |
|---|---|
| Technika | Technika és tervezés tanterv „A" modul: „Épített környezet-tárgyalkotás technológiái" |

### *2.1.3. Vörösmarty Székhelyintézmény*

**A NAT 2020 szerinti helyi tanterv kerettantervei:**

| Tantárgy | A választott kerettanterv megnevezése |
|---|---|
| Technika | Technika és tervezés tanterv „D" modul: „Modellezés – tárgyalkotás technológiái" |
| **Emelt óraszámú tantárgy** | **Emelt óraszámú kerettanterv megnevezése** |
| Ének-zene | Emelt szintű ének-zene |
| Informatika | Emelt szintű informatika |

## *2.2. Alkalmazott tantervek*

Az intézményünk által alkalmazott kerettantervek, illetve az azokból készült helyi tantervek a 2020. szeptember 1-jétől az 1. és 5. évfolyamokon felmenő rendszerben bevezetésre kerülő Nemzeti alaptantervben (a továbbiakban: NAT2020) foglalt szabályozásnak megfelelnek.

Intézményünk iskolái a sajátos nevelési igényű tanulók és az általános iskolák számára készült kerettanterveket az együttnevelés során egyidejűleg alkalmazzák, ezért a tanulásban akadályozott tanulók helyi tanterve az általános iskolai helyi tantervhez igazodik.

## *2.3. A választott kerettanterv feletti óraszám*

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal.

Jelmagyarázat: Az egyes évfolyamoknál a bal oldali oszlop óraszámai a NAT kötelező óraszámát tartalmazzák, a jobb oldali oszlopok pedig a szabadon tervezhető órákkal **együtt** tervezett óraszámokat jelentik. K – NAT-ban/Kerettantervben előírt kötelező óraszámok, H - Helyi tantervi óraszámok

### *2.3.1. Czina Sándor Tagintézmény*

**A NAT 2020 szerinti helyi tanterv kerettantervei:**

| | Évfolyam | | | | | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1. | | 2. | | 3. | | 4. | | 5. | | 6. | | 7. | | 8. | |
| **Tantárgy** | **K** | **H** | **K** | **H** | **K** | **H** | **K** | **H** | **K** | **H** | **K** | **H** | **K** | **H** | **K** | **H** |
| Magyar nyelv és irodalom | 7 | 8 | 7 | 7 | 5 | 6 | 5 | 6 | 4 | 4,5 | 4 | 4,5 | 3 | 3 | 3 | 4 |
| Matematika | 4 | 4 | 4 | 5 | 4 | 4 | 4 | 5 | 4 | 4,5 | 4 | 4 | 3 | 4 | 3 | 4 |
| Történelem | | | | | | | | | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 |
| Állampolgári ismeretek | | | | | | | | | | | | | | | 1 | 1 |
| Hon- és népismeret | | | | | | | | | | | 1 | 1 | | | | |
| Etika/hit- és erkölcstan | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 |
| Környezetismeret | | 0 | | 0 | 1 | 1 | 1 | 1 | | | | | | | | |
| Természettudomány | | | | | | | | | 2 | 2 | 2 | 2,5 | | | | |
| Kémia | | | | | | | | | | | | | 1 | 1,5 | 2 | 1,5 |
| Fizika | | | | | | | | | | | | | 1 | 1,5 | 2 | 1,5 |
| Biológia | | | | | | | | | | | | | 2 | 1,5 | 1 | 1,5 |
| Földrajz | | | | | | | | | | | | | 2 | 1,5 | 1 | 1,5 |
| Első élő idegen nyelv | | 1 | | 1 | | 1 | 2 | 2 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 |
| Ének-zene | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 |
| Vizuális kultúra | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 |
| Dráma és színház | | | | | | | | | | | | | | 1 | | |
| Technika és tervezés | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | | |
| Digitális kultúra | | 0 | | 0 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 |
| Testnevelés | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 |
| Osztályfőnöki | | | | | | | | | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 |
| **Kötelező alapóraszám** | **22** | **22** | **22** | **22** | **22** | **22** | **23** | **23** | **27** | **27** | **27** | **27** | **28** | **28** | **28** | **28** |
| **Szabadon tervezhető óra** | | 2 | | 2 | | 2 | | 2 | | 1 | | 1 | | 2 | | 2 |
| **Összes tervezett óraszám** | 22 | 2 | 22 | 2 | 22 | 2 | 23 | 2 | 27 | 1 | 27 | 1 | 28 | 2 | 28 | 2 |
| **Összesített óraszám** | **24** | | **24** | | **24** | | **25** | | **28** | | **28** | | **30** | | **30** | |
| **Maximális órakeret** | **24** | | **24** | | **24** | | **25** | | **28** | | **28** | | **30** | | **30** | |

### *2.3.1. Rákóczitelepi Tagintézmény*

**A NAT 2020 szerinti helyi tanterv kerettantervei:**

| | Évfolyam | | | | | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1. | | 2. | | 3. | | 4. | | 5. | | 6. | | 7. | | 8. | |
| **Tantárgy** | **K** | **H** | **K** | **H** | **K** | **H** | **K** | **H** | **K** | **H** | **K** | **H** | **K** | **H** | **K** | **H** |
| Magyar nyelv és irodalom | 7 | 8 | 7 | 8 | 5 | 6 | 5 | 6 | 4 | 5 | 4 | 5 | 3 | 4 | 3 | 4 |
| Matematika | 4 | 5 | 4 | 5 | 4 | 5 | 4 | 5 | 4 | 4 | 4 | 4 | 3 | 3 | 3 | 4 |
| Történelem | | | | | | | | | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 |
| Állampolgári ismeretek | | | | | | | | | | | | | | | 1 | 1 |
| Hon- és népismeret | | | | | | | | | | | 1 | 1 | | | | |
| Etika/hit- és erkölcstan | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 |
| Környezetismeret | | | | | 1 | 1 | 1 | 1 | | | | | | | | |
| Természettudomány | | | | | | | | | 2 | 2 | 2 | 2 | | | | |
| Kémia | | | | | | | | | | | | | 1 | 1,5 | 2 | 1,5 |
| Fizika | | | | | | | | | | | | | 1 | 1 | 2 | 2 |
| Biológia | | | | | | | | | | | | | 2 | 1,5 | 1 | 1,5 |
| Földrajz | | | | | | | | | | | | | 2 | 2 | 1 | 1 |
| Első élő idegen nyelv | | | | | | | 2 | 2 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 |
| Ének-zene | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 |
| Vizuális kultúra | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 |
| Dráma és színház | | | | | | | | | | | | | | 1 | | |
| Technika és tervezés | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | | |
| Digitális kultúra | | | | | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 |
| Testnevelés | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 |
| Osztályfőnöki | | | | | | | | | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 |
| **Kötelező alapóraszám** | **22** | **22** | **22** | **22** | **22** | **22** | **23** | **23** | **27** | **27** | **27** | **27** | **28** | **28** | **28** | **28** |
| **Szabadon tervezhető óra** | | 2 | | 2 | | 2 | | 2 | | 1 | | 1 | | 2 | | 2 |
| **Összes tervezett óraszám** | 22 | 2 | 22 | 2 | 22 | 2 | 23 | 2 | 27 | 1 | 27 | 1 | 28 | 2 | 28 | 2 |
| **Összesített óraszám** | **24** | | **24** | | **24** | | **25** | | **28** | | **28** | | **30** | | **30** | |
| **Maximális órakeret** | **24** | | **24** | | **24** | | **25** | | **28** | | **28** | | **30** | | **30** | |

### 2.3.2. Vörösmarty Székhelyintézmény

#### 2.3.2.1. Normál tantervű képzés

**A NAT 2020 szerinti helyi tanterv kerettantervei:**

| | Évfolyam | | | | | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1. | | 2. | | 3. | | 4. | | 5. | | 6. | | 7. | | 8. | |
| **Tantárgy** | **K** | **H** | **K** | **H** | **K** | **H** | **K** | **H** | **K** | **H** | **K** | **H** | **K** | **H** | **K** | **H** |
| Magyar nyelv és irodalom | 7 | 8 | 7 | 7 | 5 | 6 | 5 | 6 | 4 | 5 | 4 | 4 | 3 | 4 | 3 | 3 |
| Matematika | 4 | 4 | 4 | 5 | 4 | 4 | 4 | 4 | 4 | 4 | 4 | 4 | 3 | 4 | 3 | 3 |
| Történelem | | | | | | | | | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 |
| Állampolgári ismeretek | | | | | | | | | | | | | | | 1 | 1 |
| Hon- és népismeret | | | | | | | | | | | 1 | 1 | | | | |
| Etika/hit- és erkölcstan | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 |
| Környezetismeret | | | | | 1 | 1 | 1 | 1 | | | | | | | | |
| Természettudomány | | | | | | | | | 2 | 2 | 2 | 2 | | | | |
| Kémia | | | | | | | | | | | | | 1 | 1,5 | 2 | 1,5 |
| Fizika | | | | | | | | | | | | | 1 | 1,5 | 2 | 1,5 |
| Biológia | | | | | | | | | | | | | 2 | 1,5 | 1 | 1,5 |
| Földrajz | | | | | | | | | | | | | 2 | 1,5 | 1 | 1,5 |
| Első élő idegen nyelv | | 1 | | 1 | | 1 | 2 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 |
| Ének-zene | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 |
| Vizuális kultúra | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 |
| Dráma és színház | | | | | | | | | | | | | | | | 1 |
| Technika és tervezés | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | | |
| Digitális kultúra | | 0 | | 0 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 2 | 1 | 1 | 1 | 2 |
| Testnevelés | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 |
| Osztályfőnöki | | | | | | | | | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 |
| **Kötelező alapóraszám** | **22** | **22** | **22** | **22** | **22** | **22** | **23** | **23** | **27** | **27** | **27** | **27** | **28** | **28** | **28** | **28** |
| **Szabadon tervezhető óra** | | 2 | | 2 | | 2 | | 2 | | 1 | | 1 | | 2 | | 2 |
| **Összes tervezett óraszám** | 22 | 2 | 22 | 2 | 22 | 2 | 23 | 2 | 27 | 1 | 27 | 1 | 28 | 2 | 28 | 2 |
| **Összesített óraszám** | **24** | | **24** | | **24** | | **25** | | **28** | | **28** | | **30** | | **30** | |
| **Maximális órakeret** | **24** | | **24** | | **24** | | **25** | | **28** | | **28** | | **30** | | **30** | |

### *2.3.2.1. Emelt szintű képzések*

A 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról 7. § alapján:

(3) Ha az iskola emelt szintű oktatást szervez, az emelt szintű oktatásban érintett évfolyamokon és tanulócsoportokban

a) idegen nyelv, matematika, magyar nyelv és irodalom, továbbá nemzetiségi nyelv és irodalom esetén legalább heti öt,

b) minden egyéb tantárgy esetében legalább heti négy

tanórai foglalkozást kell biztosítani.

A Melléklet a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelethez I.2.1. A köznevelési rendszer egyes feladataira és intézményeire vonatkozó külön szabályok alapján „Az emelt szintű képzési forma":

*„Az emelt szintű (hagyományosan ún. „tagozatos") szervezési forma a tehetséggondozás sajátos módja, amelynek során az általános iskolában, illetve a középfokú oktatásban egy vagy több meghatározott tantárgy fejlesztési követelményeinek és ismereteinek elsajátítása a kerettantervek által meghatározott, magasabb szintű követelményekkel, emelt óraszámban valósul meg. Ebben a szervezési formában kiemelt hangsúlyt kell helyezni a természettudományok, az idegen nyelvek, illetve a művészeti területek fejlesztésére. Az emelt szintű oktatás esetében 5. évfolyamtól a NAT-ban meghatározott órakeret legfeljebb heti két órával megnövelhető."*

Az emelt szintű ének-zenei képzésben (Vörösmarty Székhelyintézmény „a" osztályai) részt vevő tanuló a kötelező tanórai foglalkozások keretében tanítási napokon nyolc és tizenhat óra között köteles részt venni művészeti próbákon és előadásokon.

Az emelt szintű ének-zene oktatásához szükséges tanórai foglalkozásokba az énekkari vagy a kórusfoglalkozás összesen legfeljebb heti egy óra erejéig beszámítható.

Az ének-zene oktatásban kiemelt szerepet kap az éneklés, kóruséneklés. A tanórákhoz közvetlenül kapcsolódóan védett idő biztosítása szükséges az eredményes iskolai kórusműködés érdekében.

## *Emelt szintű ének-zene képzés*

**A NAT 2020 szerinti helyi tanterv kerettantervei:**

| | Évfolyam | | | | | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1. | | 2. | | 3. | | 4. | | 5. | | 6. | | 7. | | 8. | |
| **Tantárgy** | **K** | **H** | **K** | **H** | **K** | **H** | **K** | **H** | **K** | **H** | **K** | **H** | **K** | **H** | **K** | **H** |
| Magyar nyelv és irodalom | 7 | 7 | 7 | 7 | 5 | 5 | 5 | 5 | 4 | 5 | 4 | 4 | 3 | 3 | 3 | 3 |
| Matematika | 4 | 4 | 4 | 4 | 4 | 4 | 4 | 4 | 4 | 4 | 4 | 4 | 3 | 4 | 3 | 3 |
| Történelem | | | | | | | | | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 |
| Állampolgári ismeretek | | | | | | | | | | | | | | | 1 | 1 |
| Hon- és népismeret | | | | | | | | | | | 1 | 1 | | | | |
| Etika/hit- és erkölcstan | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 |
| Környezetismeret | | | | | 1 | 1 | 1 | 1 | | | | | | | | |
| Természettudomány | | | | | | | | | 2 | 2 | 2 | 2 | | | | |
| Kémia | | | | | | | | | | | | | 1 | 1,5 | 2 | 1,5 |
| Fizika | | | | | | | | | | | | | 1 | 1,5 | 2 | 1,5 |
| Biológia | | | | | | | | | | | | | 2 | 1,5 | 1 | 1,5 |
| Földrajz | | | | | | | | | | | | | 2 | 1,5 | 1 | 1,5 |
| Első élő idegen nyelv | | 1 | | 1 | | 1 | 2 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 |
| Ének-zene | 2 | 3 | 2 | 3 | 2 | 3 | 2 | 3 | 2 | 2 | 1 | 2 | 1 | 2 | 1 | 2 |
| Vizuális kultúra | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 |
| Dráma és színház | | | | | | | | | | | | | | | | 1 |
| Technika és tervezés | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | | |
| Digitális kultúra | | 0 | | 0 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 |
| Testnevelés | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 |
| Osztályfőnöki | | | | | | | | | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 |
| **Kötelező alapóraszám** | **22** | **22** | **22** | **22** | **22** | **22** | **23** | **23** | **27** | **27** | **27** | **27** | **28** | **28** | **28** | **28** |
| **Szabadon tervezhető óra** | | 2 | | 2 | | 2 | | 2 | | 1 | | 1 | | 2 | | 2 |
| **Összes tervezett óraszám** | 22 | 2 | 22 | 2 | 22 | 2 | 23 | 2 | 27 | 1 | 27 | 1 | 28 | 2 | 28 | 2 |
| **Emelt szintű plusz ének-zene** | | | | | | | | | **1** | | **1** | | **1** | | **1** | |
| **Emelt szintű plusz énekkar** | | | | | | | | | **1** | | **1** | | **1** | | **1** | |
| **Összesített óraszám** | **24** | | **24** | | **24** | | **25** | | **28** | | **28** | | **30** | | **30** | |
| **Maximális órakeret** | **24** | | **24** | | **24** | | **25** | | **28** | | **28** | | **30** | | **30** | |
| **Emelt szintű ének-zene összes óraszáma** | **24** | | **24** | | **24** | | **25** | | **30** | | **30** | | **32** | | **32** | |
| **Énekkar v. kórusfoglalkozás** | **1** | | **1** | | **1** | | **1** | | | | | | | | | |

### *2.3.2.2. Emelt szintű digitális kultúra (informatika) képzés*

**A NAT 2020 szerinti helyi tanterv kerettantervei:**

| | Évfolyam | | | | | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1. | | 2. | | 3. | | 4. | | 5. | | 6. | | 7. | | 8. | |
| **Tantárgy** | **K** | **H** | **K** | **H** | **K** | **H** | **K** | **H** | **K** | **H** | **K** | **H** | **K** | **H** | **K** | **H** |
| Magyar nyelv és irodalom | 7 | 8 | 7 | 7 | 5 | 6 | 5 | 6 | 4 | 4 | 4 | 4 | 3 | 3 | 3 | 3 |
| Matematika | 4 | 4 | 4 | 5 | 4 | 4 | 4 | 4 | 4 | 4 | 4 | 4 | 3 | 4 | 3 | 3 |
| Történelem | | | | | | | | | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 |
| Állampolgári ismeretek | | | | | | | | | | | | | | | 1 | 1 |
| Hon- és népismeret | | | | | | | | | | | 1 | 1 | | | | |
| Etika/hit- és erkölcstan | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 |
| Környezetismeret | | | | | 1 | 1 | 1 | 1 | | | | | | | | |
| Természettudomány | | | | | | | | | 2 | 2 | 2 | 2 | | | | |
| Kémia | | | | | | | | | | | | | 1 | 1,5 | 2 | 1,5 |
| Fizika | | | | | | | | | | | | | 1 | 1,5 | 2 | 1,5 |
| Biológia | | | | | | | | | | | | | 2 | 1,5 | 1 | 1,5 |
| Földrajz | | | | | | | | | | | | | 2 | 1,5 | 1 | 1,5 |
| Első élő idegen nyelv | | 1 | | 1 | | 1 | 2 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 |
| Ének-zene | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 |
| Vizuális kultúra | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 |
| Dráma és színház | | | | | | | | | | | | | | | | 1 |
| Technika és tervezés | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | | |
| Digitális kultúra | | 0 | | 0 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 4 | 1 | 4 | 1 | 4 | 1 | 4 |
| Testnevelés | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 |
| Osztályfőnöki | | | | | | | | | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 |
| **Kötelező alapóraszám** | **22** | **22** | **22** | **22** | **22** | **22** | **23** | **23** | **27** | **27** | **27** | **27** | **28** | **28** | **28** | **28** |
| **Szabadon tervezhető óra** | | 2 | | 2 | | 2 | | 2 | | 1 | | 1 | | 2 | | 2 |
| **Összes tervezett óraszám** | 22 | 2 | 22 | 2 | 22 | 2 | 23 | 2 | 27 | 1 | 27 | 1 | 28 | 2 | 28 | 2 |
| | | | | | | | | | **2** | | **2** | | **2** | | **2** | |
| **Összesített óraszám** | **24** | | **24** | | **24** | | **25** | | **28** | | **28** | | **30** | | **30** | |
| **Maximális órakeret** | **24** | | **24** | | **24** | | **25** | | **28** | | **28** | | **30** | | **30** | |
| **Emelt szintű informatika összes óraszáma** | **26** | | **26** | | **26** | | **27** | | **30** | | **30** | | **32** | | **32** | |

Az emelt szintű informatika oktatás 5. évfolyamtól csoport vagy osztálykeretekben történhet. Utóbbi esetben a negyedik évfolyam végén, az elért eredmények, mérések és jelentkezés alapján az emelt szintű oktatásba bekerülő tanulók csoportokba vagy egy osztályba sorolásával történik a felső tagozatos emelt szintű oktatás.

### *2.4. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei*

A tankönyv, a tanulmányi segédletek és taneszközök tartalmi követelményei:

- tartalmazza a tantervben előírt ismeretanyagot;
- elégítse ki a didaktikai követelményeket;
- alkalmazkodjon a korosztály intellektuális fejlettségi szintjéhez.

A tankönyv, a tanulmányi segédletek és taneszközök szolgálják eredményesen az adott osztálytípus, tagozat sajátos céljait. Az iskola a tankönyveket – jogszabályban meghatározottak szerint, elektronikus formában – a könyvtárellátó felületén keresztül rendeli meg.

A tantárgyi munkaközösségek a tankönyvjegyzék alapján évente döntenek a felmenőrendszer és az iskolai könyvtár állományának figyelembe vételével a kiválasztásról. A munkaközösségek javaslatát az iskolavezetés, az iskolaszék és az iskolai szülői szervezet együttesen hagyja jóvá. Az iskola az iskolai tankönyvrendelés keretében a Nat szerinti kerettantervi tantárgyhoz kizárólag a tankönyvjegyzéken szereplő tankönyvek közül választhat.

### *2.5. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása*

Iskolánk helyi tantervének sajátos nézőpontja, hogy az átlagos képességű, szociális hátterű, motiváltságú és haladási tempójú gyermekek nevelésének, oktatásának kíván eszközeként szolgálni az átlagos személyi és tárgyi feltételekkel rendelkező iskolánkban. Meghatározónak tartja a taníthatóságot, életközeliséget, gyermekközpontúságot, és a tanulók cselekedtetésének érvényesítését. A kezdő szakaszban a zömmel átlagos adottságú tanulók jó indíttatást kapnak ahhoz, hogy a későbbiek során ne legyenek gondjaik az önálló ismeretszerzésben.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulóink esélyteremtését és hátránykompenzálását az Integrációs Pedagógiai Rendszer alkalmazásával biztosítjuk.

A kulcskompetenciák fejlesztésével, a kompetenciaalapú programcsomagok bevezetésével, kiterjesztésével, új tanulásszervezési eljárásokkal (pl. témahét, projekt), az Integrációs Pedagógiai Rendszer alkalmazásával igyekszünk kompenzálni az eltérő szociális háttérből, a tanulási-, beilleszkedési- és magatartási nehézségből vagy zavarból, illetve mentális problémából adódó hiányosságokat, kiemelt figyelmet fordítva a halmozottan hátrányos helyzetű, roma származású és a sajátos nevelési igényű tanulóinkra. A kompetenciaalapú oktatás elemeit adaptáltuk a kerettantervbe.

Célunk, hogy a felnövekvő nemzedék:

- a haza felelős polgárává váljék,
- kifejlődjék benne a hazafiság érzelemvilága,
- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyen szert,
- megtalálja helyét a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint a munka világában,
- törekedjék tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására,
- legyen képes felelős döntések meghozatalára a maga és a gondjaira bízottak sorsát illetően,
- váljék képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre,
- ismerje meg és értse meg a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat,
- tartsa értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését.

**Fejlesztési területek – nevelési célok**

1. Az erkölcsi nevelés

Alapvető célunk a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

2. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az

otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a haza- szeretet érzése.

3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

4. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

5. A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. Iskolánk fontos feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről.

6. A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Ösztönözzük a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Célunk a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulókban úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét.

8. Fenntarthatóság, környezettudatosság

Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének meg- őrzésébe, gyarapításába.

9. Pályaorientáció

Átfogó képet kell nyújtanunk a munka világáról, olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítania, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítéssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

10. Gazdasági és pénzügyi nevelés

Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén.

11. Médiatudatosságra nevelés

Célunk, hogy a tanulók értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét, felkészüljenek a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos

alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal.

12. A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáférésével kapcsolatban. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével.

### *2.5.1. Az alapfokú nevelés-oktatás bevezető és kezdő szakasza (1.-4. osztály)*

Az alapfokú nevelés-oktatás első négy évre terjedő pedagógiai szakaszának alapvető jellemzője az alapozás. Négyéves időtartama két kisebb, eltérő képzési célú szakaszra tagolódik.

Az első két iskolai év bevezető szakasz, szerepe szerint előkészít az iskolai tanulmányokra. Gyermekre figyelő fokozatossággal vezet át az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás szervezeti kereteibe, tevékenységrendszerébe és szokásrendjébe. Az első két évében a szabályozás lehetővé teszi az ebben az életkorban különösen jelentős egyéni különbségek kezelését.

A kezdő iskolaszakaszban, az iskolakezdés 3-4. évében folytatódnak a fenti fejlesztési prioritások, de fokozatosan átalakul a tanulás jellege. Egyre inkább előtérbe kerülnek a teljesítményelvárások által meghatározott tanulási feladatok, a fejlesztési követelményeknek való megfelelés igénye. Ekkor erőteljesebbé válnak – a negyedik évfolyam végére már meghatározóan – az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. A motiválás és a tanulásszervezés a NAT fejlesztési feladataiban is kifejeződő elvárásokra összpontosít. A NAT az első négy évfolyamot tekinti az első önálló képzési szakasznak.

**Célok és feladatok**

Az alapfokú nevelés-oktatás első szakasza az iskolába lépő kisgyermekben óvja és továbbfejleszti a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot. Átvezeti a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe. Fogékonnyá teszi a saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt. Az iskola teret ad a gyermekjáték- és mozgás iránti vágyának, segíti természetes fejlődését, érését. A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában elemi ismereteket közvetít, alapvető képességeket és alapkészséget fejleszt.

Ez a szakasz a kíváncsiságra és az érdeklődésre épít, és az ezáltal motivált munkában fejleszti a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartás képességét és előmozdítja érzelemvilágának gazdagodását. Mintákat ad az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozza a tanulási szokásokat.

Támogatja az egyéni képességek kibontakozását, közreműködik a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatában. Törődik azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermekek szociális-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadhatnak.

Tudatosítja a gyermekben a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető erkölcsi értékeket, megerősíti a humánus magatartásmintákat, szokásokat, és a gyermek jellemét formálva szolgálja a személyiség érését. A pedagógiai munka középpontjában tehát a személyre szóló fejlesztés törekvése áll.

**A fejlesztés kiemelt területei**

A test és a lélek harmonikus fejlesztése

A mozgásigény kielégítésével és a mozgáskultúra megalapozásával; a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; az egészséges életmód alapvető ismereteinek közvetítésével, az ezt elősegítő szokások alakításával; az érzelmi élet gazdagításával; az önismeret fejlesztésével, a reális önértékelés fejlesztésével, a társas kapcsolatok igényének erősítésével.

A szocializáció folyamatának elősegítése

A személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák, megismertetésével és gyakoroltatásával; a kortárs kapcsolatok megerősítésével; elemi állampolgári és a mindennapi életvitellel összefüggő praktikus ismeretek nyújtásával.

Az elemi műveltségbeli alapok feltételrendszerének megteremtése

A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátíttatásával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával.

A tanulási stratégiák

Megválasztásában és a taneszközök használatában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása, a felfedezés lehetősége, a kreativitás fejlesztése, a differenciált fejlesztés, a művészeti, a gyakorlati és a közismereti készségek fejlesztésének egyensúlya, a tanulók egészséges terhelése; fejlődésük folyamatos követése, a személyre szóló, fejlesztő értékelés.

### *2.5.2. Az alapfokú nevelés-oktatás alapozó és fejlesztő szakasza (5.-8. osztály)*

Az alapfokú nevelés-oktatás alapozó és fejlesztő szakasza szervesen folytatja a bevezető és kezdő szakasz nevelő-oktató munkáját, a kulcskompetenciák, az alapkészségek és képességek fejlesztését. A felső tagozat (5–8. évfolyam) funkciója elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, készség-együttesek és tudás- tartalmak megalapozásának a folytatása.

A szakasz fejlesztési feladatainak megtervezésekor-igazodva a gyermeki gondolkodás fejlődéséhez, az életkori sajátosságokhoz - figyelembe veszi, hogy a 10-12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz. Az 5-6. évfolyamokon ezért az integratív-képi gondolkodásra alapozó fejlesztés folyik, a serdülőkor kezdetétől a 7-8. évfolyamon (a fejlesztő szakaszban) viszont előtérbe kerül az elvont fogalmi és elemző gondolkodás.

A 7–8. évfolyam alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, azaz megerősítése, bővítése, finomítása, hatékonyságuk, változékonyságuk növelése. A NAT a második négy évfolyamot tekinti a második önálló képzési szakasznak.

Funkciója elsősorban az iskolai tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek megalapozása. Ebben a szakaszban történik az iskolai tudás (és a tanulás folyamatának) erőteljes tagolódása, amely megköveteli az ilyen típusú tanuláshoz szükséges kompetenciák célzott megalapozását

Alapvető feladata – az előző szakaszhoz kapcsolódva – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben a már megalapozott kompetenciák fejlesztése, azaz megerősítése, bővítése, finomítása, hatékonyságának növelése.

**Célok és feladatok**

Az alapfokú nevelés-oktatás második szakasza szervesen folytatja az első szakasz nevelő-oktató munkáját, a készségek és képességek fejlesztését.

Ez a szakasz egységes rendszert alkot, de – igazodva a gyermeki gondolkodás fejlődéséhez, az életkori sajátosságokhoz – két, pedagógiailag elkülöníthető periódusra tagolódik.

Az iskola ebben a szakaszban a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú gyerekeket együtt neveli. Érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően felkészíti őket a további tanulásra, és előkészíti őket a társadalomba való majdani beilleszkedésre.

Fejleszti a tanulókban azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolathoz szükségesek. A tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját. Gyakorlati módon igazolja a megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség értékét.

E szakasz szocializációs folyamatában az iskola tudatosítja a közösség demokratikus működésének értékét és néhány általánosan jellemző szabályát. Tisztázza az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát, és ezek fontosságát a közösséghez, illetve egymáshoz való viszonyulásban. Megalapozza a felkészülést a jogok és kötelességek törvényes gyakorlására. A demokratikus normarendszert kiterjeszti a természeti és az épített környezet iránti felelősségre, a mindennapi magatartásra is.

Az iskolának ebben a szakaszban is kiemelkedő feladata a nemzeti, a nemzetiségi és az etnikai hagyományok tudatosítása, és ápolásukra való nevelés. Nevelési-oktatási tevékenységével az iskola fejleszti a tanulókban a nemzeti azonosságtudatot, képviseli az egymás mellett élő különböző kultúrák iránti igényt. Erősíti az Európához tartozás tudatát, és egyetemes értelemben is késztet más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére. Ugyanakkor figyelmet fordít az emberiség közös problémáinak bemutatására.

### *2.5.3. A kompetencia alapú oktatás irányelvei iskolánkban*

A tudás szerepének növekedéséből adódóan az ezredforduló új kihívásai új válaszokat várnak a tanulás, az oktatás és képzés szinte minden területén. Az egész életen át tartó tanulás európai koncepciójának a középpontjában – a tudás és tanulás fogalmát tágan értelmezve – az egyén kompetenciafejlesztése áll. Az egész életen át tartó tanulás fókuszában a tanulásnak, a tanulási folyamat személyre szabásának, a tanulni akaró egyén szükségleteinek és képességeinek kell állnia. Mindenkit érdekeltté kell tenni a tanulásban és képessé kell tenni a tanulásra.

**Az iskolában folyó kompetencia alapú nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei**

A tanulási folyamatban a pedagógus irányító, segítő és támogató szerepet tölt be. Olyan tanulási programokat alkalmaz, amelyek során az életkori sajátosságoknak megfelelő szinten, élményszerű helyzetek teremtésével a tanulók tapasztalatokat szerezhetnek, maguk fedezhetik fel a környezeti elemek közötti kapcsolatokat és összefüggéseket, azokból következtetéseket vonhatnak le, korábbi tapasztalataikat, ismereteiket és készségeiket alkalmazhatják.

A hangsúly a hagyományos tartalomközpontú oktatásról a kompetenciák, azaz a képességek, készségek és alkalmazásképes tudás fejlesztésére tevődik át, hiszen elsősorban ezek révén válhat bárki képessé az egész életen át tartó tanulásra.

Különösen fontos a kisiskolás korban elsajátított alapkészségek kialakítása, fejlesztése, mert ezek a későbbi sikeres tanulás és munkába állás elemi feltételei. Lehetőséget teremtünk arra, hogy a tanulók megfogalmazzák egyéni és csoportosan kialakított véleményüket, azokat meg tudják védeni érvekkel és meg tudják vitatni.

Szükséges, hogy a gyermekek életkoruknak és életritmusuknak megfelelően jussanak ismeretekhez az eltéréseket figyelembe vevő pedagógiai módszerek alkalmazásával. Az egyéni különbségekhez szakszerűen alkalmazkodó, a személyre szabott fejlesztést eredményesen megoldani képes pedagógiai gyakorlat széleskörű meghonosítására van szükség.

**A HEFOP-3.1.x pályázatok keretében korábban az alábbi kompetencia alapú programcsomagokat vezettük be és terjesztjük ki:**

- Szövegértés-szövegalkotási kompetencia
- Matematikai kompetencia
- Idegen nyelvi kompetencia
- Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák
- Életpálya-építési kompetencia
- Digitális kompetencia

**Jelenleg a NAT 2020 alapján fejlesztett kulcskompetenciák:**

A Nat az Európai Unió által ajánlott kulcskompetenciákból kiindulva, arra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve az alábbiak szerint határozza meg a tanulási területeken átívelő általános kompetenciákat, továbbá azokat, amelyek jellemzői, hogy egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban.

- A tanulás kompetenciái
- A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
- A digitális kompetenciák
- A matematikai, gondolkodási kompetenciák
- A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
- A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
- Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

**A kompetencia alapú oktatás megvalósításához alkalmazott pedagógiai módszerek:**

- Differenciált tanulásszervezés
  - a különbségek az eltérő, differenciált tanulási feltételek biztosítását teszik szükségessé az eredményesség érdekében
  - a differenciálás vonatkozhat a szövegelemző technikára vagy a szöveg nyelvi megformáltságára, nehézségére illetve a pedagógus segítségnyújtásának mértékére
  - a differenciálásnak a tanulók egyéni képességeihez, fejleszthetőségükhöz kell igazodnia
  - célja: a tanulók közötti különbségek csökkentése a tanulók felzárkóztatásával
- Kooperatív tanulásszervezés
  - a kooperatív tanulás az együttműködésen alapuló, együttműködést feltételező tanulás
  - különböző képességű tanulók együtt dolgoznak a feladat sikeres elvégzése érdekében
  - a csoport minden tagjának hozzá kell járulnia a közösség sikeréhez
  - tanulás közben kreatív, alkotó tevékenységet folytatnak
  - hosszabb távon a kooperatív munka nagyobb motivációhoz vezet

**A kompetencia alapú oktatás értékelésének alapelvei:**

- az értékelés célja, hogy növelje a tanulók önismeretét és önbizalmát, erősítse önbecsülését
- az értékelésnek az adott kompetenciára kell irányulnia
- sajátos értékelési formája az azonnali visszacsatolás a teljesítményről
- nagy szerepe van a csoportos értékelésnek a csoport közös teljesítménye alapján

A kompetenciaalapú oktatás elemeit adaptáltuk a kerettantervbe.

### *2.5.4. Sajátos pedagógiai módszerek*

Az alább felsorolt eljárásokat, módszereket, formákat, programokat az intézmény kötelező és választható tanórai, tanórán kívüli, szabadidős és egyéb foglalkozásai, tevékenységei során önállóan, vagy más intézményekkel (pl. közművelődési, közgyűjteményi, kulturális, egészségügyi, szociális, sport, civil, stb.) közösen együttműködve az adott tevékenység, nevelési-oktatási cél elérése érdekében valósíthatja meg.

**Témanap**

- A Magyar Diáksport Napja
- Az Összetartozás Napja

**Témahét**

A tananyag komplex elsajátításának egyik lehetséges formája, amikor az adott tárgykört a diákok három-öt tanítási napon, esetleg hosszabb időkeretben iskolai és iskolán kívüli helyszíneken, rugalmas időkeretek között, változatos tevékenységtípusok és sokszínű módszertani eszközök segítségével dolgozzák fel. Az intézmény pedagógiai programjába rendszerszerűen beépített témahetek egy-egy kulcstéma integrált, a kereszttantervi szempontokat érvényesítő feldolgozására alkalmasak.

Intézményünk iskolái az alábbi témahetek közül tanévente minimum 2-2 témahetet valósítanak meg az éves munkatervben meghatározott módon és időben:

- „PÉNZ7" pénzügyi és vállalkozói témahét
- Digitális Témahét
- Fenntarthatósági Témahét

Választható tevékenység a Kódolás hete és az Állatvédelmi témahét rendezvénysorozatok is.

**Tantárgytömbösítés**

Az éves munkatervekben rögzített módon, a szülőkkel tanévkezdéskor egyeztetett tantárgyaknál és évfolyamokon igény esetén lehetséges a tantárgytömbösítés mint tanulásszervezési eljárás alkalmazása. Ezt az epochális oktatás módszertanának (oktatási szakaszok alkalmazása) támogatása, az óra szervezési feladatainak segítése (előkészületek, szemléltető és egyéb taneszközök, sportszerek elpakolása) céljából lehet alkalmazni. A tömbösítés során egy tanítási napon több egymást követő azonos tantárgyi tanítási óra is felhasználásra kerülhet. A módszer segítheti a tanulók figyelmének felkeltését, érdeklődésük fenntartását, a projektmódszer támogatását is.

**Infokommunikációs technológiák (IKT) oktatásban történő alkalmazása**

Olyan konstruktív pedagógián alapuló tanítás-tanulási módok, módszerek, amelyek lehetővé teszik, hogy az info- kommunikációs technológia, mint eszköz és taneszköz kerüljön alkalmazásra a tanítás-tanulás folyamatában. Az IKT- val támogatott tanóra olyan tanítási óra, foglalkozás, amelyen az alkalmazott pedagógiai módszerek, tanítási-tanulási módok és taneszközök között az IKT - alapú eszközök, taneszközök és módszerek min. 30%-ban alkalmazásra kerülnek.

**Digitális/IKT alapú eszközök:**

- számítógép és alapperifériái,
- számítógéphez kapcsolható audio- vizuális és/vagy multimédia eszközök (projektor, hangosítás, VHS, DVD, kamera, digitális fényképezőgép)
- aktív tábla,
- szavazó gépek,
- számítógéphez kapcsolt mérési, vezérlési-szabályozási eszközök,
- egyéb (pl tablet, e-könyv, stb.).

IKT- val támogatott tanórai mérés-értékelési módszerek alkalmazása a tanár és tanuló számára azonnali, egyénre szabott visszajelzést tesz lehetővé, támogatja a tanulók egyéni tanulási stratégiáinak kialakítását, illetve elősegíti a tanulók aktivitásának optimális kibontakozását, a digitális kultúra elterjedését. Alkalmazásuk gyors és pontos. Az eredményeket legtöbbször tárolják, amely segítségével nyomon követhető az egyén fejlődése, és ennek megfelelően tervezhető a további fejlesztése. Segítségükkel az egyéni eredmények összevethetők más tanulói eredményekkel, standardokkal.

**Az egész napos/iskolaotthon módszerű/ napközis/ tanulószobai nevelés-oktatás, délutáni benntartózkodás**

Az egész napos/iskolaotthon módszerű/ napközis/ tanulószobai nevelés-oktatás, délutáni benntartózkodás keretében a gyermekek tanítási órai és tanórán kívüli (lásd Nkt. egyéb foglalkozás: a tanórákon kívüli egyéni vagy csoportos, pedagógiai tartalmú foglalkozás, amely a tanulók fejlődését szolgálja) tevékenysége összefüggő rendszert alkot. Az osztályokban a tanítási órák, az órákra való felkészülés és a különböző szabadidős tevékenységek egész napon át tartanak, esetleg váltakoznak, egységes rendszerbe ötvöződnek. Ez a rendszer feltételezi a pedagógusok közti szoros együttműködést.

Napjainkban az iskolába lépő hat- hétéves kisgyermekek fejlettsége között igen nagy eltérés mutatkozik, emiatt a tanulók nem terhelhetők egyformán. Ebben a rendszerben nagyobb tekintettel lehetünk az eltérő érettségi szintű és teherbírású kisgyermekek igényeire.

A pedagógus látja a gyermeket az önálló tanulás folyamatában, megfigyelheti szabadidőben társai között, így a nevelés is lényegesen hatékonyabb lehet. A fő tantárgyakhoz szervesen illeszkednek az integrációt biztosító készségtárgyak is.

A szülők terhein is kívánunk enyhíteni azzal, hogy tanulóink egész napos oktatásban részesülnek.

A tanórán kívüli tevékenységek során lehetővé tesszük mind a felzárkóztatás, mind a tehetséggondozás sajátos tevékenységeinek folyatatását az iskolában, így támogatva a képességfejlesztés hatékony pedagógiai eljárásait. A kötelező tanórákon túli foglalkozások teret adhatnak a művészeti nevelésnek, a testmozgásnak vagy más, az iskola arculatához illő szakköri és egyéb foglalkozásoknak, illetve az önálló tanulásnak [110/2012. (VI. 4.) Korm. rend. mell.].

Az egész napos iskolai nevelés-oktatást az adott évfolyamra meghatározott kötelező, nem kötelező tanórai foglalkozások, valamint napközis foglalkozások, tanulószoba, délutáni tanórán kívüli foglakozások, szakkör, sportkör, énekkar és egyéb foglalkozások időkeretében szervezzük meg, biztosítva az egyéni foglalkozások megtartását szolgáló időkeretet [20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 19. § (2)].

Az egész nap tartó iskolai nevelés-oktatás, benntartózkodás keretében biztosítjuk:

- a segítségnyújtást a házi feladatok elkészítéséhez,
- a tananyag megértéshez és elsajátításához kapcsolódó többlet pedagógiai támogatást azon tanulók részére, akik bármely okból kifolyólag egyéni tanulási nehézséggel, a tananyag értelmezési problémájával küzdenek,

- a felzárkóztatással és a tehetséggondozással kapcsolatos feladatok ellátását [20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 19. § (3)]

A napköziben és tanulószobán a kötelező pedagógiai tartalmú foglalkozás időtartama napi 3 (alsó tagozaton az órarend függvényében esetleg 4) óra. Ez időtartam alatt a foglalkozásokat oly módon kell megszervezni, hogy az a szülők igényei szerint eleget tudjon tenni az iskolai felkészítéssel és a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatoknak.

A jogszabályi feltételek teljesülése:

- szükség esetén másik osztályban normál oktatás biztosítása,
- az oktatásért felelős miniszter által kiadott, vagy saját kidolgozású és az Nkt.-ben meghatározottak szerint jóváhagyott nevelési-oktatási program alkalmazása

és a tagintézmény igénye esetén egész napos iskolai nevelés-oktatás is folyhat.

**Múzeumpedagógia**

A múzeumpedagógia oktató, nevelő és ismeretterjesztő céllal közvetíti a látogatók számára a múzeumokban felhalmozott tudást és ismereteket, az életkori sajátosságoknak és a célcsoportnak megfelelő módszerekkel. A múzeumpedagógiai tevékenységek célja, hogy a múzeumok gyűjteményei, kiállításai értelmezhetővé és hasznosíthatóvá váljanak a látogatók, jelen pályázat keretében kiemelten a formális oktatásban részt vevő gyermek- és ifjúsági korosztály számára.

**Komplex Instrukciós Program (KIP), Komplex Alapprogram Koncepció (KAP), differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoportban (DFHT), KAP alprogramok**

Tanulóink heterogén összetételűek, igen sokféle képességekkel rendelkeznek, többen közülük szociálisan hátrányos családokból érkeznek. Ezért különösen nagy szerepet szánunk a hátránykompenzációs tevékenységünknek. Fontos, hogy minden kisgyerek a képességeinek megfelelő legmagasabb szintre eljuthasson, ehhez választjuk a következő módszereket:

A Rákóczitelepi Tagintézményben lehetőség van az „Élménysuli" program megvalósítására és működik a Komplex Instrukciós Program (KIP) megvalósítása, a Czina Sándor Tagintézményben működik a Komplex Alapprogram Koncepció (KAP) megvalósítása.

- heterogén osztályokat szervezünk, mivel a differenciált képességű gyerekek együttnevelése köztudottan fejlesztően hat a gyengébbek számára,
- nyelvi hátrányaik kompenzálására, a közösségépülés segítésére, státuszproblémák kezelésére differenciált csoportmunkát szervezünk a tanítási órák egy részében (ezek a foglalkozások segítik a rejtett képességek felszínre kerülését, és a szocializációs folyamatot is, az alkalmazott feladatok nyílt végűek, így fejlesztik a kreatív, problémamegoldó gondolkodást),
- a csoportmunkát egyéni feladatok követik, olyanok, amelyekben szükséges az előzetesen elvégzett munka eredményét felhasználni (így is motiváljuk a tanulókat az aktív órai részvételre),
- tanítási órán és szabadidőben is alkalmazhatjuk a táblajátékok használatát (fő célunk a tanulási képességek fejlesztése: pl. memória, figyelem, az önállóság fejlesztése, a közösségépítés, a gondolkodásfejlesztés, a szabadidő hasznos eltöltésére nevelés).
- mivel szerintünk a jó iskola nyitott, a nevelésben a szülő és pedagógus közösen dolgozik a gyermek érdekében, ezért a tanításba, nevelésbe bevonjuk a családokat is, és kooperatív technikák használatával alakítjuk, segítjük a generációk közötti párbeszédet egymástól tanulást (pl. rendszeresen szervezünk olyan tevékenységeket, szabadidős programokat, ahová a család minden tagját meghívjuk, bevonjuk),
- tudjuk, hogy az eredményes tanítás/tanulás feltétele a kapcsolat, az autonómia és a kompetencia, ezért alkalmazzuk ezeket a módszereket is, erősíteni kívánjuk azt a tényt, hogy minden képesség érték.

**Kreatív Partnerség Magyarország Program**

A program a Creative Partnerships nemzetközi program magyarországi adaptációja és továbbfejlesztése. A program művészetet, kultúrát, és kreatív szemléletet „csempész be" a tantermekbe azért, hogy céltudatosabb, jobb eredményeket elérő diákok kerülhessenek ki az iskolából. A megvalósítás során a pedagógusok újszerű tanulásszervezési módokat és kreatív probléma-megoldási technikákat sajátítanak el, innovatív és hosszan tartó kapcsolatok alakulnak ki az iskolák és a különféle szférából érkező kreatív szakemberek között (pl. előadóművészek,

képzőművészek, építészek, multimédia szakemberek, tudósok). A program a pedagógusok és művészek aktív osztálytermi együttműködésén alapszik.

**Integrációs Pedagógiai Rendszer (IPR)**

Az Integrációs Pedagógiai Rendszer alkalmazásának leírását lásd „A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések" alfejezetben.

**Interkulturális Pedagógiai Rendszer**

A nem magyar állampolgárságú, de Magyarországon tanköteles állampolgárok iskolai nevelés-oktatása során az oktatásért felelős miniszter által kiadott nevelési-oktatási programot használjuk A program a külföldi állampolgár tanulók interkulturális pedagógiai rendszer szerinti iskolai nevelése-oktatásáról szóló oktatási miniszter közleménye alapján készült.

Az interkulturális pedagógia során:

- tiszteletben tartjuk a tanulók kulturális identitását és az oktató- nevelőmunkában erre építünk,
- lehetővé tesszük, hogy valamennyi tanuló megszerezze azon ismereteket, készségeket, kompetenciákat szemléletet, amelyek révén tevőlegesen képes lesz hozzájárulni a különböző beállítottságú egyének, etnikai, társadalmi, vallási és kulturális csoportok kölcsönös tiszteletéhez, megértéséhez és szolidaritásához,
- biztosítjuk minden tanuló számára a társadalomban való aktív részvételhez szükséges ismereteket, készségeket, kompetenciákat.

Céljaink megvalósítása érdekében:

- biztosítjuk mindenki számára az oktatáshoz való egyenlő hozzáférést,
- érvényt szerzünk a diszkrimináció, mindennemű megkülönböztetés, etnikai, vallási, szociális vagy egyéb alapú kirekesztés szigorú tilalmának,
- megteremtjük a kulturális, nyelvi beilleszkedés feltételeit,
- biztosítjuk az esélyegyenlőséget,
- gondoskodunk a kiegyensúlyozott, nyugodt oktatási környezet kialakításáról.

Iskolánk az interkulturális pedagógiai rendszer szerinti nevelést-oktatás során az általános iskola a külföldi állampolgár tanulók nevelése-oktatása megszervezése során az oktatási miniszter közleményének mellékletében foglaltakat alkalmazza.

Az interkulturális pedagógiai rendszerben

- iskolai, tanórán kívüli foglalkozások,
- rendszeresen tartott magyar nyelvi felkészítő foglalkozások,
- kulturális különbségeket áthidaló iskolai, tanórán kívüli tevékenységek,
- a tanulóval és a tanuló családjával való rendszeres kapcsolattartás

tevékenységek is megvalósulnak.

A program megszervezése során az iskola legalább egy magyar mint idegen nyelv szakos pedagógust foglalkoztat. Ilyen szakos pedagógus hiányában olyan tanítói vagy magyar nyelv és irodalom szakos tanári végzettséggel rendelkező pedagógus is taníthat, aki részt vett legkevesebb 90 órás magyar mint idegen nyelv tanítására szervezett akkreditált tanár-továbbképzésben. Ha a feltételek adottak, a külföldi állampolgár tanulók anyanyelvének és kultúrájának tanítására utazó vagy óraadó pedagógus is alkalmazható.

A külföldi állampolgár tanuló évfolyamba és osztályba sorolásáról az iskola igazgatója a tanuló meglévő iskolai dokumentumai és a tanulóval folytatott személyes beszélgetés alapján, a magyar mint idegen nyelv szakos tanár és az osztályfőnök véleményének kikérése mellett dönt.

A külföldi állampolgár tanuló felmenthető a tantárgyi értékelések írásbeli eljárásai alól, ha azt a magyar mint idegen nyelv szakos tanár indokoltnak tartja.

A program további elemei az Oktatási Közlöny 2004. szeptember 24. számában (XLVIII. évfolyam 24. szám) megjelent központi pedagógiai programban kerültek kihirdetésre. Az interkulturális pedagógiai rendszerhez felhasznált szakmai anyagok:

- OM közlemény a külföldi állampolgár gyermekek, tanulók interkulturális pedagógiai rendszer szerinti óvodai nevelése és iskolai nevelése-oktatása irányelvének kiadásáról (2004)
- Útmutató az interkulturális pedagógiai program iskolai bevezetéséhez és alkalmazásához (2005)

- Az oktatási miniszter közleménye a külföldi állampolgár gyermekek, tanulók interkulturális pedagógiai rendszer szerinti óvodai nevelése és iskolai nevelése-oktatása irányelvének kiadásáról 2005. június 20.
- Interkulturális Pedagógiai Program 2006. december 5.

**Állatasszisztált terápiák**

Állatasszisztált terápiák az alternatív terápiák között

- A terápiáknak egy viszonylag új, de a tudományban már elfogadott az állatok segítségét felhasználó terápiás módszer.
- Az állatasszisztált terápia bevezetőjének Boris M. Levinson (1962) pszichiátert tekintjük, aki először vizsgálta és írta le az állatok jótékony hatását az emberekre.

Az állatasszisztált beavatkozás pszichológiai alapjai

- Az állat és az ember kapcsolatán alapul.
- Az állat közvetlenül az ember viselkedésére reagál pozitív vagy negatív módon.
- Nincsenek előítéletei.
- Kommunikáció az ember és az állat között analóg, nonverbális viselkedési formákban nyilvánul meg. Az állat reagál az ember legkisebb analóg jelzéseire, mint például a gesztikulálás, testtarás, hanglejtés. Ezen jelzések segítségével tájékozódik és érti meg az embert és nem a szavak jelentése alapján.
- Az állattal való érintkezés hat az érzékszerveinkre,
- Az állat megfigyelése hat a vizuális észlelésünkre, neszeit auditív módon észleljük. Taktilisan érzékeljük simogatásakor testének melegét. Orrunkkal jellegzetes szagát érezzük.
- Az állatokkal csak őszintén, hitelesen viselkedhetünk. Nem lehet becsapni őket, mert ők a nonverbális valódi érzéseinket érzékelik.
- Az ember és az állat kapcsolata különleges.
- Számítani lehet az állat segítőkészségére, és olyannak fogad el bennünket, amilyenek vagyunk.
- Az állat és az ember között kialakulhat egy bizalmas, szeretetteljes viszony.
- A gyermekek különösen szeretik őket. Erre a viszonyra, erre a szeretetre lehet alapozni a gyógyító, segítő eljárások során a fejlődést.

Az állatasszisztált terápia fogalma

Az állatasszisztált terápia egy olyan gyűjtőfogalom, mely magába foglalja mindazokat az orvosi indikáció alapján terápiás céllal alkalmazott, kezelés jellegű egyéni, vagy csoportos fejlesztéseket, melyek az állattal való foglalkozás és tevékenységek hatásait használják fel.

Célja: a sérülés/károsodás, a fogyatékosság/zavar, az akadályozottság/korlátozottság ismeretében, az állattal való kapcsolat és foglalkozás terápiás hatásainak felhasználásával a minél gyorsabb, eredményesebb gyógyulás, képességfejlődés és rehabilitáció érdekében.

Az állatasszisztált terápia hatásai:

- Fogyatékosságból eredő hátrányok csökkentése, kompenzációja
- A szocializáció elősegítése, az állatokkal és a társakkal való kapcsolat képességének fejlesztése
- Önállóságra nevelés, fegyelem, kitartás, céltudatosság, felelősségérzet, kötelességtudat kialakítása
- Integráció és inklúzió
- Sikerélmények elérése, örömszerzés
- Személyiség fejlesztése, önmagunk megismerése

| Fizikai hatás | Szociális képességek | Kommunikációs képességek | Kognitív képességek | Pszichológia hatás |
|---|---|---|---|---|
| Mozgások kontrolálása<br>Mozgáskoordináció, egyensúly érzék fejlesztése<br>Testtudat, térérzékelés<br>Motoros képességek<br>Mozgáskészség<br>Egészség megőrzés<br>Állóképesség növelése | Magatartás, viselkedés kedvező befolyásolása<br>Kapcsolatteremtés, alkalmazkodó képesség fejlesztése<br>Önálló életvitelre nevelés | Beszédképesség feltételeinek javítása,<br>Beszédkésztetés<br>Szókincs bővítés | Érzékelés<br>Észlelés<br>Figyelem<br>Emlékezet,<br>Gondolkodás<br>Értelmezési képesség (törvények, szabályok stb.)<br>Kódolási képesség | Céltudatosság,<br>Önbizalom,<br>Önérékelés képessége<br>Érzelmi motiváltság |

Összefoglalóan elmondható, hogy az állatasszisztált terápiák közvetett módon segítik a tanulási képességek fejlődését és pozitív változásokat érnek el a személyiség fejlődésében is.

**Kutatásalapú tanulás (inquiry-based learning - IBL)**

A kutatásalapú tanulás mint oktatási megközelítésmód alkalmazása, amely során a tanulói gondolkodás fejlesztését sajátos problémák köré szerveződő tevékenységekkel segítjük elő.

Az IBL olyan pedagógia, amely biztosítja, hogy a tanulók átéljék a tudásalkotás folyamatát, tanulóközpontú, a diákok aktív tanulására építő, az aktív tanulást segítő általános oktatási stratégia. A tanulók csoportokban dolgozzák ki a problémák többféle megoldását, a pedagógusok segítői (facilitátor) szerepet játszanak.

**Szakmai stratégiai programok**

- Az idegen nyelv oktatás fejlesztésének stratégiája
- digitális/IKT stratégia
- Nyelvvizsga előkészítő foglalkozások (angol, német)
- Fizika és kémiai kísérletek szakköri formában a természettudományos oktatás fejlesztésére
- Tehetséggondozás (azonosítás, beválogatás, fejlesztés, tanulás-módszertani, önismereti, személyiségfejlesztési foglalkozások)

**Lázár Ervin Program**

A nemzeti identitás erősítését célzó programokról szóló 1042/2019. (II. 18.) Korm. határozat alapján Magyarország Kormánya egyetértett azzal, hogy az ezeréves magyar kultúra a jelen állampolgárainak és a jövő nemzedékeinek művelődése, önkifejezése és nemzeti identitása, valamint Magyarország kulturális fennmaradása szempontjából fundamentális jelentőségű érték, ennél fogva kiteljesítése az állam kiemelt felelőssége.

A Kormány fenti határozata alapján a Lázár Ervin Program szociális helyzettől és lakóhelytől függetlenül minden, az 1–8. évfolyamon tanuló általános iskolai diák részére tanévenként egyszeri alkalommal ingyenesen biztosítja a színházi, tánc- és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményét.

A 1042/2019. (II. 18.) Korm. határozatnak megfelelően intézményünk tanulói részt vesznek a Lázár Ervin Programban.

**Nemzeti Emlékpedagógiai Program**

A program a nemzeti emlékezetet és az örökségünkhöz való kapcsolódást helyezi középpontjába. Célja a tanulók magyarságtudatának, nemzeti identitásának az erősítése. Ennek keretében a diákok legalább egyszer nemzeti vagy történelmi emlékhelyekre látogatnak el iskolai éveik során.

**TÁMOP-3.1.4.C-14-2015 projekt tevékenységei, módszertana**

A Rákóczitelepi Tagintézmény a fenntartási időszakban alkalmazta a projekt során megvalósított tevékenységeit, elsajátított módszertant. Így pl.: szövegértés, matematika kompetenciafejlesztés, informatika szakkör, Családi nap szervezése.

**Választható tanórán kívüli tevékenységek**

Intézményünkben a helyi tanterv által megszabott tantárgyak, foglalkozások kereteiben/azon felül további lehetőségek állnak rendelkezésre a tanulók nevelése-oktatása, személyiségfejlesztése terén,

mint pl. néptánc, társastánc, sportfoglalkozások (pl. asztalitenisz, kézilabda stb.). Ezek megvalósítása a felhasználható anyagi források és a tanulói érdeklődések függvényében történik.

**EFOP-3.1.2-16-2016-00001 projekt tevékenységei, módszertana**

„A pedagógusok módszertani felkészítése a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzése érdekében"

A Komplex Alapprogram Koncepció legfőbb célkitűzése a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérsékléséhez kapcsolódó intézkedések iskolai szintű támogatása. Ennek részeként a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzése érdekében több pedagógusunk elvégezte a módszert bemutató KAK, DFHT és KAP alprogramok módszertani felkészítéseket.

Célunk a Komplex Alapprogramra (KAP) épülő, a differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoportban (DFHT) módszertant és tanulási-tanítási stratégiát felhasználó egyéni, differenciált nevelés és oktatás megvalósítása a székhely-/tagintézmények saját döntéseik alapján, saját maguk által (tagintézményi, illetve egyéni pedagógusi szinten) meghatározott mértékében.

Élménysuli megvalósítása, a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, pozitív élmények adása interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldással.

**EFOP-3.1.6-16-2017-00045 projekt tevékenységei, módszertana**

A „Mindannyian mások vagyunk - A köznevelés esélyteremtő szerepének erősítése a Békéscsabai Tankerületi Központban" pályázat keretében olyan módszertani anyagok kerültek kidolgozásra, amelyek a többségi iskolákban tanuló sajátos nevelési igényű gyermekek sikeresebb integrációját hivatottak elősegíteni. Iskolánk mindenkori törekvése, hogy előmozdítsa a sajátos nevelési igényű tanulók minél sikeresebb iskolai előmenetelét, az esetleges lemorzsolódás megakadályozva. Az egyéni bánásmód, az egyéni fejlődési ütemet figyelembe vevő órai munka tervezéséhez, a legoptimálisabb tanulásmódszertan kiválasztásához, valamint a rehabilitációs célú ellátás megvalósításához nyújt/nyújtanak segítséget ezek a módszertanok. Intézményünk a 2021/2022 tanévtől az alábbi módszertan/módszertanok bevezetésével egészíti nevelő-oktató munkáját:

- Módszertani útmutatót az autizmus spektrum zavarral élő gyermekeket befogadó óvodák és általános iskolák számára

  A módszertan segíti az intézmény pedagógusait az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók sikeresebb integrált nevelésében-oktatásában. A tanulók pedagógiai jellemzésével előmozdítja azok jobb megismerését, a megfelelő bánásmód kialakítást, a protetikus környezet és a szükséges segédeszközök használatát. Módszertani ajánlásokat tartalmaz a problémás viselkedés kezeléséhez, a kortárs közösségbe történő beilleszkedés segítéséhez.
- Felmérőrendszer az 1-8. osztályos integrált oktatásban részesülő SNI tanulók egyéni fejlesztési tervének kidolgozásához

  A felmérőrendszer az általános iskolai magasabb évfolyamra lépés minimumkövetelményeit figyelembe véve a tanulási zavarokra jellemző feladattípusokból került összeállításra az írás-helyesírás; szövegértés és matematika területekre. A felmérőkhöz részletes értékelési útmutató tartozik. A kapott eredmények az egyéni fejlesztési terv kidolgozását segítik.
- Gyógypedagógiai rehabilitáció szöveges értékelési szempontrendszere 1-8. osztályig

  Az értkelési szempontrendszer szorosan kapcsolódik a fenti felmérőrendszerhez. Értékeli a haladás minőségét és mértékét, kijelöli a további fejlesztendő területeket.

**EFOP-3.2.3-17-2017-00010 projekt tevékenységei, módszertana**

„Digitális környezet fejlesztése a Békéscsabai Tankerületi Központ intézményeiben"

Az intézmény a pályázat részeként alkalmazott, annak keretében megvalósított digitális pedagógiai fejlesztéseket beépíti pedagógiai munkájába. Ennek részeként: alkalmazza a digitális pedagógiai módszertanok komplex, intézményi szintű fejlesztését a „Makerspace – Digitális modellezés és tárgyalkotás" digitális pedagógiai-módszertani csomag megvalósításával. Ennek elemei pl. a pedagógusok képzése, a támogató eszközök bevezetése, beválás-vizsgálat, a máshol bevált eszközrendszerek meghonosítása, bevezetése.

Fejleszti a tanulók alábbi kompetenciáit: a matematikai, szövegértési, digitális, természettudományos, problémamegoldó gondolkodás, kreativitás területeken. Elősegíti a Magyarország Digitális Oktatási Stratégiájában foglalt fejlesztési célok megvalósulását, pl. a pedagógusok digitális tudása, módszertani kultúrája, motivációja, digitális eszközök használatának beépülése a tanítás-tanulás és az értékelés folyamatába, internet és eszközellátottság, IT biztonság,

esélyegyenlőség, oktatás adminisztrációs szolgáltatások megvalósítása. Lehetővé teszi a digitális környezeti fejlesztések hozzáférhetővé, akadálymentessé tételét kiemelten a fogyatékossággal élő, a sajátos nevelési igényű (SNI) és a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanulók (BTM) számára.

Az EFOP-3.2.3-17-2017-00010 pályázat részeként megvalósított digitális pedagógiai fejlesztéseket az éves pedagógiai munka tervezésének részeként az intézmény digitális fejlesztési terve alapján tanévente a munkatervek tartalmazzák.

**EFOP 3.2.6-16-2016-00001 projekt tevékenységei, módszertana**

„A tanulók képességkibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben"

Felhasználjuk a Magyar Képzőművészeti Egyetem által biztosított szakmai tananyagokat és módszertani támogató dokumentumokat az intézmény szakmai programja szerint, a helyi tantervnek megfelelően tanórai, valamint tanórán kívüli egyéb nevelő-oktató munkában, tevékenységben, szakkörökben, szabadidős tevékenységek során, nyári táborokban stb.

**EFOP-3.3.2-16-2016-00236, EFOP-3.3.2-16-2016-0285 projekt tevékenységei, módszertana**

„Könyvtár – Ahol az olvasó terem(t)...", „Játszani is engedd!"

A pedagógiai program megvalósítását támogató, a kínálatot gazdagító tanórán és egyéb, pl. délutáni foglalkozásokon kulturális (és ehhez szorosan kapcsolódó, indokolt) tevékenységek megvalósítása. A támogatható nem formális, informális foglalkoztatási formák a következők lehetnek: szakkör, foglalkozássorozat, kulturális óra (pl. múzeumi óra, könyvtári óra), tehetséggondozó-, fejlesztő-, felzárkóztató kiscsoport, tábor, versenyek, vetélkedők, műhely- és klubfoglalkozás, témanap, témahét, művészeti csoport.

**EFOP-3.3.5-17-2017-00038 projekt tevékenységei, módszertana**

„Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő Iskolai Közösségi Program kísérleti megvalósítása a Békéscsabai Tankerületi Központnál"

Az új módszertan a tematikus napközi és tematikus bentlakásos programok formájában megvalósuló tematikus tanulási alkalmak megvalósításával segíti az élménypedagógia módszertani támogatását. Ilyen tematikus programok pl. az egyes témamodulok: Nomád, kaland (Challenge Camp), Közlekedés, KRESZ, Idegen nyelv, Környezetvédelem, természetismeret, Környezetvédelem, tudatos fogyasztói magatartás, Nemzeti és kulturális identitás – Hagyományőrzés, anyanyelvápolás, Művészeti nevelés, Sport, egészségre nevelés, Digitális világ, tudatos médiahasználat, Digitális világ, digitális alkotás, Életvezetés, családi életre nevelés, közösségi szerepvállalás). A pályázat megvalósítása során az EFOP 3.2.15 kiemelt projekt által biztosított segédanyagokkal az alábbi képzéseken vettek részt pedagógusaink:

Élménypedagógiai - „Élmény tanulni!" Pedagógus felkészítés, Pedagógusok képzése, Animátorok felkészítése.

**EFOP-3.3.6-17-2017-00021 projekt tevékenységei, módszertana**

„Ember és Környezete Természettudományos Élményközpont kialakítása Békéscsabán"

Célunk olyan természettudományos élménypedagógiai programok alkalmazása, melyek hozzájárulnak a természettudományos tárgyak népszerűsítéséhez, az informális és nem formális tanulási lehetőségek bővítéséhez, a korszerű kísérletközpontú, élményszerű oktatás elterjesztéséhez és ezen keresztül a természettudományos és műszaki pályák népszerűsítéséhez a természettudományi ismeretek oktatási színvonalának emelése érdekében.

A fejlesztés eredményeként cél a létrejött rugalmas, konkrét, a célcsoport által igénybe vehető tematikus „programok" alkalmazása. A projekt-eredmények hasznosulását a pályázati kedvezményezettel való szoros együttműködés, a foglalkozások tanmenetbe illesztése biztosítja.

További egyes programok (pl. erdei iskola, Erzsébet tábor, természetvédelmi tábor) szervezése csak a fenntartó előzetes hozzájárulása esetén, az igazgató határozottan arra a programra kiadott eseti előzetes írásbeli engedélye esetén lehetséges.

### *2.5.5. Különleges bánásmódot igénylők ellátása*

A 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról 2. § (2) szerint a sajátos nevelési igényű tanulót a többi tanulóval együtt nevelő, oktató

iskolánk helyi tantervének elkészítésénél a rendelet 2. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelveit vettük figyelembe.
A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról alapján a sajátos nevelési igényű tanuló részére, a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az iskola igazgatója/intézményvezetője a tanuló egyéni adottságához, fejlettségéhez igazodó egyéni előrehaladású nevelést és oktatást engedélyezhet.
Intézményünk a sajátos nevelési igényű tanulók ellátását a pedagógiai programhoz kapcsolódó „Sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztő programja" dokumentum alapján végzi.
Az intézményben az oktató-nevelő munkát pedagógiai/gyógypedagógiai asszisztensek segítik.
Az asszisztensek az „eltérő munkarend" esetén (lásd: Záró rendelkezések) az intézményben meghatározott eljárásrend alapján végzik tevékenységeiket.
Ez alapján az alábbi fogyatékossági területeken és módszerekkel dolgozunk:

**Mozgásszervi fogyatékos tanuló integrációja**

(ép értelmű, enyhébb végtagredukciós fejlődési és szerzett mozgás-rendellenesség)

| Kiemelt műveltségi terület | Módszerek | Fejlesztési területek |
|---|---|---|
| ***Magyar nyelv és irodalom*** | – segédeszközök kiválasztása<br>– adaptált taneszközök (íróeszköz, tankönyv, füzet, stb.)<br>– bátorító beszédlégkör, beszédterápia<br>– logopédiai fejlesztés | – célzott manipulációfejlesztés<br>– szem-kéz mozgások összerendezése<br>– mimikai, beszédet, megértést segítő mozgások gyakorlása<br>– a mozgáskoordináció fejlesztése különös tekintettel a manipulációs mozgásokra<br>– a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése<br>– sikertudat kialakítása |
| ***Idegen nyelvek*** | – egyénre szabott nyelvtudási anyag<br>– auditív módszerek<br>– számítógépes programok használata | – koncentrációt, emlékezetet fejlesztő gyakorlatok<br>– írásbeli kommunikáció előtérbe helyezése |
| ***Matematika*** | – kislépésekre bontás<br>– az absztakciós út tudatos megsegítése<br>– egyéni elbírálás után tananyagrészek csökkentése, adaptálása (pl. számítógép használata, stb.) | – sokoldalú érzékleti megerősítés<br>– megfigyelőképesség<br>– emlékezet<br>– képzelet<br>– gondolkodás<br>– mindennapi életre felkészítés: lényegkiemelés, becslés, a pénz értéke, okság felismerése, |
| ***Ember és társadalom*** | | – tapasztalatszerzési hiány pótlása<br>– alkotó, értelmes életcélok kitűzése<br>– érdekvédelmi jogszabályok, intézmények ismerete |
| ***Ember és természet*** | – segédeszközök igénybevétele | – embertani, egészségügyi ismeretek, tanulói diagnózis ismerete<br>– egészségügyi problémák kezelése |

| Kiemelt műveltségi terület | Módszerek | Fejlesztési területek |
|---|---|---|
| *Földünk és környezetünk* | | – egészség - betegség - sérült állapot különbségtétele |
| *Művészetek: zene, mozgás, dramatikus interakció, alkotás* | – komplex művészeti terápia, drámapedagógia<br>– az akusztikus és vizuális észlelés fejlesztése | – téri orientáció<br>– mozgás-, ritmus-, beszédkoordináció<br>– az akusztikus és vizuális észlelés |
| *Informatika* | – egyénre szabott, adaptált eszközök (Irányelvek)<br>– számítógép kisegítő lehetősége<br>– informatika tanítás korábbi elkezdése | – írásbeli kommunikáció elsajátítása<br>– elektronikus kommunikáció szabályainak ismertetése |
| *Életvitel és gyakorlat* | | – szabadidő hasznos felhasználása<br>– pályaválasztás, önálló felnőtt életre felkészítés<br>– környezetbe beilleszkedés<br>– önállóság kialakítását segítő (gyógy) eszközök karbantartása, higiénés balesetvédelmi szabályok |
| *Testnevelés* | – gyógytorna passzív és aktív eljárásai<br>– fizikoterápia, hidroterápia, stb.<br>– gyógyászati és rehabilitációs segédeszközök alkalmazása, környezeti adaptáció<br>– egyénileg adaptált mozgásanyag<br>– kommunikáció motoros hátterének javítása | – károsodott funkciók helyreállítása, korrekciója, kompenzációja<br>– optimális működésképesség elősegítése, állapotromlás megelőzése<br>– motoros készségek, képességek fejlesztése<br>– tehetséggondozás adaptált foglalkozásokon<br>– reális mozgásos „éntudat" kialakítása |

**Látássérült tanulók integrációja**

| Kiemelt műveltségi terület | Módszerek, Eszközök | Fejlesztési területek |
|---|---|---|
| *Magyar nyelv és irodalom* | időkeret biztosítása<br>szótárak, lexikonok, könyvtárak használata | metakommunikáció |
| *Idegen nyelv* | elektronikus szótár használata | információs és kommunikációs technikák elsajátítása, hallási figyelem, emlékezet |

| Kiemelt műveltségi terület | Módszerek, Eszközök | Fejlesztési területek |
|---|---|---|
| *Matematika* | szemléltetés- speciális eszközök (körző, vonalzó) | számolási készség- fejszámolás, logikus gondolkodás, számemlékezet, ismerethordozók használata, követő, alkotó képzelet |
| *Ember és társadalom* | térképek, térképjelek ismerete | információszerzés- internet használat |
| *Ember és természet* | IKT- eszközök használata | megfigyelőképesség-hallás, szaglás, tapintás |
| *Földünk és környezetünk* | térképek használata-tapintható, lényegkiemelő, speciális jelzésekkel ellátott | természeti jelenségek, folyamatok valóságos megtapasztalása |
| *Művészetek* | nagyított kotta használata | hallásos tanulás- ének zene<br>mozgás, térbeli tájékozódás, játékbátorság növelése, közönség előtti megszólalás- dráma és tánc<br>térbeli, plasztikus ábrázolás- rajz és vizuális kultúra |
| *Informatika* | számítógép, könyvtár használata | szabályos gépírás |
| *Életvitel és gyakorlati ismeretek* | időtöbblet biztosítása | többoldalú érzékleti megismerés, közlekedési ismeretek, háztartáskultúra |
| *Testnevelés* | sportolási lehetőség biztosítása | speciális mozgásnevelés, rendszeres fizikai aktivitás, mozgásbiztonság kialakítása, mozgás-látás koordináció, tájékozódás, helyes testtartás |

**Hallásfogyatékkal élő tanulók integrációja**

Integráltan oktatott-nevelt hallássérült tanulóink:

- ép értelmű, enyhe nagyothalló (30-45 dB hallásveszteséggel a beszédhangok tartományában) tanulók
- hallásukat műtéti úton helyreállított/létrehozott (pl. cochleáris implantált) hallássérült tanulók
- enyhébb, „diszfázia típusú" társuló tanulási zavarral küzdő hallássérült tanulók
- a hangos beszéd kialakulása után nagyothallóvá vált tanulók

| Kiemelt műveltségi terület | Módszerek | Fejlesztési területek |
|---|---|---|
| *Anyanyelvi kommunikáció* | – *Konkrét tapasztalatok*on alapuló beszédfejlesztés<br>– *Meixner-féle olvasás-írás tanítási módszer*<br>– alsó tagozaton főként *köznapi témájú* szövegekre támaszkodva, később *fokozatosan irodalmi* művek bevonásával | – spontán beszédhasználat (beszédértés, önálló nyelvi kifejezés, beszédérthetőség) fejlesztése<br>– a kapcsolatteremtés nyelvi eszközeinek elsajátítása<br>– az önálló szövegértő olvasás elsajátítása; |

| Kiemelt műveltségi terület | Módszerek | Fejlesztési területek |
|---|---|---|
| | – *Komplex* nyelvi fejlesztés történik a mind teljesebb értékű elsajátítás céljából; tehát megvalósul a közvetlen környezet társadalmi és természetismeret anyaga elsajátításának folyamatában is. | – a beszélt és az írott nyelv grammatikai rendszerének tudatos felépítése, gyakorlása<br>– a nyelvi kódrendszer értelmezésének, működésének megtámogatása mind a bemenetnél (beszédhangok differenciálása, hangkapcsolatok észlelése), mind a feldolgozásnál (szó, grammatika, mondat, bekezdés, szöveg)<br>– konkrét tapasztalatokon alapuló szókincsfejlesztés (különösen az elvont fogalmak, az állandó szókapcsolatok, az árnyaltabb megfogalmazási formák megismerése, alkalmazása)<br>– az ismeretek elsajátításában támaszkodjanak mindinkább a hallás útján megszerezhető információkra<br>– *Speciális* fejlesztési részterület valamennyi évfolyamon:<br>– *hallás – ritmus – mozgásnevelés*<br>– *beszédhallás*<br>– *helyes ejtés*<br>– *szájról olvasás* |
| ***Idegen nyelvi kommunikáció*** | Az oktatás folyamatában jelentős hangsúlyt kap a *köznapi helyzetekben* történő kommunikáció; ill. súlyosabb hallássérülés esetén az *írásos* forma. | Oktatása a *nyelvi fejlettségi szint* függvényében történik. |
| ***Matematikai kompetencia*** | – A matematikai tartalmakat a szókincsüknek, szövegértésüknek, *nyelvi fejlettség*üknek megfelelő szinten reprezentáljuk számukra.<br>– Kiemelt szerepet kap a *szemléltetés*, - főként alsó tagozaton - a *konkrét tárgyi tevékenykedtetés*, az *interaktív* tanulási lehetőségek alkalmazása mellett. | Hangsúlyos a *valóságos élethelyzetek*ben előforduló matematikai tartalmak megragadása, az ezeket leíró *nyelvi kifejezésformák* begyakorlása. |

| Kiemelt műveltségi terület | Módszerek | Fejlesztési területek |
|---|---|---|
| ***Természet-tudományos kompetencia*** | – *szemléltetés*<br>– *kísérletezés,*<br>– a természeti folyamatok, jelenségek *modellezése* | – Sok, vizuálisan jól érzékelhető, személyes, *aktív részvételt* igénylő tevékenység során juttatjuk el a tanulókat a jelenségek teljes *megértésé*hez,<br>– a környezet *megóvása, felelős alakítás*a fontosságának felismeréséhez. |
| ***Digitális kompetencia*** | – digitális szótárak,<br>– *kép*kereső programok | – Az internet használata megkönnyíti számukra a *kapcsolatteremtés*t. Hangsúlyt fektetünk arra, hogy ennek kultúráját, *veszély*eit is elsajátíttassuk velük.<br>– Kiemelt feladat e téren megismertetni velük azon kereső programokat, melyek segítenek a *lényegkiemelés*ben és az írott szöveg *megértés*ében. |
| ***Szociális és állampolgári kompetencia*** | Gyakorlás valós és imitált/játékos élethelyzetekben | Célja a reális énkép, önkontroll, empátia, tolerancia, megfelelő konfliktus- stressz- és frusztrációkezelés, meggyőzési, kapcsolatépítési készségek kialakítása, valamint az ezekhez szükséges kommunikáció elsajátítása. |
| ***Kezdeményező képesség és vállalkozási kompetencia*** | *Feltár*juk hallássérült tanulóink mindazon *személyiségjegy*eit, melyek pályaorientációjukat befolyásolhatják. | Megismertetjük velük a számukra elsajátítható *szakmák*at, *továbbtanulási lehetőségeket*, és mindazokat a *segítő technikák*at, melyek megkönnyítik beilleszkedésüket a középiskolákban, illetve a felsőoktatásban. |
| ***Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejező-képesség*** | A hallássérült tanulók ismeretszerzésében kiemelkedő szerepe van a *vizuális* csatornának. | – A képi, térbeli gondolkodás, a vizuális csatornákon keresztül szerzett valósághű ismeretanyag fejleszti a *fogalmi általánosítások*at és az *árnyaltabb kommunikáció*t.<br>– A kreativitás, az ízlés kialakulása sok lehetőséget teremt a nyelvi fejlesztésre, az *érzelmi élet* gazdagítására, s egyben a *személyiség* formálására. |
| ***Testnevelés és lelki egészségre nevelés*** | – Tanulóink elsajátítják a belső feszültségek társadalmilag elfogadott nonverbális formáit; | – Hallássérült tanulóink számára a mozgás jelentős *kompenzációs* terület; a sport *sikerélmény*ek forrása. |

| Kiemelt műveltségi terület | Módszerek | Fejlesztési területek |
|---|---|---|
| | – Megtanulnak szükség esetén segítő szakemberhez fordulni<br>– A helyes és helytelen szokások megismerése, saját értékeik tudatosítása | – A testedzés hozzájárul az esetleges *egyensúlyproblémák* rendezéséhez.<br>– Életmódjuk alakításában önmaguk, s a társadalom szempontjából is megfelelő, *felelős döntés*eket tudjanak hozni. |
| ***A hatékony önálló tanulás*** | – szótárak, lexikonok,<br>– ezek digitális változatainak használata | – Célja az önálló ismeretszerzés igényének felkeltése,<br>– a különböző tanulási technikák megismertetése. |

*A nagyothalló tanulók pedagógiai rehabilitációja*
Egyéni, vagy kiscsoportos formában történik.
Célja:
- a nyelvi kommunikáció fejlesztése
- az érthető, természetes ritmusú beszéd minél sikeresebb megközelítése
- a grammatikai, pragmatikai hiányosságok korrekciója
- a szókincs folyamatos bővítése; szavak, kifejezések értelmezése

*Tehetséggondozás*
Az anyanyelvi és a kiemelkedő egyéb kompetenciák mind magasabb szintű és szélesebb körű birtoklásának elősegítése minden műveltségi területen, amely képessé teszi tanulóinkat a verbális, hangzó és képi kommunikáció eszközeinek és kódjainak, a különböző információhordozók üzeneteinek megértésére és feldolgozására, ezzel az önálló tanulásra.

**Tanulásban akadályozott/enyhe fokban értelmi fogyatékkal élő tanuló integrációja**
A nevelésükhöz szükséges feltételek:
- a fogyatékosság típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógiai tanár/terapeuta foglalkoztatása, pszichológus, orvos, konduktor bevonása szükség szerint
- speciális tanterv, tankönyv és más segédletek, illetve
- a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott szakmai szolgáltatások biztosítása.

Az iskolai fejlesztés fő pedagógiai területe
- Bevezető szakasz: 1-2. évfolyam.
- Kezdő szakasz: 3-4. évfolyam.
  - pszichés funkciók fejlesztése
  - differenciált eljárások, tartalmak és oktatásszervezési megoldások, terápiák alkalmazása
  - jusson nagyobb szerep a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyi, cselekvéses megismerésnek
  - az aktuális igényeknek megfelelően kell módosulnia a pedagógiai folyamat korrekciós,
  - tanulási, magatartási és viselkedési szokások következetes kialakítása és megerősítése
  - egy évfolyam tananyagának elsajátítására egy tanévnél hosszabb időtartamot tervezni
- Alapozó szakasz: 5-6. évfolyam
- Fejlesztő szakasz: 7-8. évfolyam
  - a megismerési módszerek további fejlesztése
  - önálló tanulási tevékenység: differenciált verbális szint, manipulációs, képi és verbális szinten

| Kiemelt műveltségi terület | Módszerek | Fejlesztési területek |
|---|---|---|
| ***Magyar nyelv és irodalom*** | – segédeszközök kiválasztása | – kommunikációs képesség, szókincs<br>– kulturált nyelvi magatartás, viselkedés |

| Kiemelt műveltségi terület | Módszerek | Fejlesztési területek |
|---|---|---|
| | – adaptált taneszközök (íróeszköz, tankönyv, füzet, stb.)<br>– bátorító beszédlégkör, beszédterápia<br>– logopédiai fejlesztés,<br>– Meixner-módszer | – önismeret, önkorrekciós képesség<br>– figyelem, gondolkodás, emlékezet, analizáló-szintetizáló képesség<br>– másolás, tollbamondás, emlékezetből írás, helyesírás<br>– mozgás, finommotorika, optikus-differenciáló képesség |
| ***Idegen nyelvek*** | – egyénre szabott nyelvtudási anyag<br>– auditív módszerek<br>– számítógépes programok használata<br>– hosszabb időkeret<br>– folyamatos gyakorlás | – játékos tevékenységek<br>– beszédszándék<br>– beszédértés<br>– beszédkészség |
| ***Matematika*** | – kis lépésekre bontás<br>– közvetlen érzéki, tárgyi cselekvéses tapasztalás<br>– eszközhasználat<br>– műveleti sémák, algoritmusok<br>– egyéni elbírálás után tananyagrészek csökkentése | – sokoldalú érzékleti megerősítés<br>– megfigyelőképesség<br>– emlékezet<br>– képzelet<br>– gondolkodás<br>– mindennapi életre felkészítés: lényegkiemelés, becslés, a pénz értéke, okság felismerése,<br>– ítélőképesség |
| ***Ember és társadalom*** | – saját élményű tevékenység<br>– munkavállalás | – személyiség, emberi jogok tisztelete<br>– szociális érzékenység<br>– értékvédő magatartás<br>– környezetért érzett felelősség |
| ***Ember és természet*** | – segédeszközök igénybevétele | – anyagok-halmazállapot a hétköznapi élet példáival<br>– élőlények fogalmak, csoportok, életműködés<br>– földrajzi környezetről konkrét tapasztalások<br>– önismeret, önelfogadás |
| ***Földünk és környezetünk*** | – segédeszközök igénybevétele<br>– gyakorlati tapasztalatok | – földrajzi környezetben eligazodás<br>– hétköznapi életben felhasználható tudás |
| ***Művészetek: zene, mozgás, dramatikus interakció, alkotás*** | – komplex művészeti terápia, drámapedagógia,<br>– az akusztikus és vizuális észlelés | – téri helyzetek leírása, rajza<br>– egyszerű közlő ábrák értelmezése<br>– alkotó magatartás<br>– változatos technikák<br>– zenei képesség |

| Kiemelt műveltségi terület | Módszerek | Fejlesztési területek |
|---|---|---|
| | | – egyéni krízishelyzetek kezelése |
| *Informatika* | – egyénre szabott, adaptált eszközök (Irányelvek) | – írásbeli kommunikáció elsajátítása<br>– praktikus ismeretszerzés<br>– szokások kialakítása |
| *Életvitel és gyakorlat* | – gyakorlati tapasztalatok | – egészségmegóvás<br>– önismeret, pályaválasztás, önálló felnőtt életre felkészítés<br>– napi ismétlődő feladatok a háztartásban<br>– önállóság kialakítása, jövedelem beosztás, gazdálkodás |
| *Testnevelés* | – gyógytorna passzív és aktív eljárásai<br>– fizikoterápia, hidroterápia, stb.<br>– mozgásos játéktevékenység | – erő, állóképesség, gyorsaság, ügyesség<br>– koordinációs képesség<br>– jellemtulajdonságok<br>– tartásjavítás |

A pedagógiai és egészségügyi célú habilitáció, rehabilitáció célja az értelmi fogyatékos fiatalok szocializációja, eredményes társadalmi integrációja.
Megjelenhetnek tréning formájában, tantárgyi témaként, egy-egy terület önálló fejlesztési programjaként, beépülhetnek a tanítási órán kívüli programokba.

**Beszédfogyatékos tanulók integrációja**

| Kiemelt műveltségi terület | Módszerek | Fejlesztési területek |
|---|---|---|
| *Magyar nyelv és irodalom* | – hangoztató-elemző, szótagoló olvasástanítási módszer<br>– hosszabb begyakorlási, érési szakaszok tervezése<br>– diszlexia prevenciós terápia,<br>– diszlexia reedukáció terápia<br>– logopédiai terápia | – a mozgáskoordináció fejlesztése különös tekintettel a manipulációs mozgásokra,<br>– testséma biztonságának kialakítása,<br>– vizuomotoros koordináció fejlesztése,<br>– az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló írás kivitelezés),<br>– ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése,<br>– sikertudat kialakítása<br>Írás:<br>– gyenge rövid távú emlékezet, a hallott szöveg pontatlan és részleges feldolgozása<br>– rendhagyó szavak szabályosítása olvasásnál |

| | | |
|---|---|---|
| | | – írott szavak felbontása a szavakat alkotó hangelemekre<br>– vizuális felismerési zavarok, vizuálisan hasonló betűalakok esetén<br>– a fonológiai tudatosság és beszédészlelési képesség,<br>– a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása, |
| ***Kommunikáció s kultúra*** | – grammatika felépítése<br>– expresszív beszéd fejlesztése<br>– beszédtudatosság<br>– számítógépes programok használata | – beszédészlelés és beszédmegértés,<br>– verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése,<br>– az olvasásértés fejlesztése |
| ***Idegen nyelvek*** | – nyelvi kódrendszer tudatos felépítése<br>– auditív módszerek<br>– számítógépes programok haszn. | – koncentrációt, emlékezetet fejlesztő gyakorlatok |
| ***Művészetek: Dráma és tánc*** | – komplex művészeti terápia, -drámapedagógia,<br>– az akusztikus és vizuális észlelés fejlesztése | – téri orientáció<br>– mozgás-, ritmus-, beszédkoordináció<br>– az akusztikus és vizuális észlelés |

**Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók integrációja**

*Elvek:*

Az integráció csak akkor indokolt, ha egyértelműen az autizmusban érintett gyermek javát szolgálja. Ennek megítéléséhez az alábbi tényezők alapos mérlegelése szükséges, úgy, hogy a feltételek együttesen és perspektivikusan legyenek adottak:

*Feltételek:*

- a tanuló részéről átlagos vagy átlag feletti intelligencia, kielégítő verbalitás
- enyhe fokú érintettség az autizmus spektrum zavarokban; jól kompenzált, minimális viselkedésproblémák
- a családtagok részéről egyértelmű szándék a szakemberekkel való szoros együttműködésre és a gyermek intenzív támogatására
- az iskola részéről az egyéni speciális szükségletek kielégítéséhez elengedhetetlen protetikus környezet kialakítása

*Feladatok:*

A fenti feltételek teljesülése mellett is szükséges lehet az integráció fokozatos megkezdése

| Kiemelt műveltségi terület | Módszerek | Fejlesztési területek |
|---|---|---|
| ***Anyanyelvi kommunikáció*** | – A kommunikáció *helyzet*einek differenciált észlelése és *értelmezése*<br>– A különböző kommunikációs *funkciók* felismerése, alkalmazása különféle *kontextusok*ban | Az autizmusban érintett tanuló kielégítő verbális képességeit csupán a sikeres integráció egyik feltételének, de nem biztosítékának tekintjük. Esetükben e téren<br>– a *kommunikációs szándék*, illetve<br>– a kommunikációs *funkciók megértés*ének sérülése az alapvető |

| Kiemelt műveltségi terület | Módszerek | Fejlesztési területek |
|---|---|---|
| | | probléma; tehát ezeken a területeken – az egyén képességeinek függvényében - megfelelő szintű kompetenciák kialakítása a célunk. |
| ***Idegen nyelvi kommunikáció*** | – A tanultak *funkcionális* használata,<br>– *változó helyzetekben* történő<br>– *rugalmas* alkalmazása. | – A mechanikus nyelvtanulás sikeres lehet a lexikális,<br>– grammatikai és<br>– szövegalkotási területeken.<br>– nehézséget jelenthet a szociokulturális, illetve interkulturális készségek megfelelő szintű elsajátítása. |
| ***Matematikai kompetencia*** | Hangsúlyt fektetünk az oktatás<br>– *szemléletes* és<br>– *konkrét* jellegére. | Az ismeretek elsajátításában és a képességek terén jelentős egyéni különbségekre számítunk a kiemelkedő matematikai tehetségtől a megértési nehézségekig. Feladatunknak tekintjük a<br>– megismerési képességek fejlesztését,<br>– az önellenőrzés tanítását,<br>– az ismeretek önálló,<br>– gyakorlati alkalmazásának segítését,<br>– a problémamegoldások menetének megtanítását. |
| ***Természet-tudományos és technikai kompetencia*** | Többlettámogatást biztosítunk a tanultak *gyakorlati alkalmazás*a terén | A természettudományos ismeretek elsajátítása az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók erősségei közé tartozhat. |
| ***Digitális kompetencia*** | Feladatunknak tekintjük<br>– függővé válás veszélyének csökkentését,<br>– az interaktív használattal összefüggő kockázatok elkerülésének,<br>– valamint a rendelkezésre álló információk közötti kritikus válogatásnak a *direkt tanítás*át, *gyakoroltatás*át. | Az IKT alkalmazása egyedülálló lehetőséget teremt az autizmusban érintett tanulók számára<br>– az élő nyelv és a szociális közvetítés helyettesítésére,<br>– a kölcsönös kommunikáció segítésére,<br>– az önálló ismeretszerzésre;<br>– illetve a későbbi munkavállalás szempontjából is jelentős szerepe lehet. |
| ***Szociális és állampolgári kompetencia*** | – szemléltetés: pl. szociális körök<br>– szociális történetek<br>– szituációs játékok<br>– kortárs-segítők bevonása<br>– szociális helyzetek elemzése látott filmek alapján | Elsősorban az<br>– önismeretre és a<br>– közvetlen szociális környezet megismerésére,<br>– a társas viselkedés szabályainak elsajátítására helyezzük a hangsúlyt. |

| Kiemelt műveltségi terület | Módszerek | Fejlesztési területek |
|---|---|---|
| | | A történelmi időszemléletet, képzelőerőt, valamint az elvont, szociális jelentést hordozó fogalmak megértését kívánó tartalmak elsajátítása nehezített lehet. |
| ***Kezdeményező -képesség és vállalkozói kompetencia*** | A jelentős különbségek függvényében kerülhet sor e kompetenciák célzott, *egyéni* fejlesztésére. | A szükséges képességek nagy része (pl. tervezés, szervezés, irányítás, hatékony kommunikáció, csapatmunka, kreativitás) érintett tanulóinknál valamilyen szintű sérülést mutat. |
| ***Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejező-képesség*** | Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók között lehetnek kiemelkedő zenei, rajz, vagy egyéb művészi tehetséggel bíró gyermekek. *Tehetségük feltárását* és *gondozását* feladatunknak tekintjük. | A művészetekkel kapcsolatos tevékenységeket elsősorban<br>– a szabadidő eltöltésének értékes módjaként ismertetjük meg érintett tanulóinkkal;<br>– ezen túlmenően pedig törekszünk az ilyen tevékenységek terápiás hatásainak kiaknázására |
| ***A hatékony, önálló tanulás*** | Ezt a célt – az egyéni eltérések függvényében - az élő nyelvet és a szociális közvetítést helyettesítő módszerek, eszközök (ld.: *IKT, vizuális támpontok*) alkalmazásával támogatjuk. | E téren számolunk<br>– a gyenge vagy sérült motivációval,<br>– az énkép, önismeret hiányosságaival, töredékességével |

*Pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitáció*

Céljai és feladatai a kötelező oktatás, fejlesztés minden szakaszában folyamatosan jelen vannak, és elsősorban egyéni, kisebb részben kiscsoportos formában valósíthatóak meg (a törvény által biztosított, a szakértői bizottság által javasolt órakeretben).

Tartalmilag a hiányzó készségek, a másodlagos fejlődési elmaradás, a másodlagos viselkedésproblémák és tünetek speciális módszerekkel való habilitációs és rehabilitációs célú kezelését soroljuk ide, a következő területeken:

- szociális-kommunikációs készségek
- viselkedésproblémák (pl.: sztereotip viselkedések)
- figyelem, utánzás, gondolkodási készségek, énkép, önismeret stb.
- érzékszervek és testhasználat, nagy- és finommozgások, testtartás, izomhypotónia korrigálása
- elmaradt pszichoszomatikus funkciók
- önkiszolgálás, önellátás
- lakókörnyezetében való közlekedés, tájékozódás, élethelyzetek begyakorlása
- szociális tapasztalatszerzés, társas kapcsolatok formáinak kialakítása
- iskolában, közintézményekben való viselkedés szabályainak elsajátítása

**Pszichés-, hiperaktivitás és figyelemzavarok, viselkedésszervezési problémákkal küzdők integrációja**

Az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő kulcskompetenciák (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvénye.

A kerettantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők, a tanítási-tanulási folyamat azonban zömében speciális pedagógiai módszerrel és eszközzel irányított. Minden műveltségterületén kiemelt jelentőségű: önismeret, reális önértékelés kialakítása, kommunikáció fejlesztése.

*Pszichés (diszlexia, diszgráfia, diszortográfia, diszpraxia, diszkalkulia)*

| Kiemelt műveltségi terület | Módszerek | Fejlesztési területek |
|---|---|---|
| ***Magyar nyelv és irodalom*** | diszlexia prevenciós terápia,<br>diszlexia reedukáció terápia | – a mozgáskoordináció fejlesztése különös tekintettel a manipulációs mozgásokra,<br>– a testséma biztonságának kialakítása,<br>– a vizuomotoros koordináció fejlesztése,<br>– az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló írás kivitelezés),<br>– a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése,<br>– sikertudat kialakítása<br>Írás:<br>– gyenge rövid távú emlékezet, a hallott szöveg pontatlan és részleges feldolgozása<br>– rendhagyó szavak szabályosítása olvasásnál<br>– írott szavak felbontása a szavakat alkotó hangelemekre<br>– vizuális felismerési zavarok, vizuálisan hasonló betűalakok esetén<br>– a fonológiai tudatosság és beszédészlelési képesség,<br>– a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása, |
| ***Kommunikációs kultúra*** | – kompenzációs lehetőségek, speciális módszerek | – beszédészlelés és beszédmegértés,<br>– verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése,<br>– az olvasásértés fejlesztése |
| ***Matematika*** | kompenzációs lehetőségek, speciális módszerek | – testséma kialakítása,<br>– téri relációk biztonsága,<br>– relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása, |

| Kiemelt műveltségi terület | Módszerek | Fejlesztési területek |
|---|---|---|
| | a diszkalkulia reedukáció speciális terápiás programjainak felhasználása, | – szerialitás (sorrendiség) erősítése,<br>– számfogalmak kialakítása és bővítése,<br>– érzékelés – észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése, segítő, - kompenzáló eszközök használatának megengedése,<br>– az alapműveletek fogalmi kialakítása, képi, vizuális megerősítése, sokoldalú gyakorlásuk,<br>– a matematikai nyelvi relációk tudatosítása, szöveges feladatok megoldása<br>– a számosság és a számok iránti - érdeklődés felkeltése, megerősítése,<br>– matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása,<br>– a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése,<br>– segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,<br>– megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,<br>– a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák,<br>– eljárások alkalmazása,<br>– az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása. |
| ***Idegen nyelvek*** | auditív módszerek | |
| ***Művészetek: Dráma és tánc*** | komplex művészeti terápia, drámapedagógia,<br>az akusztikus és vizuális észlelés fejlesztése | az akusztikus és vizuális észlelés |

**Hiperaktivitás, figyelemzavar**

A fejlesztés célja

- a figyelemszabályozás és a viselkedés egyensúlyának megteremtése.

A fejlesztés feladatai

- speciális figyelem-tréning,
- a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése,

- fokozott egyéni bánásmód,
- az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése,
- feladatok idői struktúrájának megtervezése és kivitelezése,
- motiválás, sikerélmény biztosítása.

Viselkedésszervezési problémák

Az érzelmi kontroll, ön,- vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségében az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

A fejlesztés célja

- a közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

A fejlesztés eszközei lehetnek:

- kognitív viselkedésterápiás eljárások alkalmazása,
- a figyelem és egyéb kognitív képességek fejlesztése,
- a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez igazított idői keretek rendszeres alkalmazása,
- önértékelési képesség fejlesztése,
- együttműködés a családdal és más szakemberekkel,
- a fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

A NAT alkalmazása a helyi tanterv készítésénél

Az első évfolyam két tanévi időtartamra történő széthúzása lehetséges. Ebben az esetben az első tanév az intenzív prevenció, a szakszerű funkciófejlesztés, a pszichés gondozás, a megfelelő motiváció és a feladattudat kialakításának az időszaka a gyógypedagógiai korrekciós – kompenzáló - terápiás módszerek alkalmazásával.

| **Kiemelt műveltségi terület** | **Módszerek** | **Fejlesztési területek** |
|---|---|---|
| ***Művészetek, ezen belül Dráma és tánc*** | komplex művészeti terápia, drámapedagógia, az akusztikus és vizuális észlelés fejlesztése | az akusztikus és vizuális észlelés |
| ***Matematika*** | kompenzációs lehetőségek, speciális módszerek | |
| ***Testnevelés és sport*** | szenzoros integrációs programok és terápiák beállítása és/vagy gyógy úszás | ritmika |
| ***Idegen nyelvek*** | auditív módszerek | |
| ***Magyar nyelv és irodalom*** | | beszédészlelés és beszédmegértés, a verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése, az olvasásértés fejlesztése |

*Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció*

A pedagógiai rehabilitációt segítő egészségügyi terápiákat foglalja magába.

A funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt.

A tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása a pedagógiai rehabilitációnak is kiemelt feladata.

### 2.6. Mindennapos testnevelés

A köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 27. § (11) bekezdése értelmében az iskola megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében. *„Az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban, azokban az osztályokban és azokon a tanítási napokon, amelyeken közismereti oktatás is folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést legalább napi egy testnevelésóra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra váltható ki a sportról szóló törvény szerinti igazolt sportolói jogviszonyban álló versenyző tanuló kérelme alapján – versenyengedély birtokában – a sportszervezet keretei között szervezett edzéslátogatás igazolásával, amennyiben a testnevelésórát közismereti tanóra nem előzi meg vagy nem követi. Amennyiben a testnevelésóra keretében megvalósított úszásoktatás infrastrukturális feltételei a nevelési-oktatási intézményben nem állnak rendelkezésre, akkor heti egy alkalommal legfeljebb két testnevelésórát egy tanítási napon összevonva lehet megszervezni."*

Felmentések esetén a felmentéssel érintett testnevelés órák esetében a gyermek felügyeletéről a szülőnek kell gondoskodnia.

### 2.7. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

A helyi tantervben szereplő tantárgy választásának lehetőségével minden tanuló élhet. A választás önkéntes. A választott órára, szakkörre, sportkörre, délutáni foglalkozásokra való előjelentkezés írásban, a jogszabályi előírások és határidők betartásával történik. Az alacsony létszám miatt nem induló választott órára jelentkezett tanulók a tanév kezdetekor még módosíthatják jelentkezésüket.

A választott órát oktató pedagógus várható személyéről a tanulók a jelentkezéskor tájékoztatást kapnak, de a tantárgyfelosztás csak a tanév elején válik véglegessé. A választott óra a fenntartó által meghatározott csoportlétszám megléte esetén indul. A választott órán való részvétel a tanítási év végéig kötelező.

### 2.8. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Céljaink:

- az esélyt teremtő támogató lépések megtétele a nevelő-oktató munka minden területén
- az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók nevelési-oktatási hiányainak kompenzálása
- az SNI-s tanulók integrált oktatásának megvalósítása
- a lemorzsolódás csökkentése illetve megelőzése
- az oktatás hatékonyságának növelése érdekében kompetencia alapú oktatás megvalósítása
- megfelelő pályaorientációval a sikeres pályaválasztás elősegítése
- az intézményben tanuló hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók bevonása az iskolán kívüli programokba
- együttműködés a szülői házzal

A tanulók esélyegyenlőségének biztosításában a pedagógusok, a szülők és a gyermekvédelmi intézmények összehangolt tevékenységével érhető el eredmény. A szülők, a család szerepe ebben a tevékenységben alapvető fontosságú. Elsődleges feladat az iskolánkba bekerülő veszélyeztetett vagy/és hátrányos helyzetű tanulók feltérképezése.

Az eredményes tanulás további feltétele a helyes szövegértés és logikus gondolkodás képességének kialakítása, továbbfejlesztése. Az évente elvégzett kompetenciamérések lehetővé teszik, hogy megismerjük tanulóink ilyen irányú képességeit. Az eredmények elemzésével ki tudjuk alakítani a továbbhaladáshoz szükséges korrekciókat.

Kompetencia alapú oktatásunk lehetővé teszi, hogy a szükséges készségeket minél eredményesebben fejlesszük tanulóinknál. Ennek érdekében elsősorban a tanítási órákon alkalmazott differenciált foglalkozásokkal, vagy tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozásokkal kívánjuk a hátrányt csökkenteni. A rászoruló tanulók között vannak olyanok is, akiknek tehetségük kibontakoztatása az elsődleges feladat. Számukra tehetségsávban biztosítunk foglalkozásokat.

Hatékony és korrekt pályaorientálást kell végeznünk annak érdekében, hogy a mindenkori munkaerő-piaci igényeknek megfelelően tudjanak tanulóink pályát választani.

A tanulmányi munka segítése mellett a szociális hátrányok csökkentése is feladataink közé tartozik. Felhívjuk rászoruló tanulóink figyelmét az igényelhető szociális támogatási lehetőségekre, ösztöndíjakra.

Felzárkóztatást elősegítő programjaink:

- tanórán belül differenciált foglalkozást, fokozott segítségnyújtást biztosítunk a tanulási nehézségekkel küzdő gyerekek számára,
- szakértői véleményben meghatározottak alapján pedagógiai asszisztens alkalmazása a tanulás segítéséhez,
- tanulóinkat önmagukhoz képest értékeljük, (elsősorban készségtárgyak esetében),
- szükség esetén (további) vizsgálatokra küldjük tanulóinkat,
- a diagnózisnak megfelelő terápiás foglalkozásban részesítjük tanulóinkat (fejlesztő, rehabilitácoós és felzárkóztató foglalkozások),
- az intézmény pedagógusai szorosan együttműködnek más szakemberekkel (pl. iskolapszichológus, logopédus, gyógypedagógus), rendszeresen megbeszélik az aktuális problémákat. Kölcsönösen tájékoztatják egymást az elért eredményekről, tanácsaikkal segítik a szülőket, pedagógusokat, a tanulási zavarral küzdő tanulókat segítjük az önálló tanulás szokásainak, és a tanulási készségek kialakításában (szövegértés, olvasástechnika), s a tanulási technikák megismerésében, alkalmazásában,
- tanulópárok kialakítása,
- ismétlés, gyakoroltatás, változatos tanulásszervezés,
- a közösség nevelő hatásának elősegítése,
- a kötelező tanítási órákon kívüli foglalkozásokon, szakkörökön is lehetőséget adunk a tanulók személyiségfejlődését elősegítő tevékenységekre,
- a Sakkpalota Program nyújtotta lehetőségeket kihasználni.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulásszervezés,
- a tanulószobai foglalkozásokon megvalósuló differenciált foglalkozás,
- egésznapos nevelés,
- a felzárkóztató foglalkozások,
- az iskolai könyvtár egyéni használata,
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai,
- gyógypedagógiai, pedagógiai asszisztensek alkalmazása,
- a továbbtanulás irányítása, segítése,
- szoros kapcsolat a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal, iskolai szociális segítővel.

### *2.8.1. IPR a helyi tantervekben*

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása napjaink egyik legnagyobb kihívása. A társadalmi leszakadás és kirekesztés csökkentése fokozottan előtérbe kerül, megfelelve az Európai Unióhoz való csatlakozásnak.

A globalizációs folyamatok ráirányítják a figyelmet a társadalmi méretű integrációra, ezáltal követhetjük azt az elvet, hogy a hátrányos helyzetű csoportok speciális problémáik miatt semmilyen hátrányos megkülönböztetést, kirekesztést ne szenvedjenek el.

Az Integrációs Pedagógiai Rendszer alkalmazásával biztosítjuk az esélyteremtést és a hátránykompenzálást a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számára.

Az eltérő szociális háttérből, a tanulási, beilleszkedési és magatartási nehézségből vagy zavarból, illetve mentális problémából adódó hiányosságokat a kulcskompetenciák fejlesztésével, az Integrációs Pedagógiai Rendszer alkalmazásával igyekszünk kompenzálni, kiemelt figyelmet fordítva a halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű, valamint a tanulási, beilleszkedési és magatartási nehézségű tanulókra.

Az IPR programban résztvevő tanulók fejlesztése projektek, valamint tanórán kívüli foglalkozások keretében történik.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzeti, etnikai kisebbségek kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot taníthatunk.

*Magyar*

Váljanak nyitottá és megértővé a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt.

*Történelem*

A kölcsönös függőség megértése átfogó világtörténelmi látásmódot, a különbségek tudomásul vétele a kultúrák sajátos értékeinek és érdekeinek megismerését és tiszteletben tartását kívánja. Roma kultúra: az elfogadására való törekvés megjelenik a történelmi ismeretek elsajátításakor.

*Hon-és népismeret*

Saját kultúránk megismerése mellett először közvetlen környezet, majd a tágabb hazánkban élő más hagyományú kisebbségek, nemzetiségek kultúrájának, tiszteletének megtanítása.

*Osztályfőnöki*

Életünk színtere – kisebbségek

A humánus társas kapcsolatok létrejöttének további feltételei, alkalmazkodás, lelkiismeretesség.

Alapvető emberi jogok ismerete.

*Etika/hit- és erkölcstan*

Más kultúrák tisztelete, hagyománytisztelet.

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 67. pontja határozza meg a képesség-kibontakoztató és az integrációs felkészítés szabályait.

## *2.9. A nem a többségi nemzetiséghez tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag*

A tananyag megtalálható a helyi tanterv releváns tantárgyi részeiben.

## *2.10. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái*

**A tantárgyi értékelés követelményei, nevelőtestületi feladatai:**

- A tanuló tudja, értse, milyen teljesítményt, milyen irányú fejlődést várunk el tőle.
- Értékeljük a sikeres és sikertelen tanulói munkát egyaránt.
- Új tantárgynál az első hónapban különös gondot kell fordítani a tantárgy iránti érdeklődés felkeltésére.
- Figyelembe kell venni a tanuló adott tárgyban mutatott többletmunkáját.
- Helytelen viselkedésre, a tanórán való fegyelmezetlen magaviselet miatt szaktárgyi elégtelen osztályzat nem adható.
- Írásbeli felelet (feladatlap, ellenőrző dolgozat, témazáró) csak abban az esetben értékelhető érdemjeggyel, amennyiben azt értékelve a gyermekek visszakapják, javítják, elvégzik a megfelelő korrekciókat. Az írásbeli feleleteket 3 héten belül ki kell javítani, az értékelést el kell végezni (amennyiben a nevelő nem volt akadályoztatva pl. betegség által). Az egyéb, otthon készített beadandókat 4 héten belül értékelni kell, és az eredményt beírni az e-naplóba.
- A központilag kiadott feladatlapokat a gyerekektől a tanév elején be kell szedni, illetve nem kerül kiosztásra a tankönyvekkel együtt.
- A különféle feladatlapokat, felméréseket, amelyek az osztályozás tárgyát képezték, egy évig meg kell őrizni.
- Az érdemjegyek e-naplóba és amennyiben rendelkezésre áll, a tájékoztató füzetbe / e-tájékoztatóba való bejegyzése a szaktanár feladata, 3-4. évfolyamon osztályszintű megállapodás szerint, felső tagozaton a tanuló vagy a pedagógus jegyzi be az érdemjegyet az értesítőbe (az ellenőrzőbe), majd a pedagógus kézjegyével látja el.
- Az esetleges hiányok elkerülése érdekében az osztályfőnöknek legalább havonta kötelessége a tájékoztatókat a naplóval, e-naplóval egyeztetni. Az érdemjegyeknek a tájékoztató füzetben / e-tájékoztatóban való pótlására az osztályfőnök jogosult.
- A témazáró dolgozatra való felkészülés komoly erőfeszítést kíván a tanulótól még akkor is, ha a tanár az összefoglaló órán súlypontoz, és eligazítást ad az otthoni munkához. Ezért vigyázzunk arra, ne kerüljön kettőnél több témazáróra sor egy tanítási napon. A témazáró dolgozat időpontját legalább 1 héttel a megírás előtt be kell jelenteni.

- A tantárgyi érdemjegyek a tantárgyi követelmények megfelelő tudásszinten való elsajátítását értékelik.
- Helytelen, ha az érdemjegyeket függővé tesszük a tanuló korábbi eredményeitől.
- Az objektív értékelés nem egyeztethető össze az otthoni körülmények vagy egyéb tényezők közvetlen figyelembevételével az osztályzásnál. A hátrányos helyzetű tanulókat elsősorban a felkészülésben, az elmaradás okainak megszüntetésében vagy csökkentésében kell segíteni.
- Írásbeli ellenőrzéskor a helyesírási hibákat minden pedagógusnak kötelessége kijavítani.
- Az iskolában nem súlyozzuk az érdemjegyeket, de felső tagozaton a legalább 10-15 órát felölelő témazárónak kiemelt szerepe van a félévi és év végi osztályzatok esetében (ha az nem okoz lényeges eltérést az átlagtól). Így a pedagógusnak lehetősége van a témazáró dolgozatokat hagyományos papír alapú napló esetén piros színnel jelölni, e-napló esetén a megfelelő módon jelölni.
- A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételeit a helyi tanterv releváns tantárgyi részei tartalmazzák.
- Az SNI, BTMn tanulók esetében írásbeli feleletek (feladatlapok, ellenőrző dolgozatok, témazárók) és a szóbeli feleletek során figyelembe vesszük a tanulók egyéni sajátosságait, a szakértői javaslatokban foglaltakat.

**Az ellenőrzés és az értékelés alapelvei**

- folyamatosság, rendszeresség, korrektség,
- igényesség,
- objektivitás és empátia egészséges aránya,
- a tanulói önkontroll fejlesztésének igénye.

**A számonkérésnek, a tanulói teljesítmény értékelésének, minősítésének követelményei**

- Számon kérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével (irányításával) hozzájutott.
- A számonkérésnek mindig a tanuló tudására (és nem tudásának hiányosságaira) kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése.
- Lehetőséget kell adni a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, a hibák javítására.
- A tanuló teljesítményét mindenkor korrekt módon, az elvárás – képesség –teljesítmény egységében kell értékelni.
- Az értékelés és minősítés során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy szöveges minősítés mindenkor a tanuló teljesítményét tükrözze (és ne az osztályban, csoportban kialakult tudásbeli rangsorban elfoglalt helyét).
- A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.
- A tanév eleji diagnosztikus mérés eredményei százalékos formában kerülnek be a naplóba, és ha használatban van, a tájékoztató füzetbe.
- Tantárgyi dicséretet kaphat az a tanuló, akinek az adott tantárgyból jeles osztályzatai vannak, és a munkához való hozzáállása motiváló hatású. Félévkor a tájékoztatóban ennek jelölése „5d", év végén a bizonyítványba a tantárgyi dicséret záradékkal kerül bejegyzésre.
- Jeles a tanuló félévi és év végi bizonyítványa, ha a tanulmányi átlaga (melybe a magatartás és szorgalom jegyek nem számítódnak be) a 4,7-et eléri.
- Kitűnő a bizonyítvány, ha a tanuló minden tantárgyból jeles és magatartása, szorgalma is példás.

Az „eltérő munkarend" esetén (lásd: Záró rendelkezések) a beszámoltatások során a személyes találkozót nem igénylő, pl. online formák is alkalmazhatók. Ezen esetekben az addig megszokott írásbeli számonkérési formák digitális módon korlátozottan alkalmazhatóak. Az önálló munka ellenőrzése több feladattípus estén nem ad megbízható eredményt. Az írásbeli feleletre alkalmas online felületek (pl. Google űrlap, Redmenta stb.) használata megengedett. A szóbeli, gyakorlati számonkérés (az érintettek hozzájárulása esetén) chaten, videochaten keresztül, illetve a kiosztott feladat tanuló általi megoldásáról beküldött fénykép, video- és hangfelvétel alapján is lehetséges. Az értékeléseknél a

tanuló háttér (pl. infrastruktúra, szociális háttér) figyelembe vételével törekedjünk az egymáshoz mérhető, objektív értékelésre.

**Az értékelés**

*Fajtái*

- szóbeli feleltetés,
- házi feladat, füzetvezetés ellenőrzése,
- írásbeli felelet (egy anyagrészből),
- beadandó, nagyobb elmélyülést igénylő házi dolgozat, projektmunka készítése,
- röpdolgozat (bejelentés nélkül, aznapi házi feladatból),
- dolgozat (előző órán bejelentett, kisebb anyagrészből),
- online teszt,
- gyakorlati feladat,
- órai munka,
- témazáró dolgozat (legalább egy héttel korábban bejelentett, összefoglalással előkészített, a teljes témakört felölelő),
- a tanuló produktumának (pl.: rajz, technikaórán készített munka, testneveléssel összefüggő mozgásforma előadása) ellenőrzése.

*Funkciói*

Funkciói szerint használunk bemeneti diagnosztikus méréseket, folyamatba ágyazott formatív méréseket, illetve szummatív összegző, valamint kimenetei méréseket is. A mérés

- folyamatos munkára készteti a tanulókat,
- folyamatos visszajelzést ad a tanárnak az egyes tanulók, illetve az egész csoport (osztály) adott anyagrészből elért tudásszintjéről,
- a tanulók reális önértékelésének, következésképpen a reális pályaválasztáshoz vezető út megtalálásának eszköze.

*Elvek*

- Bejelentés nélkül dolgozatot, témazáró dolgozatot nem íratunk.
- Egy napon nem íratunk két tantárgynál több tárgyból témazáró dolgozatot.
- A félévi és tanév végi minősítés kialakításánál azokból a tantárgyakból, amelyek alkalmasak a szóbeli kifejezőkészség fejlesztésére, és amelyekből későbbi tanulmányaik során a tanulók szóbeli vizsgát kötelesek tenni (illetve tehetnek) törekedni kell arra, hogy szóbeli feleletek is legyenek.
- A tanulási, magatartási, beilleszkedési nehézséggel küzdő, illetve SNI-s diákok esetében a számonkérés a szakértői véleményben meghatározottak szerint történik, a szülő és a tanuló ehhez kapcsolódó kérésének figyelembe vételével.
- Az írásbeli munkák ellenőrzése és a tapasztalatok alapján különös figyelmet fordítunk arra, hogy a diákokat megtanítsuk jegyzetelni.
- Az értékelésre beadott tanulói munkák (házi dolgozatok, tanulói kutatómunkák anyaga) a tanulók „szellemi termékei", azokat vissza kell adni a készítőiknek, illetve csak a tanuló engedélyével őrizheti meg azokat a pedagógus.

**Az alsó tagozat 1. osztályában félévkor és év végén tantárgyanként szöveges minősítést adunk:**

- kiválóan teljesített
- jól teljesített
- megfelelően teljesített
- felzárkóztatásra szorul

Az első osztályos tanuló tájékoztatást kap készségeinek fejlődéséről (november, április).

Az első évfolyamon a pedagógusok egyéni szimbólumokat használhatnak a tanulók motiválására, melyekről a szülőket tájékoztatják.

A százalékok átváltása 1. osztályban a napló bejegyzései alapján, átlagolva:

| | |
|---|---|
| 100-91% | kiválóan teljesített |
| 90-81% | jól teljesített |
| 80-64% | megfelelően teljesített |
| 63-0% | felzárkóztatásra szorul |

A második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló hogyan teljesítette a tantervi követelményeket. A százalékok jegyre váltása a 2. osztály tanév végétől a tagintézményekben elfogadottak szerint történik.

| Átlag | Minősítés |
|---|---|
| 4,5 – 5,00 | kiválóan teljesített |
| 3,5 – 4,49 | jól teljesített |
| 2,5 – 3,49 | megfelelően teljesített |
| 1,0 – 2,49 | felzárkóztatásra szorul |

**A tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél a többi évfolyamon:**

*Alsó tagozat:*

A tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1) érdemjegyeket alkalmazunk.

Az év végi értékelés a teljes tanév teljesítménye alapján történik.

Év végén osztályzatot adunk (ez alól a modulok, a választható tantárgyak és az etika/hit- és erkölcstan kivételek lehetnek, melyet a székhely/tagintézmény helyi tanterv rögzít).

Érdemjegyek és jegyátlagok a 3-4. osztályban:

| | |
|---|---|
| 4,56-5,00 | jeles |
| 3,56-4,55 | jó |
| 2,56-3,55 | közepes |
| 1,56-2,55 | elégséges |
| -1,55 | elégtelen |

Az év közbeni értékelés érdemjegyekkel történik (1-től 5-ig.) Félévkor az érdemjegyek alapján a következő minősítés születhet:

- kiválóan teljesített
- jól teljesített
- megfelelően teljesített
- felzárkóztatásra szorul

Az év közbeni értékeléskor adott érdemjegyek átlaga a következőképpen váltható át a félévi szöveges minősítésre.

*Felső tagozat:*

A tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1) érdemjegyeket alkalmazunk.

A választható tantárgyként tanított tantárgyat érdemjeggyel értékeljük. A többi tantárgyhoz hasonlóan a minősítés osztályzattal történik.

Az év végi értékelés a teljes tanév teljesítménye alapján történik.

Az intézmény minden évfolyamára érvényes, hogy az értékelés során a heti 1 vagy annál kevesebb óraszámú tantárgyak és modulok esetén félévente minimum háromszori, a heti 1,5 vagy annál több óraszámú tantárgyak és modulok esetén minimum havonta egyszeri (a diagnosztikus mérések eredményeit be nem számítva) értékelés történjen (jegyben, százalékban, szimbólumban, szöveges értékeléskor stb.).

1. Az idegen nyelv oktatás értékelése:

- az első évfolyamon kiválóan teljesített, jól teljesített, megfelelően teljesített bejegyzéssel félévkor és év végén, év közben folyamatosan szóban,
- a második évfolyamon a többi tantárggyal megegyezően érdemjeggyel, osztályzattal történik.

2. Etika, hit- és erkölcstan tantárgy értékelése:

Etika tantárgy értékelése:

- kiválóan teljesített, jól teljesített, megfelelően teljesített bejegyzéssel félévkor és év végén,
- év közben folyamatosan szóban.

Hit- és erkölcstan tantárgy értékelése:

- az értékelés a bevett egyház által választott jóváhagyott kerettanterv szerint történhet szövegesen vagy osztályzattal is.

3. Hon- és népismeret tantárgy értékelése:
   - kiválóan teljesített, jól teljesített, megfelelően teljesített bejegyzéssel félévkor és év végén,
   - év közben folyamatosan szóban.

4. Dráma és színház tantárgy értékelése:
   - kiválóan teljesített, jól teljesített, megfelelően teljesített bejegyzéssel félévkor és év végén,
   - év közben folyamatosan szóban.

5. Állampolgári ismeretek tantárgy értékelése:
   - kiválóan teljesített, jól teljesített, megfelelően teljesített bejegyzéssel félévkor és év végén,
   - év közben folyamatosan szóban.

*Sajátos nevelési igény, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek:*

Az ellenőrzés két nagy területre terjed ki:

- az adott tantárgyhoz, tanulmányi munkához kapcsolódó ismeretek, tevékenységek és képességek fejlődésének,
- a tanuló személyiségfejlődésének, szocializáltsági mutatóinak, attitűdjének folyamatos alakulását nyomon követő ellenőrzésére.

A sajátos nevelési igényű tanulók szakvéleményük alapján az Nkt. CXC. 56.§, a Korm. Rendelet 20.§ (7) bekezdése értelmében egyéb kedvezményekre is jogosultak pl. eszközhasználat, időtényező növelése, stb.

Értékelés

Mozgás-, beszéd-, látás-, hallássérült tanulók:

- a teljesítményét egyedileg bíráljuk el a szakvéleményben és törvényben foglaltaknak megfelelően. Értékelésük a pozitív megerősítésen alapszik, a reális énkép kialakítására törekedve.

Autizmussal élő tanulók:

- mérése esetén előtérbe kerül a diagnosztikus jelleg, mely tájékoztat a tanuló állapotáról, méri a fejlesztés eredményességét, meghatározza a feladatokat,
- értékelése és minősítése a szakértői véleményben foglaltak szerint valósul meg.

Tanulásban akadályozott tanulók:

- azon tanulók akik, a Pedagógiai Szakszolgálat szakértői véleménye alapján tanulásban akadályozott (F70) diagnózist kaptak, illetve
- akik az szakértői véleményük alapján, az enyhe fokban értelmileg fogyatékos tanulók követelménye alapján haladnak (BNO kódtól függetlenül)
- a tanulók egyéni vagy kiscsoportos fejlesztés mellett, egyéni haladási ütemben dolgoznak
- az integráltan oktatott enyhe fokban értelmi fogyatékossággal élők értékelése 1-4. évfolyamon szöveggel, 5-8. évfolyamon osztályzattal történik, „speciális tanulásban akadályozottak tanterve" szerint haladnak és ez alapján kerülnek értékelésre.

Pszichés fejlődészavarai – beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézség:

- egyes tantárgyak, tantárgyrészek értékelése, minősítése alól mentesítést, a Szakvélemény javaslata alapján egyéb könnyítéseket kaphat,
- a tanuló ellenőrzése, értékelése során fontos az egyénre szabottság, a tanuló adottságához igazodás.

Mentesítés az értékelés és minősítés alól

- teljes tantárgyi minősítés alóli mentesítés esetén
  - alsó tagozatban szöveges/százalékos értékelés havonta
  - felső tagozatban szöveges/százalékos értékelés havonta
  - félévkor és év végén összegző szöveges értékelés
- részleges tantárgyi minősítés alóli mentesítés esetén
  - alsó tagozatban szöveges/százalékos értékelés havonta a mentesített tantárgyrészből
  - felső tagozatban szöveges/százalékos értékelés a mentesített tantárgyrészben nyújtott teljesítményről havonta, a nem mentesített részről osztályzat

A fejlesztés eredményét a tantárgyi teljes és részleges minősítés alól mentesítettek esetében félévkor és év végén írásban szövegesen értékeljük.

„Egyéni előrehaladás" esetén:

- azon tanulók esetében, ahol a Pedagógiai Szakszolgálat szakértői véleményében ez szerepel, az adott tantárgyra vonatkozóan „egyéni előrehaladási terv" szerint
- mérése esetén előtérbe kerül a diagnosztikus jelleg, mely tájékoztat a tanuló állapotáról, méri a fejlesztés eredményességét, meghatározza a feladatokat,

értékelése

- szöveges/ százalékos értékelés havonta
- félévkor és év végén összegző szöveges értékelés

Fejlesztő és rehabilitációs foglalkozások értékelése:

- A fejlesztő foglalkozáson részt vett tanulók eredményét év végén írásban szövegesen értékeljük.
- A rehabilitációban részt vevő sajátos nevelési igényű tanulók az év végén összegző írásbeli értékelést kapnak.

### *2.10.1. Az értékelés rendje*

A folyamatos, korrekt és ösztönző belső ellenőrzés megszervezéséért az intézmény igazgatója, a székhely/tagintézmény vezetője a felelős.

**A pedagógust értékelő rendszer különböző célokat szolgál:**

- alkalmas a kiemelkedően sikeres vagy éppen a kiemelkedően gyenge teljesítmények azonosítására egy tanár munkájának különböző területeit tekintve,
- alapul szolgál a tantestületen belül az egyes tanárok teljesítményének összehasonlítására, a tanárok teljesítményének egy országos normarendszerrel való összevetéséhez,
- segít a továbbképzések ésszerű megtervezésében,
- támogatja a pedagógus-minősítés és pedagógiai szakmai ellenőrzés rendszerét.

**Intézményi belső ellenőrzésre jogosultak köre:**

- igazgató,
- székhely/tagintézmény-igazgatók,
- igazgatóhelyettesek,
- munkaközösség-vezetők, munkacsoport-vezetők.

**Az ellenőrzés típusai:**

Átfogó ellenőrzés

A célterület, tevékenység egészére irányul, átfogó módon értékeli a feladatok végrehajtását.

Célellenőrzés

A feladat egy adott szegmensére irányul, s azon belül egy vagy több feladat hatékonyságát eseti jelleggel vizsgálja.

Témaellenőrzés

Azonos időben több érintettnél ugyanazon téma összehangolt összehasonlító vizsgálatát jelenti.

Utóellenőrzés

Egy korábban már lefolytatott ellenőrzés alapján tett intézkedések végrehajtására, illetve az eredmények felülvizsgálatára irányul.

**Az ellenőrzés formái:**

- tanóra ellenőrzése,
- tanórán kívüli foglalkozások ellenőrzése,
- eredményvizsgálatok, felmérések,
- helyszíni ellenőrzések,
- írásos dokumentumok vizsgálata,
- beszámoltatás szóban és írásban.

Az ellenőrzések során az elért eredményeket vetjük össze a kitűzött célokkal. Az értékelés a pedagógiai folyamat egyik fontos alapszakasza, a szabályozás nélkülözhetetlen eszköze.

## 2.11. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

**A házi feladat céljai:**

- újra feldolgozni, elmélyíteni, rögzíteni az órán tanultakat
- készségszintig gyakorolni a tanult algoritmusokat
- önálló kutatómunkát végezni valamely témában
- alkotómunkát végezni valamely témában

**Elvek:**

- Házi feladatot öncélúan nem adunk (azaz, ha a fenti célok egyikét sem szolgálja).
- A házi feladat mennyiségének meghatározásánál mindenkor figyelembe kell venni, hogy a tanulónak naponta 5-7 órája van, és minden órán tűznek ki a számára kötelezően megoldandó feladatot.
- Csak olyan feladat adható kötelező jelleggel, amelynek megoldására az adott tanuló képes. (Ha a csoportnak heterogén a tudásszintje, akkor a házi feladatoknak egyénre szabottan differenciált nehézségűeknek és/vagy választhatóknak kell lenniük.)
- A házi feladatot részben vagy teljesen (minden diákra, illetve feladatra vonatkozóan) ellenőrizni kell.
- Az el nem készített, illetve hibás, hiányos házi feladat értékelésekor különbséget kell tenni a mulasztás okai szerint:
  - Nem büntetjük a tanulót, ha a mulasztás, hiány, hiba a feladat vagy az annak alapjául szolgáló anyag nem értéséből fakad.
  - Meg kell adni a tanulónak a házi feladat pótlásának lehetőségét, ha önhibáján kívül (igazolt betegség miatt) mulasztotta azt el.
  - A hanyagságból elmulasztott írásbeli feladat nem „értékelhető" elégtelennel. Érdemjegyet csak tudásra adunk. Az el nem készített feladattal tudásszint nem mérhető. A házi feladat elvégzésének hanyagságból történő elmulasztását pedagógiai eszközökkel és módszerekkel lehet és kell büntetni. Ez lehet feleltetés, a házi feladathoz hasonló feladat dolgozat formájában történő megíratása, pótfeladat kitűzése, stb.
- Az önálló kutatómunkát, a kötelező tananyagon kívüli ismereteket kívánó feladatok elvégzését – a befektetett munka arányában – jutalmazni kell.
- Tanítási szünet idejére legfeljebb annyi kötelező házi feladat adható, amennyi egyik óráról a másikra szokásos.
- A nagyobb elmélyülést, több időt igénylő feladatok kitűzésekor (könyvtári vagy internetes kutatómunka, modellkészítés, képzőművészeti alkotás, technikai eszköz készítése, forráselemzés) az elkészítés határidejét különös gonddal, a tanulók egyéb kötelezettségeire tekintettel kell megállapítani.
- Vármegyei, területi, régiós, országos vagy nemzetközi versenyen való részvétel esetén számonkéréskor más tantárgyak esetén is figyelembe kell venni a tanuló leterheltségét és lehetőséget kell adni számára az elegendő felkészülési időre, a számonkérés későbbi időpontjára történő elhalasztásra.

A tantervi anyagot meghaladó mennyiségű vagy mélységű ismereteket kívánó feladatokat (pl. versenyfeladatok) csak annak a diáknak lehet kötelezően előírni, aki a versenyzést, illetve az önálló kutató vagy más jellegű alkotómunkát önként vállalta.

## 2.12. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

**Csoportbontásokat olyan tevékenységi területeken alkalmazunk, ahol csak a kisebb létszám teszi hatékonnyá az oktatást, mert:**

- elengedhetetlen a tanulók folyamatos egyéni korrekciója (pl. idegen nyelv),
- a gyakorlati tevékenységben való folyamatos egyéni segítségnyújtás feltétlenül szükséges (pl. technika),
- a férőhelyek száma a speciális tantermeknél korlátozott, nagy létszámnál balesetveszély áll fenn (pl. informatika, technika),
- a tanulók különböző képességszintje kívánatossá teszi a külön csoportok kialakítását.

- a csoportbontás külső (pl. pályázati) források finanszírozása estén, illetve saját költség terhére a fenntartó előzetes engedélyével más tantárgyak esetén is alkalmazható.

**A csoportbontás elvei és rendje:**

- a tanulók, az egyes évfolyamok, ezen belül az egyes osztályok, valamint az osztályokon belüli csoportok tanítási óráit a helyi tanterv alapján kell megszervezni,
- a tanítási órák megszervezhetők különböző évfolyamok, különböző osztályok tanulóiból álló csoportok részére is,
- informatika oktatásánál tudásszint szerint,
- csoportváltás esetén írásban szükséges az érintett pedagógusok és/vagy a tanuló szülőjének véleménye is.
- idegen nyelvek tanításánál alsó tagozaton homogén vagy heterogén csoportok kialakítása,
- idegen nyelveknél a felső tagozaton a csoportba sorolás a 4. évfolyamon írt témazárók és a tanév végi felmérő dolgozat százalékos eredménye, valamint a tanév során szerzett jegyek átlaga alapján történik, a szaktanár véleményének figyelembe vételével, az intézményvezetés hozzájárulásával. A csoportok közötti átjárhatóság biztosítása érdekében a tanév végén a szülő írásos kérése és a szaktanárok egyetértése esetén a témazárók százalékos eredménye, a tanév végi felmérő dolgozat és egy különbözeti vizsga százalékos eredménye alapján lehetséges a csoportok közötti váltás. Új tanuló érkezése esetén a besorolása egy szintfelmérő dolgozat százalékos eredménye alapján történik. További eljárások az idegen nyelvi stratégiában meghatározottak szerint történik.
- idegen nyelv tantárgyból az iskola a helyi tanterve alapján az osztálykerettől eltérő nyelvi csoportok kialakítása érdekében nyelvi szintfelmérő megírását is kötelezővé teheti.

## *2.13. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek*

Az Nkt. 80. § (1) bekezdése alapján az országos mérési feladatok keretében gondoskodni kell a tanulók fizikai állapotának és edzettségének vizsgálatáról. A vizsgálatot április-május hónapok folyamán szervezzük meg iskolánkban.

A tanulók fizikai és motorikus képességének mérésére több teszt szolgál. A Netfit (Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt) teszt megfelel az alábbi kritériumoknak:

- a tesztek végzése semmilyen egészségkárosító hatást nem vált ki
- megfelelnek a tudományos kritériumoknak
- nemzetközileg összehasonlíthatóak
- az egészségben meghatározó szerepet játszó összetevőket méri
- egyszerűen végrehajtható, kevés eszközt igényel

**A Netfit vizsgálat elemei:**

Az erő, erő-állóképesség mérése

- mellső fekvőtámaszban karhajlítás-nyújtás
- helyből távolugrás
- hason fekvésből törzsemelés – leengedés
- hanyatt fekvésből felülés (térdérintés)

Az értékelési rendszer táblázatai az Oktatási Minisztérium által 2001-ben kiadott „Útmutató a tanulók fizikai és motorikus képességeinek méréséhez" című kiadványban találhatók.

## *2.14. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei*

### *2.14.1. Az iskola egészségnevelési elvei*

**Az egészségnevelés céljai:**

- az egészséges magatartási minták beépüljenek a gyermekek viselkedésébe, valamint megszerezzék azokat a képességeket, amelyek segítségével önmaguk választják az egészséges életmódot
- az egészség szempontjából kedvező környezet nyújtotta biztos alapok, az információkhoz való hozzáférhetőség, továbbá az egészséges választást lehetővé tevő képességek és lehetőségek kialakítása
- megtanítsuk diákjainkat az egészségügyi szolgáltatások helyes és célszerű igénybevételére, a szűrővizsgálatokon való rendszeres és önkéntes részvételre

- az iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, a sport egészségmegőrző szerepének népszerűsítése, tudatosítása
- a család mellett az iskola váljék az egészségfejlesztés kiemelkedő színterévé
- az egészségnevelés az oktatás-nevelés valamennyi területén jelenjen meg
- erősítsük a tantárgyközi kapcsolatokat, hogy a tanulók egységben lássák az egészséges életmóddal kapcsolatos ismereteket
- a felnőttek személyes példájukkal járuljanak hozzá az egészséges életvitel megismertetéséhez
- fejlesszük a tanulók problémamegoldó gondolkodásmódját és az önálló ismeretszerzés képességét
- a tanulók lássák meg a káros szenvedélyek egészségkárosító hatását
- a diákok ismerjék meg a helyes étkezési szokásokat és a mozgás szükségességét
- az egészségneveléssel kapcsolatos hagyományaink ápolása.

**Az egészséges és kulturált életmódra nevelés:**

- Tanórán:
  - Minden tantárgynál, kiemelten: biológia, egészségtan, etika, környezetismeret, technika, testnevelés, osztályfőnöki.
- Tanórán kívül:
  - Közösségi programok, kirándulások, táborok
  - Szakkörök, sportkörök szervezése
  - Erdei iskola
  - Kiemelt rendezvények

### *2.14.2. Az iskola környezeti nevelési elvei*

Iskolai nevelésünk kiemelt célja, hogy tanulóinkban kialakítsuk az egészséges és környezettudatos életmód iránti igényt. Célunk, hogy a tanulók képesek legyenek objektíven felmérni saját egészségi állapotukat, ismerjék az egészségkárosító tényezőket, azok veszélyeit. Az egészség és környezeti értékeink megóvása, a fenntartható fejlődésre törekvés érték legyen számukra.

A környezet- és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természet-környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti-környezeti szennyeződések károsan hatnak vissza a saját szervezete működésére.

A környezeti nevelés célja: A tanulók ismerjék meg élő és élettelen környezetüket, törekedjenek annak védelmére, lépjenek fel a károsító jelenségek ellen.

A környezeti nevelés során meg kell ismerniük mindenkori teljes környezetüket és a fenntarthatóság érdekében meg kell tanulniuk cselekedni, valamint önmaguknak is gondoskodniuk kell a környezet megóvásáról.

Az iskolánk minden feladatellátási helye Örökös Ökoiskola.

Környezeti nevelési tevékenységeink során a következő módszereket és tanulásszervezési formákat alkalmazzuk:

- A tanítási órák klasszikus módszerei
- Kooperatív tanulási technikák
- Erdei iskola
- Madárbarát iskola
- Állatbarát iskola
- Iskolakert program
- Tanulmányi kirándulások, táborok
- Csoportszintű előadás szabadidős időszakban
- Múzeumi óra
- Szakköri foglalkozás
- Verseny
- Témanap
- Akció
- Terepgyakorlat

- Tábor

### 2.14.3. Környezeti nevelés külső helyszínen

A szorgalmi időszakot érintő külső helyszínen tartott környezeti nevelési programok megvalósítása (pl. erdei iskola, Erzsébet tábor, természetvédelmi tábor) csak a fenntartó előzetes hozzájárulásával, az igazgató által a programra kiadott eseti előzetes írásbeli engedély esetén lehetséges.

Az erdei iskola a természet és a környezet adottságaira építő nevelési- és tanulásszervezési egység. A szorgalmi időben megvalósuló, egybefüggően többnapos, a szervező oktatási intézmény székhelyétől/telephelyétől különböző helyszínű tanulásszervezési mód. A tanítás tartalmilag és tantervileg egyaránt szorosan és szervesen kapcsolódik a választott helyszín természeti, ember által létesített és kulturális környezetéhez. Kiemelkedő nevelési feladata a környezettel harmonikus, egészséges életvezetési képességek fejlesztése és a közösségi tevékenységekhez kötődő szocializáció.

Az erdei iskola program 5. vagy 6. évfolyamon kerülhet megszervezésre. Programja jellemzően 5 napos, melyet a természetben való viselkedés, annak törvényeinek megismerése, természeti értékeinknek megóvása, a közösségépítés, az otthontól való többnapos távollét megszokása jellemez.

Az erdei iskola megszervezésekor figyelemmel kell lenni a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról rendelkezéseire is.

A külső helyszínen tartott programok megszervezésére az SzMSz 8.2.2.-8.2.5. pontjaiban írtak is vonatkoznak.

## 2.15. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

A havonta történő értékelés estében az osztályfőnök figyelembe veszi az osztályban tanító nevelők véleményét is, illetve az e-naplóba is beírt feljegyzéseket.

Az első osztályos tanuló magatartásának és szorgalmának értékelése év közben havonta szimbólumokkal történik, melyeket félévkor és év végén átlagolva át kell váltani a többi évfolyam minősítése szerint.

| Magatartás | Szorgalom |
|---|---|
| példás | példás |
| jó | jó |
| változó | változó |
| rossz | hanyag |

A 2-8. évfolyamokon a magatartás- és szorgalomjegyek értékelése és minősítése havonta jegyekkel történik, melyeket félévkor és év végén átlagolva át kell váltani. A félévi és év végi magatartás- és szorgalomjegyeket a nevelőtestület osztályozó értekezleten hagyja jóvá. A kitűnő tanulmányi eredménybe ezek a jegyek is beszámítanak.

Az „eltérő munkarend" esetén (lásd: Záró rendelkezések) egyes értékelések nem relevánsak (pl. digitális munkarend esetén a magatartás). Ezekben az esetekben a magatartás és a szorgalom értékelése során az intézmény törekszik a meglévő információk alapján a rendelkezésre álló értékelések eredményeinek felhasználásra.

### *2.15.1. A magatartás értékelésének elvei*

| Az értékelés és minősítés szempontjai | Magatartás érdemjegy, osztályzat | | | |
|---|---|---|---|---|
| | **Példás (5)** | **Jó (4)** | **Változó (3)** | **Rossz (2)** |
| A tanuló fegyelmezettsége | nagyfokú, állandó, másokra pozitívan ható | megfelelő (pl.:<br>• neveltségi szintjében apróbb hiányosságokkal rendelkezik, de törekszik a kijavításukra,<br>• részt vesz a közösségi életben, a rábízott feladatokat elvégzi,<br>• a házirendet igyekszik betartani,<br>• írásbeli figyelmeztetésben nem részesült. | másokat zavaró, kifogásolható, gyenge, ingadozó, de igyekszik javulni | erősen kifogásolható, másokat erősen zavaró negatív (pl.:<br>• fegyelmezetlen magatartásával a közösség fejlődését hátráltatja, hibáit nem ismeri el, szándékosan árt a közösségnek,<br>• a nevelési ráhatásokat tudatosan elutasítja,<br>• a felnőttekkel szemben neveletlenül viselkedik, tiszteletlen. Társaival, durván beszél, verekszik,<br>• igazgatói intésben/ figyelmeztetésben/ megrovásban részesült,<br>• több alkalommal igazolatlanul mulaszt.<br>A felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges). |
| A tanuló viselkedéskultúrája, hangneme | kifogástalan, példaértékű, tisztelettudó, udvarias | megfelelő (pl.:<br>• neveltségi szintjében apróbb hiányosságokkal rendelkezik, de törekszik a kijavításukra,<br>• részt vesz a közösségi életben, a rábízott feladatokat elvégzi,<br>• a házirendet igyekszik betartani,<br>• írásbeli figyelmeztetésben nem részesült. | udvariatlan, nyegle | durva, romboló, közönsége, goromba |
| Hatása a közösségre, társas emberi kapcsolatai | pozitív, aktív segítőkész, jóindulatú, élen járó, kezdeményező | részt vesz a közösségi életben, de befolyást nem gyakorol arra, jóindulatú | nem árt, ingadozó vagy közömbös, vonakodó | negatív, goromba, ártó, lélektelen, megfélemlítő |
| Házirend betartása | betartja, arra ösztönöz | néha hibázik | részben tartja be | sokat vét ellene |
| Felelősségérzete | nagyfokú | időnként feledékeny | ingadozó | felelőtlen, megbízhatatlan |

### 2.15.2. A szorgalomjegyek megállapításának elvei

| Az értékelés és minősítés szempontjai | Szorgalom érdemjegy, osztályzat | | | |
|---|---|---|---|---|
| | **Példás (5)** | **Jó (4)** | **Változó (3)** | **Hanyag (2)** |
| Tanulmányi munkája | céltudatosan törekvő, odaadó, igényes a tudás megszerzésére (pl.:<br>• a tanulmányi munkában kitartó, a tőle telhető legjobb eredményre törekszik,<br>• munkájában pontos, megbízható, precíz, törekszik a hibátlan munkavégzésre. | figyelmes, törekvő (pl.:<br>• a házi feladatot elvégzi,<br>• az órákra képességeihez mérten lelkiismeretesen készül. | ingadozó (pl.:<br>• munkájában ingadozó. | hanyag, lassító (pl.:<br>• fegyelmezetlenül dolgozik, megbízhatatlan,<br>• a munkáját nem végzi el, képességeihez, a körülményeihez képest csak vonakodva és keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében. |
| Munkavégzés | kitartó, pontos, megbízható, önálló lankadatlan (pl.:<br>• többletfeladatokat vállal, feladatait maximális önállósággal és megbízhatóan végzi el,<br>• figyelme, érdeklődése, munkatempója lankadatlan. | rendszeres, többnyire önálló (pl.:<br>• az órán megfelelően dolgozik, de többre nem törekszik,<br>• egyenletes teljesítményt nyújt ösztönző hatásokra rendszeresen dolgozik, és ellenőrzi munkáját. | rendszertelen, hullámzó, önállótlan (pl.:<br>• önállóan, csak utasításra kezd a munkához, nem ellenőrzi önmagát,<br>• gyakran dolgozik képességszintje alatt,<br>• aki önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre dolgozik. | megbízhatatlan, gondatlan (pl.<br>• munkavégzése megbízhatatlan, pontatlan,<br>• gyakran mulasztja el kötelességeit, munkafegyelme rossz,<br>• érdektelenséget, közömbösséget tanúsít. |
| Kötelességtudata | kifogástalan, precíz (pl.:<br>• mindig készül, kötelességtudata magas fokú. | megfelelő, néha ösztökélni kell (pl.:<br>• általában felkészül, de különösebb érdeklődést nem mutat. | felszerelése gyakran hiányos (pl.:<br>• házi feladatát gyakran hiányosan készíti el, felszerelései hiányosak. | felszerelése többnyire hiányos, szinte nincs (pl.:<br>• felszereléseit hiányosan, rendszertelenül hordja,<br>• félévkor vagy év végén valamely tantárgyból elégtelen osztályzatot kap. |
| Tanórákon kívüli információk felhasználása, többletmunkája | rendszeres érdeklődő (pl.:<br>• érdeklődése sokirányú, egyes tantárgyakban a tananyagon felül is produkál, ismeretanyaga a tananyagon kívülre is kiterjed | ösztönzésre dolgozik (pl.:<br>• az órai aktivitása, a munkához való viszonya a tőle elvárható szintű az iskolai tananyag keretein túl nem érdeklődő. | ritka | egyáltalán nem |

A magatartás és szorgalom félévi és tanév végi osztályzatokat az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben, az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

### *2.15.3. A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei*

***Jutalmazás***

Az a tanuló, aki tanulmányi munkáját képességeihez mérten kiemelkedően végzi, aki kitartó szorgalmat, vagy példamutató közösségi magatartás tanúsít, illetve hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez az iskola dicséretben részesíti.

**Az iskolai jutalmazás formái**

- Nevelőtestületi dicséret
  Az egész évben, több évfolyamon keresztül kiemelkedő munkát végzett 8. évfolyamos tanuló általános nevelőtestületi dicséretéről év végén (az osztályfőnök javaslatára) a székhely/tagintézmény nevelőtestülete dönt. A nevelőtestületi dicséretet a bizonyítványba és a törzslapra is be kell vezetni, valamint a székhely/tagintézmény közössége előtt nyilvánosságra kell hozni.
- Intézményvezetői (igazgatói) dicséret
  Kimagasló tanulmányi, kulturális, sport eredményekért jár. A vármegyei 1-3. vagy annál magasabb szintű tanulmányi, valamint a diákolimpiai vármegyei 1-3. vagy annál magasabb szintű sport versenyeken elért eredményekért. Országos versenyek 1-6. helyezéseiért is jár.
- Tagintézmény-vezető igazgatói dicséret
  Városi versenyeken elért 1-3. helyezésért, területi, kistérségi, járási versenyeken elért 1-6. helyezésért, vármegyei versenyeken elért 4-6. helyezésekért, országos versenyen elért 7-20. helyezéskért illetve eredményes szereplésért, továbbá tanév vége előtt több egyéb dicsérettel rendelkezők, amennyiben kiemelkedő magatartást és szorgalmat (pl. 100 db ötös érdemjegy) tanúsít a tanuló.
  Tagintézmény-vezető írásbeli dicséretben részesíthető tanév közben az a tanuló, aki hosszabb időn keresztül kitűnt társai közül jó tanulmányi eredményével, s legalább három osztályfőnöki dicsérete van, vagy a tanév végén kitűnő tanulmányi eredménnyel rendelkezik. A három osztályfőnöki dicséret után adható tagintézmény-vezetői dicséretről– mérlegelés után – a tagintézmény-vezető dönt.
  Sportegyesületi-tagok, amennyiben egyesületüket képviselve versenyeznek - teljesítményük függvényében kapnak ilyen dicséretet.
  Aki kiemelkedően jó közösségi munkát végzett, illetőleg az iskola által szervezett megmozdulásokon (sport, játékos vetélkedő, hulladékgyűjtés … stb.) kiemelkedő eredményt ért el. Oklevelet és emellé tárgyjutalmat (könyvet) kell adni annak a tanulónak, aki az év végi osztályzata alapján kitűnő eredményt ért el (tantárgyi átlaga 5,00, a magatartása és a szorgalma is példás.
- Pedagógusi (szaktanári/nevelői, gyógypedagógusi/fejlesztő pedagógusi) dicséret
  A tanítási órákon és foglalkozásokon folyamatosan tanúsított aktivitásáért, szertárosi munkáért, szemléltető eszközök készítéséért és egyéb plusz teljesítményért. Ilyen írásbeli dicsérettel kell elismerni annak a tanulónak a munkáját, aki a tagintézményi tanulmányi, kulturális vagy sportversenyen 1-3. helyezést ért el (a gyermek képessége és a teljesítménye függvényében.)
- Diákönkormányzat-vezetői dicséret
  Diákönkormányzatban végzett közösségi munkáért adható.
- Osztályfőnöki dicséret
  Az osztályban végzett közösségi munkáért, kiemelkedően jó egyenletesen végzett tanulmányi munkáért, tartósan példamutató magatartásért, az előző hónaphoz képest több tárgyból mutatkozó lényeges javításért jár. Az a tanuló, aki részt vett területi, vármegyei, országos versenyen, de eredményére való tekintettel igazgatói dicséretet vagy tagintézmény-vezető dicséretet nem kapott is részesülhet ebben a jutalmazási formában. A dicséret feltétele a tisztes helytállás.

**A tanulók jutalmazásának elvei:**

- A jutalmazó intézkedéseket bejegyzi a Kréta e-napló rendszerbe, illetve a tanuló tájékoztató füzetébe/ értesítőjébe (az ellenőrzőjébe) pirossal írja be az, aki adta amennyiben rendelkezésre áll a papír alapó értesítő.
- A versenyeredményeket az osztályfőnök köteles nyomon követni, a felkészítő tanár az összesítő listára felírni.
- Három osztályfőnöki dicséret után tagintézmény-vezető igazgatói dicséret adható, melyről az igazgatóhelyettes/tagintézmény-vezető dönt.
- Tagintézmény-vezetői írásbeli dicséretben részesíthető továbbá:
  - félévente a sportegyesületi tagok, amennyiben egyesületük színeiben versenyeznek, teljesítményüktől függően,
  - az a tanuló, aki kiemelkedően jó közösségi munkát végzett, illetőleg az iskola által szervezett különböző megmozdulásokon (sport, játékos vetélkedő, hulladékgyűjtés, stb.) kiemelkedő eredményt ért el.

Az iskola – anyagi lehetőségei alapján – egyes tanévek végén tárgyi elismerésekkel is jutalmazhatja a tanulók teljesítményét, az iskola tehetségtámogató alapítványai pedig az alapító okiratukban meghatározott módon jutalmazhatnak.

Az elektronikus tanulmányi rendszer, eKréta használatával a jutalmazás alkalmazott jelölései az intézmény minden feladatellátási helyén (iskolájában) 2023. szeptember 1-jétől egységesen a lentebb leírt módokra változtak.

| | **Ami volt 2023.08.31-ig** | | | **Ami lett 2023.09.01-től** |
|---|---|---|---|---|
| | **Czina** | **Rákóczitelep** | **Vörösmarty** | **OVMÁI** |
| Órai aktivitás | A | A | A | Kréta gyorsbejegyzés a tanóra/foglalkozás könyvelésekor |
| Gyűjtő-munka | | GY | B | Adatszótárból „Szorgalmi, gyűjtő munka” |
| Példás magatartás | | M | C | Adatszótárból „Példamutató magatartás” |
| Közösségi munka | B/C | K | D | Adatszótárból „Közösségi munka” |

A tanulók jutalmazásakor „piros pontok”, „kis ötös” és egyéb szimbólumok is adhatók a szaktanár egyéni szokása szerint.

**Vörösmarty Székhelyintézmény**

Vörösmarty-díjat évente legfeljebb három tanuló kaphat az iskola végzős növendékei közül. Az odaítélés szempontjai:

- A díjat az nyerheti el, aki kiemelkedő tanulmányi munkát végzett, tanulmányi eredménye mindvégig elérte a 4,5-es átlagot, és magatartása tartósan példamutató.
- Országos tantárgyi tanulmányi verseny országos döntőjén illetve fordulóján részt vett, vagy vármegyein 1-3. helyezést ért el, és/vagy
- diákolimpiai eredményei kiemelkedők, vármegyei 1-3. helyezést ért el, és/vagy
- kiemelkedő művészi tevékenységével öregbítette iskolája hírnevét.
- Minden esetben fontos feltétel, hogy az iskolához való közösségi érzülete is erőteljesen megnyilvánuljon.

A díj odaítéléséről minden esztendőben a—nyolcadikos osztályfőnökökből, az osztályfőnöki munkacsoport vezetőjéből, a diákönkormányzatot segítő pedagógusból, valamint az igazgatóból és az intézményvezető-helyettesekből álló javaslattevő bizottság javaslata alapján dönt a nevelőtestület. A javaslattevő bizottság minden év május 25-ig a nevelőtestület elé terjeszti javaslatát, és azt követően kerül sor a díj odaítélésére titkos szavazással, amelyhez szavazattöbbség, minimum 50%+1 fő szavazat szükséges. A díj átadására mindenkor a ballagáson kerül sor. A díj egy plakettel, oklevéllel és

pénzjutalommal jár. A Vörösmarty-díj dicséretet a bizonyítványba és a törzslapra is be kell vezetni, valamint a székhelyintézmény közössége előtt nyilvánosságra kell hozni.

Nevelőtestületi dicséret: nyolcadik évfolyam végén adható. Az osztályfőnök terjeszti elő az előkészítő bizottságnak (a bizottság tagjai megegyeznek a Vörösmarty-díjat javaslattevő bizottságának tagjaival) és annak jóváhagyása után a nevelőtestületnek, amely nyílt szavazással szavazattöbbséggel dönt az odaítélésről.

*Szempontok:*

- Nyolc éven keresztül kitűnő tanuló, vagy 4,5 felett volt a tanulmányi átlaga.
- Legalább egy tantárgyból vármegyei 1-6. helyezést ért el, vagy országos versenyen sikeresen szerepelt.
- Kiemelkedő az iskola iránti elkötelezettsége, példamutató a magatartása, közösségi munkája.

A díj oklevélből és könyvjutalomból áll, amelyet a ballagáson vesznek át a díjazottak.

A pedagógus a nevelőtestület által jóváhagyott szimbólumokkal jutalmaz.

A havi bejegyzéseket az osztályfőnök átnézi és figyelembe veszi a hó végi magatartás és szorgalomjegyek kialakításánál.

**Czina Sándor Tagintézmény**

A havi bejegyzéseit az osztályfőnök átnézi.

A jelzéseket az osztályfőnök figyelembe veszi a hó végi magatartás- és szorgalomjegyek kialakításánál.

Az osztályfőnöki dicséretet is figyelembe kell venni a tanuló magatartás- vagy szorgalomjegye kialakításánál.

Igazgatói dicsérő oklevelet kell adni annak a tanulónak, aki az év végi osztályzata alapján kitűnő eredményt ért el, valamint a magatartása és a szorgalma is példás.

Az a tanuló, akinek intézményi szinten is kiemelkedő a teljesítménye (tanulmányi, kulturális és sportversenyek győztese; az iskoláért végzett kiemelkedő társadalmi munka részese), jutalmát a tanévzáró ünnepélyen, az iskola közössége előtt, nyilvánosan veszi át.

„DÖK" díj (tanulói díj) díjat az erre érdemes 7. vagy 8. osztályos tanuló kaphat a DÖK munkatervében szabályozott módon.

A jutalmazásokat (igazgatói, tagintézmény-vezetői, nevelőtestületi dicséretek) valamint a versenyeredményeket az intézmény faliújságjain és az iskolarádióban ki kell hirdetni. Arról, hogy ez megtörténjen, az osztályfőnök gondoskodik, a tagintézmény-igazgató teszi közzé.

**Rákóczitelepi Tagintézmény**

A jutalmazás a nevelőtestület által jóváhagyott Kréta gyorsbejegyzésekkel történik az itt meghatározott módon.

*A jutalmazás formái:*

A nevelőtestület által jóváhagyott Kréta gyorsbejegyzésekkel.

- piros pontok, kis ötös és Kréta gyorsbejegyzésekkel is adhatók egyéni szokás szerint
- öt Kréta gyorsbejegyzésért osztályfőnöki dicséret adható az osztályfőnök döntése alapján
- A pedagógus dicséretet adhat a tanulónak kiemelkedő szakköri, szertárosi és sporttevékenységéért, versenyre való felkészülésért, ünnepségen való szereplésért, a szaktanterem díszítésében végzett tevékenységéért, jelentős gyűjtőmunkáért.
- Napközis nevelő is élhet nevelői dicsérettel a tanuló dicséretes napközis tevékenységéért és magatartásáért.

A Kréta havi bejegyzéseit az osztályfőnök átnézi és figyelembe veszi a hó végi magatartás és szorgalomjegyek kialakításánál. A betűk havi bejegyzésének száma átvihetők folyamatosan a következő hónapra.

## *Fegyelmezés, elmarasztalás*

Az a tanuló, aki tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti, vagy a házirend előírásait megszegi, rendszeresen késik a tanítási órákról, igazolatlanul mulaszt, vagy bármilyen más módon árt az iskola jó hírnevének, büntetésben részesül.

**Az iskolai fegyelmezési intézkedések formái**

- Pedagógusi (szaktanári/nevelői) figyelmeztetés

Gyakori rendzavarás, kötelességszegés, felszerelés hiánya, házi feladat hiánya.
A nevelő írásbeli figyelmeztetést adhat annak a tanulónak, aki órán nem dolgozik, aki magatartásával zavarja a tanítási óra rendjét. A vállalt feladatok hiányos teljesítése esetén.

- Osztályfőnöki figyelmeztetés
  A gyakori figyelmeztetések ellenére ismételt rendzavarás, a házirend folyamatos megsértése, gyakori késések, a negyedik alkalommal kapott pedagógusi (szaktanári/nevelői) figyelmeztetés után.
- Osztályfőnöki intés
  Az osztályfőnöki figyelmeztetés ellenére az iskolai rendszabályok megszegése, iskolai rendezvényeken méltatlan viselkedés, további igazolatlan mulasztás és egyéb súlyos fegyelmi vétség.
- Székhely/tagintézmény-vezetői figyelmeztetés
  Az osztályfőnöki figyelmeztetés ellenére az iskolai rendszabályok megszegése, iskolai rendezvényeken méltatlan viselkedés, további igazolatlan mulasztás és egyéb súlyos fegyelmi vétség.
- Székhely/tagintézmény-vezetői intés
  Az iskolai rendszabályok további, folyamatos megszegése, iskolai rendezvényeken méltatlan viselkedés, további igazolatlan mulasztás és egyéb súlyos fegyelmi vétség.
- Igazgatói figyelmeztetés
  Az osztályfőnöki intés ellenére az iskola házirendjének ismételt megszegése, a házirendben meghatározott számú igazolatlan hiányzásért.
- Igazgatói intés
  Súlyos fegyelmi vétség, iskoláshoz nem méltó viselkedés, szándékos rongálás, iskolán kívüli büntetendő cselekményért, a házirendben meghatározott számú igazolatlan hiányzásért.
- Nevelőtestületi figyelmeztetés
  Súlyos fegyelmi vétség ismétlődéséért, fegyelmi döntést eredményező cselekményért, a házirendben meghatározott számú igazolatlan hiányzásért.

Az igazolatlan mulasztás iskolai következményei lehetnek a Házirendben meghatározottak szerinti fegyelmezési formák és a magatartás értékelésében megjelenő minősítések.

**A tanulók fegyelmezésének elvei:**

- A fegyelmező intézkedések alkalmazásánál általában meg kell tartani a fokozatosság elvét.
- A fokozatosság elvét nem kell megtartani abban az esetben, ha a tanuló kirívóan súlyos kötelezettségszegést követett el.
- A tájékoztató füzet (amennyiben rendelkezésre áll) gondatlanság miatti elvesztése vagy megrongálása esetén osztályfőnöki figyelmeztetés kerül az új tájékoztatóba, amiben az osztályfőnök az érdemjegyeket pótolja (amennyiben rendelkezésre áll a papír alapó értesítő).
- Az osztályfőnök írásbeli figyelmeztetést adhat annak a tanulónak, aki több mint két pedagógusi (szaktanári/nevelői) figyelmeztetést kapott a tanév során.
- Három osztályfőnöki figyelmeztetés után, tagintézmény-vezetői figyelmeztetést, utána igazgatói figyelmeztetést kaphat a tanuló.
- Abban a hónapban, amelyikben az igazgatói figyelmeztetést vagy intést kapta, nem lehet jobb a tanuló magatartása a rossz minősítésnél.
- Az igazgatói figyelmeztetés következménye 3-as (változó), az igazgatói intés következménye 2-es (rossz) magatartás (egy félévet illetően), a nevelőtestületi figyelmeztetés, illetve intés következménye 2-es (rossz) magatartás (egy félévet illetően).

Az iskola házirendje részletesen szabályozza a jutalmazás, büntetés iskolában alkalmazott formáit, az igazolatlan mulasztások és késések következményeit.
Az elektronikus tanulmányi rendszer, eKréta használatával az elmarasztalás alkalmazott jelölései az intézmény minden feladatellátási helyén (iskolájában) 2023. szeptember 1-jétől egységesen a lentebb leírt módokra változtak.

| | Ami volt 2023.08.31-ig | | | Ami lett 2023.09.01-től |
|---|---|---|---|---|
| | Czina | Rákóczitelep | Vörösmarty | OVMÁI |
| Felszerelés hiánya | A | F | A | Kréta gyorsbejegyzés a tanóra/foglalkozás könyvelésekor |
| Házi feladat hiánya | B | H | B | Kréta gyorsbejegyzés a tanóra/foglalkozás könyvelésekor |
| Rossz magtartás | C | M | C | Adatszótárból „Nem megfelelő magatartás" |
| Közösségi munka | | K | D | Adatszótárból „Tájékoztatás" |

**Vörösmarty Székhelyintézmény**

A büntetés a nevelőtestület által jóváhagyott szimbólumokkal:

A Kréta bejegyzéseket az osztályfőnök átnézi és figyelembe veszi a hó végi magatartás és szorgalomjegyek kialakításánál.

**Czina Sándor Tagintézmény**

A jelzéseket az osztályfőnök figyelembe veszi a hó végi magatartás- és szorgalomjegyek kialakításánál.

Ha a figyelmeztetést hiányzó, hiányos vagy rendetlen felszerelés és hiányzó vagy hiányos házi feladat jelzések miatt kapta, akkor a szorgalomjegye, ha zömmel fegyelmezetlen, rendbontó magatartás jelzések miatt, akkor a magatartásjegye nem lehet változónál jobb az adott hónapban.

Három osztályfőnöki figyelmeztetés után osztályfőnöki intést kap a tanuló. Abban a hónapban, amelyikben az osztályfőnöki intőt kapta, nem lehet jobb rossznál a magatartás- vagy hanyagnál a szorgalomjegye. (Attól függően, hogy mely betűk voltak túlsúlyban).

**Rákóczitelepi Tagintézmény**

A büntetés a nevelőtestület által jóváhagyott Kréta gyorsbejegyzésekkel történik az itt meghatározott módon.

A jelzéseket az osztályfőnök átnézi és figyelembe veszi a hó végi magatartás és szorgalomjegyek kialakításánál.

# 3. A perszonalizált oktatás helyi programja

## *3.1. Az életkori és egyéni sajátosságok pedagógiai jelentősége*

A nevelő- oktató tevékenység nélkülözhetetlen kiinduló alapját a tanulói személyiség életkorra jellemző általános tulajdonságainak minél elmélyültebb megismerése képezi.

Az egyes gyermekek esetében az életkorhoz kapcsolódó sajátosságoktól valamilyen irányban eltérő egyedi jellemzők figyelembe vétele alapján dönthetünk arról, hogy kinek mit, miért, mikor, milyen eszközzel tanítsunk, kit milyen pedagógiai bánásmódban részesítsünk.

A tanítási-tanulási folyamatban a személyes sajátosságok megfellebbezhetetlen ténye minden gyermek esetében személyre szabott fejlesztési eljárásokat igényel.

**Kisiskoláskor (alsó tagozat)**

- Gyorsütemű fizikai fejlődés (első alakváltozás) történik.
- Az agy állományában a homloklebeny jelentősen fejlődik, ami alapja a magasabb rendű értelmi funkcióknak.
- A gyermek társas viszonyai módosulnak, kapcsolatai szélesednek.
- A család, a szülő elveszti korábbi meghatározó szerepét.
- A fő tevékenységi formában, a tanulásban az utánzás már csak alárendelt szerepet kap, a főszerep a szervezett formáé.
- A kisiskoláskor kezdő fázisának pszichológiai sajátosságait az iskolaérettség kritériumai fejezik ki legjobban pl. szándékos és tartós figyelem képessége, a feladattudat és kötelességérzet, a beilleszkedési alkalmasság.
- A megismerési funkciók jelentősen differenciálódnak és minőségileg fejlődnek. Fokozódik a tárgyi érdeklődés és a realizmus.
- A gyermek már képessé válik a fogalmak rendszerezésére, a lényeges és lényegtelen vonások különválasztására, a dolgok közötti viszonyok felfogására. Az akaratfejlődés egyik megnyilvánulása a versengésre, rivalizálásra való hajlam jelentkezése.
- Erősödik a szociális motiváció szerepe.
- Kialakul az ún. kategorikus erkölcsi felfogás és elemi szinten a közösségi érzés.

**Serdülőkor**

A serdülőkor egyik szakasza:

- pubertáskor (felső tagozat)
  - Nagyjából a felső tagozatos éveket fogja át. Ezt az életszakaszt viszonylagos testi és lelki kiegyensúlyozottság jellemzi.
  - A tárgyi érdeklődés tovább mélyül, és valamilyen irányban specializálódik. Erre utal a gyűjtőszenvedély, a gondozó tevékenység, befogadó szellemi tevékenység stb.
  - Az érdeklődés ebben a periódusban kifejezetten a külvilágra irányul, a felfedezés, a megismerés vágya mozgósítja a gyermeket.
  - Kialakul az elvont - fogalmi gondolkodás.
  - A mesék helyett az igaz történeteket részesítik előnyben.
  - Fokozatosan megváltozik a nemi szerep követelményrendszere, átmeneti elkülönülési tendencia osztja rivalizáló csoportokra a két nemet, melyeken belül igen erős a szolidaritás érzése.
  - A gyermeki szerepmagatartás bomlása is kezdetét veszi (önállósági törekvés, a függő viszony lazítása, megkezdődik a szülőkről való érzelmi leválás).
  - A szakasz vége felé az érzelmi - indulati életben feszültség, nyugtalanság lép fel, ami az igen erőssé váló önállósulási törekvésekkel együtt gyakran vezet konfliktusokhoz mind az iskolában, mind a családban.
  - Átmeneti érdektelenség, flegmatikus viselkedésmód, ÉN-központú én-kép kialakítása jelentkezhet.

### *3.2. Műveltségi tartalmak*

A korszerű műveltség követelményrendszere áthatja az iskolai oktatás valamennyi elemét, ezek – a részletesen kifejtett céljainkkal, korosztályok szerinti bontásban – a következők:

**Hon - és népismeret**

- Általános iskola - alsó tagozat
  - Lakóhelyi kultúra megismerése
  - Más népek kultúrája
  - Másság elfogadása
  - Nemzettudat
  - Nemzeti önismeretre nevelés
  - Magyar tudósok, művészek, sportolók értékeinek megismerése
  - Természeti és épített közvetlen környezetünk megóvása
  - A fenntartható egyetemes fejlődés biztosítása érdekében a társadalmi és természeti szemléletmód gyökeres átalakítása
- Általános iskola - felső tagozat
  - Nemzeti kultúra megismerése
  - Népek hagyományai
  - Tolerancia
  - Lokálpatriotizmus
  - Nemzeti értékekhez, hagyományokhoz való kötődés
  - Magyar államférfiak munkásságának megismerése
  - Természeti és épített tágabb környezet megóvása

**Kapcsolódás Európához és a nagyvilághoz**

- Általános iskola - alsó tagozat
  - Közös európai értékek megismertetése
  - Egyetemes emberi értékek megismerése
  - Közösségi kompetenciák fejlesztése
  - Nyelvi és számítógépes ismeretek megalapozása
  - A magyarságtudat megerősítése, az európai identitás megalapozása
- Általános iskola - felső tagozat
  - Közös európai értékek elsajátítása
  - A globalizációs folyamatok megismerése
  - Közösségi kompetenciák megismerése
  - Nyelvi és számítógépes ismeretek továbbfejlesztése
  - Az Európai Unió történetének megismerése
  - A magyarságtudat fejlesztése, az európai identitás kialakítása
  - Az emberi civilizáció eredményeinek megismertetése
  - Más kultúrák, szokások, vallások megismerése
  - Az emberiség közös problémáinak megismerése

**Aktív állampolgárság, demokratikus közéletiség**

- Általános iskola - alsó tagozat
  - Erőszakmentes viselkedés kialakítása
  - A diákok bevonása az iskolai demokrácia gyakorlásába, részvételük elősegítése a diákgyűléseken
  - A helyes énkép kialakítása
  - Konfliktusok a szűkebb és tágabb környezetben
- Általános iskola - felső tagozat
  - A társadalmi, lakóhelyi, kulturális események figyelemmel kísérése
  - Az alapvető emberi jogoknak, a társadalmi együttélés szabályainak, a demokrácia értékeinek megismertetése
  - A diákok aktív részvételének támogatása az iskolai rendezvényeken, az iskolai demokrácia gyakorlása
  - Az identitás kialakítása

- Az egyenlőség elve a társadalomban
- Sokszínűség és pluralizmus a társadalomban
- A felelősség, a felelősségi körök megismerése
- A média megértése

**Gazdasági, pénzügyi kultúra**

- Általános iskola - alsó tagozat
  - Készpénzes fizetés gyakorlása
  - Címletek értékének megtanulása
  - Látogatás boltban és piacon: az áruk értékének megismerése, a vásárlás tanulása
  - A reklámok káros hatásainak tudatosítása
- Általános iskola - felső tagozat
  - A tudatos fogyasztói magatartás megalapozása
  - A fogyasztói társadalom sajátosságainak megismerése. A fogyasztókat érő káros hatások tudatosítása
  - A pénzzel való helyes bánásmód megismerése

**Környezettudatos magatartás, fenntarthatóság, ökoiskola**

- Általános iskola - alsó tagozat
  - Az emberiséget fenyegető környezeti válság leküzdésére környezettudatosabb életvitel és gondolkodás kialakítása
  - Ökoiskola program megvalósítása
  - A jövő generációk környezettudatosan cselekvő állampolgárrá nevelése
  - Kiemelt figyelmet fordítunk tanulóink természettudományi gondolkodásmódjának fejlesztése, érzékennyé tesszük őket környezetük állapota iránt
- Általános iskola - felső tagozat
  - Ökoiskola program megvalósítása, elősegítve az élőtermészet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését
  - A fenntarthatóság pedagógiájának az iskolai élet minden területére való kiterjesztése
  - Valamennyi tantárgy lehetőségeit, a fogyasztói társadalom konkrét példáit felhasználjuk, az új pedagógiai módszerek bevezetésével, a tanulók érdeklődésének, aktivitásának felkeltésére,a minőségi változások iránti igény kialakítására

**Az oktatás-tanulás**

- Az EU oktatási keretterve egyértelműen meghatározza azokat a műveltségi tartományokat, kompetenciákat, melyek nélkülözhetetlenek ahhoz, hogy a világgazdaság nagy versenyében az unió ne szenvedjen hátrányokat.
- A XXI. század a tudás százada, a tudásgazdaság valóságos gazdasági ággá manifesztálódása megy végbe. Az EU célul tűzte ki, hogy egy nemzedéknyi időn belül világelső akar lenni az alkalmazott élettudományok, az informatika, a kémia és a matematika területén. Nagy hangsúlyt fektet a tudás közvetítőire, a pedagógusokra, kiemelten kezeli tovább- és átképzésüket.
- További fontos feltétel, hogy az oktatás minél szélesebb kör számára elérhető legyen, az intézmények között pedig szabad legyen az átjárás nemzeti, sőt nemzetközi szinten is.
- A keretterv lényeges része az is, hogy „a feltételrendszerek megteremtéséhez, a hátrányos helyzetű térségek felzárkóztatásához forrást is biztosít."
- A tanulás tág értelmezése magában foglalja valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlődését, fejlesztését. Ez az iskola, iskolánk alapfeladata.

**A tanulás tanítása**

- Kiindulási alap a tanulók közti különbségek (esélyegyenlőség)
- A tanulók sajátos tanulási stílusának, szokásainak megismerése
- Egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások kiépítése, különös tekintettel a Tehetségsávok tanulóira
- A fejlesztés tárgyi eszközrendszerének megválasztása, aktív alkalmazása
- A tanulói érdeklődés felkeltése

- Fokozatos önállóságra nevelés a tanulás tervezésében, a kedvező feltételrendszer tudatos megteremtésében
- Az önművelés, önálló ismeretszerzés igényének kibontakozása (könyvtári és más információforrások használata)
- IKT eszközök használata a tanítási órákon
- A tudás megszerzésének lehetőségét az iskolán kívüli is megteremtjük (múzeum, kiállító terem, képtár, a művészeti előadások).
- Általános iskola - alsó tagozat
  - A tanulási képességek fejlesztése tanórán és tanórán kívüli foglalkozásokon (bemelegítő, ráhangoló gyakorlatok, frissítő, relaxációs gyakorlatok, figyelmi gyakorlatok, beszédfejlesztő gyakorlatok, olvasásfejlesztő gyakorlatok, emlékezetfejlesztő gyakorlatok, gondolkodtató gyakorlatok)
- Általános iskola - felső tagozat
  - A tanulók megismertetése olyan alapvető, tanulást segítő technikákkal, amelyek segítségével hatékonyabbá teszi az önálló felkészülését, pl. a tanuláshoz szükséges külső és belső feltételek. A tanuló saját tanulási stílusának megismertetése, hogy ezzel hatékonyabb információ¬feldolgozásra legyen képes, illetve tudatában legyen annak, hogy mely területeket kell fejlesztenie.

**Testi és lelki egészség**

Teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladataink az

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás, gyógytestnevelés
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése (szükséges esetben esetmegbeszélések),
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéné
- konfliktuskezelés területére terjednek ki.

- a teljes körű egészségfejlesztés folyamat eredményeképpen a tanulók egészségi állapota kedvező irányba változik
- az egészséges életmódra neveléssel nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanítjuk diákjainkat, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére is
- értékkonzervatív iskolánkban kitüntetett szerepet kap az egyén, a szociális hátrányokat prevenciós és terápiás programokkal igyekszünk enyhíteni
- a test és a lélek ápolására, edzésére törekszünk az egészséges életmód elsajátíttatásával, az elsajátítandó példák bemutatásával, alkalmazásával,
- egészségfejlesztéssel kapcsolatos programjaink figyelembe veszik tanulóink biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait
- a pályázati lehetőségeket kihasználva tanórákon is megteremtjük a lehetőséget egy-egy részterület szakértőjének bemutatkozására (pl. drogprevenció)
- kötelező szűrésekkel segítjük az egészségügyi és mentális problémákkal küzdő fiatalokat (gyógytestnevelés besorolás)
- gyógytestnevelésre kiszűrt tanulóink számára a jogszabályoknak megfelelően gyógytestnevelés órákat tartunk a hatályos jogszabályoknak megfelelően
- képzett pedagógusaink, szaktanáraink, ifjúságvédelmi felelőseink, iskolapszichológusunk (önismeret, képességstruktúra-feltárás, pályaismereti témakör, személyiségfejlesztés, tanácsadás, szűrővizsgálatok, mentálhigiénés preventív feladatok, konfliktuskezelés, krízishelyzetek, kommunikáció javítása, teljesítmény szorongás kezelése), az iskolaorvosi és védőnői szolgálat, a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum, rendőrség (DADA program) folyamatos szakértői támogatottságot biztosít egészségvédelmi programjaink tervezésében és megvalósításában

- közreműködünk a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, együttműködünk a gyermekjóléti szolgálattal, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal
- következetesen dolgozunk a káros függőségekhez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, helytelen táplálkozás) kialakulásának megelőzésében
- tagintézményeinkben dohány és alkohol termék nem árusítható és nem fogyasztható
- csak minőségbiztosított prevenciós programokat valósítunk meg
- az egészséges táplálkozást mind az ebédlőben, mind az iskolai büfék és automaták tekintetében megvalósíttatjuk
- a tanulási, magatartási és beilleszkedési nehézséggel küzdő, illetve a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésével módunk van arra, hogy fejlesszük a beteg, sérült és fogyatékos emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást
- a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére gondot fordítunk
- feladatunknak tekintjük azt is, hogy kialakítsuk a megfelelő közlekedési kultúrát diákjaink körében
- kiemelten foglalkozunk a veszélyes anyagok, illetve készítmények helyes kezelésének, legfontosabb szabályainak (felismerés, tárolás), a szelektív hulladékgyűjtés módszereinek elsajátíttatásával
- foglalkozunk a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítéssel, az erkölcsös életre nevelünk
- rendezvényeink segítik céljaink elérését (egészségnapi programok, amelynek keretében külső szakemberek, szaktanárok, kortárscsoportok előadásai, bemutatói, interaktív foglalkozások – élet közeli helyzetekben – hívják fel a figyelmet a megelőzés és a szűrések jelentőségére)
- ösztönözzük tanulóink részvételét a versenyeken (pl. elsősegélynyújtó, csecsemőgondozó verseny, sportversenyek)
- a tanulók fizikai állapotának tanévenkénti vizsgálata, az eredménytől függően fejlesztése
- kiemelkedő sportolóinkat, jól tanuló, jól sportoló diákjainkat iskolai és városi díjakkal elismerjük
- intézményünk a tehetséges tanulók mentálhigiénés problémáinak kezelésére kiemelt figyelmet fordít (tehetségprogram)

**Pályaorientáció- felkészülés a felnőttkor szerepeire**

- Általános iskola - alsó tagozat
  - Fejlődjön önismerete
  - Legyen képes a pedagógus segítségével reális önértékelésre
  - Ismerjen meg a lehetőségek szerint minél több pályát, szakmát, foglalkozást
- Általános iskola - felső tagozat
  - Adottságaik, képességeik, érzelmi-akarati tulajdonságaik, vágyaik, érdeklődési köreik, szociális kapcsolataik, képességeik feltárása, a megalapozott pályaválasztási döntés érdekében
  - Ismerje fel saját erősségeit és gyengeségeit
  - Legyen képes a pedagógus segítségével reális önértékelésre
  - Fejlődjön önismerete
  - Fogalmazzon meg önmaga számára közeli es távoli célokat
  - Ismerjen meg a lehetőségek szerint minél több pályát, szakmát, foglalkozást
  - Önállóan tudjon tájékozódni a pályaválasztással kapcsolatos kiadványokban
  - Tudjon tájékozódni a továbbtanulási lehetőségekről
  - A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók is találják meg az érdeklődésüknek, képességeiknek legmegfelelőbb középiskolát
  - Ismerjen meg átfogó képet a munka világáról
  - Részt vehet az iskolapszichológus által felkínált pályaorientációs foglalkozáson, tanácsadáson
  - A nyolcadik évfolyamos tanulók (kísérleti jelleggel) az Nkt. 80. § (1a) bekezdése alapján a pályaválasztást megalapozó kompetenciák vizsgálatán vesznek/vehetnek részt az Oktatási Hivatal által elkészített informatikai rendszer közvetítésével, az iskolák számára elérhetővé tett digitális mérő- és támogató eszközök segítségével a Hivatal által kiadott eljárásrend alkalmazásával.

# 4. Összintézményi munkaközösségek

## *4.1. Tehetséggondozó és képességfejlesztő munkaközösségek*

A szakmai munkaközösségek intézményi szinten működiknek. Tagjai tevékenységeikkel segítik a különleges bánásmódú tanulók fejlődését és előrehaladását (SNI , BTMn, tehetséges tanulók). Működését és a kapcsolattartást az SZMSZ-ben meghatározottak szerint végzi.

Az emberi erőforrások miniszterének 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelete a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról meghatározza a kötelező eszköz-, felszerelés- és helyiségigényeket. A munkaközösség használhatja és igénybe veheti az ott folyó munka zavarása nélkül a többi tagintézményben megtalálható fejlesztő pedagógiai eszközöket, a rendeltetésszerű használathoz szükséges helyiségeket, azok berendezését, tárgyait, bútorzatát. Az igénybevételről a tagintézmények vezetői egyeztetnek.

**SNI, BTMn ellátása**

A fejlesztő és rehabilitációs foglalkozások intézményi szintű összehangolását és koordinálását az érvényes jogi szabályozók betartásával intézmény és tagintézmény-igazgató és a munkaközösség-vezető végzi.

Saját gyógypedagógusainkkal, illetve szükség esetén a szakszolgálatok munkatársaival együtt biztosítja a habilitációs - rehabilitációs foglalkozásokat, azokat dokumentálja. Az érintett tanulók fejlődését folyamatos konzultációval is nyomon követi mind a pedagógusokkal, a szülőkkel és az érintett szakszolgálatokkal.

A hátrányok csökkentését szolgáló speciális fejlesztő tevékenységet a helyi tanterv tartalmazza, valamint a fogyatékosság és fokához igazodó programot.

Lehetőség szerinti részvétel a Sajátosan nagyszerű országos pályázaton illetve Öko rajzpályázatokon stb.

**Tehetséggondozás**

A munkaközösség tagjai (iskolapszichológus, szakvizsgázott tehetségszakértők, szaktanácsadók) tevékenységükkel segítik az intézmény tehetséggondozó munkáját mind a tehetségazonosítás, mind a tehetségfejlesztés tekintetében.

**Gyógytestnevelés**

A gyógytestnevelés célja és feladata, hogy hozzájáruljon a szerzett vagy veleszületett betegség következtében kialakult egészségi állapot helyreállításához, azaz gyógyításához, rehabilitációjához.

Az egészség helyreállításán túl a gyógytestnevelésre hárul a testi képességek fejlesztésének, a mozgásműveltség fejlesztésének és a sportolási igény felkeltésének a feladata is.

A gyógytestnevelési foglalkozásokon az érintett tanulók számára szükséges speciális gyakorlatokat végzik.

A könnyített, illetve a gyógytestnevelés szervezésének, a tanulók könnyített, illetve gyógytestnevelési órára való beosztásának rendjét Az emberi erőforrások miniszterének 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelete a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról határozza meg.

**Logopédiai ellátás**

Célja: A kialakult beszédhibák és azok következményeként fellépett másodlagos elváltozások korrekciója, az ép beszéd létrehozása.

Területei:

- beszédészlelés, beszédértés terápiája-GMP.
- pöszeség,
- dadogás,
- hadarás,
- orrhangzós beszéd,
- diszfónia,
- olvasás, írás, számolás zavarai (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia)

**Tanulókat érintő tevékenységek**

- a gyermekek beszéd és nyelvi fejlettségének, állapotának szűrése szülői vagy tagintézményi kérésre az év folyamán,
- vizsgálati eredmények alapján a logopédiai ellátás megtervezése, terápia beindítása (SNI, BTM),
- egyéni és csoportos fejlesztés, terápia,
- beavatkozási hipotézis helyességének, hatékonyságának ciklizált vizsgálata, a gyermek egész személyiségének pozitív befolyásolása,
- kapcsolattartás szülőkkel, a gyermek pedagógusaival és a gyermeket fogadó, kezelő más szakemberekkel.

**Iskolapszichológia**

Intézményünkben iskolapszichológus működik.

Az iskolapszichológus foglalkoztatásának célja, hogy szaktudásával az iskola nevelő-oktató munkájának hatékonyságát növelje, a pszichológiai ismereteknek a nevelési-oktatási intézményen belüli elsajátítását segítse, valamint a gyermek, a tanuló személyiségfejlesztése, lelki egészségvédelme. A tanulók alapvető érdekeit képviseli, hozzájárul a nevelési célok konkretizálásához. Kulcsfontosságú szerepet tölt be a prevenció terén.

Az iskolapszichológus a pedagógusokkal és a szülőkkel konzultatív kapcsolatot kiépítve fejti ki személyiségformáló hatását. Szakmai szempontok alapján ismereteket szerez a tanulók csoportjairól, az egyes tanulókról, a szülőkről, a nevelőtestületről.

Kiszűri és irányítja a szakszolgálatok, a családgondozás, a gyermek-ideggondozás intézményeibe azokat, akik mentálhigiénés problémáik miatt egyéni, intenzív, tartós pszichológiai beavatkozást igényelnek, ezen intézményekkel és az Országos Iskolapszichológiai Módszertani Bázissal kapcsolatot tart.

Az iskolapszichológus részt vesz az intézmény tehetségazonosításában és tehetségfejlesztő tevékenységében.

Az iskolapszichológus az általa tartott csoport/osztály szintű tanórák (pl. osztályfőnöki óra) esetén előzetesen egyeztet az érintett pedagógussal. A foglalkozáson a pedagógus is jelen van, hivatalosan ő vezeti azt, annak dokumentálása is a pedagógus feladata.

Az iskolapszichológus az „eltérő munkarend" esetén (lásd: Záró rendelkezések) a pszichológus szakma ajánlásai alapján az intézményben meghatározott protokoll alapján végzi tevékenységét.

Feladatai (Az emberi erőforrások miniszterének 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelete a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról valamint A pedagógiai szakszolgálatokban végzett iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás szakterületi protokollja (Szabó Éva–N. Kollár Katalin–Hujber Tamásné 2015 alapján) alapján):

- csoportos foglalkozások keretében közreműködik a gyermekek beilleszkedését, társas kapcsolatait javító és iskolai teljesítményét növelő intézkedésekben, kezeli a tanulóknak a nevelési-oktatási intézménnyel összefüggő személyközi kapcsolati kommunikációs és esetlegesen fellépő teljesítményszorongásos tüneteit,
- a gyermek fejlődését segítő egyéni képességvizsgálatokat és a személyes erőforrásait feltáró személyiségvizsgálatokat végez, melyekkel a gyermek jobb megismerését és a pedagógiai munka differenciálását segíti elő,
- pszichológiai tanácsadást nyújt egyéni helyzetben gyermeknek/serdülőnek vagy gyermek-/serdülőcsoportnak,
- megszervezi azokat a pszichológiai jellegű szűrővizsgálatokat (ötödik évfolyamos tanulók) amelyek a képességvizsgálatok, szociometriai vizsgálatok, tanulási szokások, tanulási motiváció vizsgálatának körébe tartoznak, vagy a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségek megelőzése érdekében szükségesek,
- megszervezi a mentálhigiénés preventív feladatokat a nevelési-oktatási intézményben az egyén, a tanulócsoport, és az intézményi szervezet szintjén,
- megszervezi és kezeli a nevelési-oktatási intézményben az egészségfejlesztéssel, a nevelő-oktató munka, a szexuális nevelés segítésével, a nevelési-oktatási intézményben észlelt személyközi konfliktusok és az erőszakjelenségek megoldásával kapcsolatos pszichológiai témájú feladatokat,

- szükség esetén esetmegbeszélést kezdeményez, majd a pedagógusokkal közösen feltárja azokat a lehetséges okokat, amelyek a viselkedés sajátos formájához vezethettek,
- megszervezi a krízistanácsadást,
- részt vesz a kiemelten tehetséges gyermek, tanuló tehetséggondozásában,
- szűréseket, vizsgálatokat, tréningeket, egyéni és csoportos tanácsadást szervezhet a szülők és pedagógusok számára,
- szükség esetén az iskolában pályaválasztási és pályaorientációs tanácsadást szervez, amelynek során pályaorientációs foglalkozásokat tart az ötödik évfolyamtól kezdődően az önismereti, képességstruktúra-feltárási, pályaismereti témakörben.

**Az iskolapszichológus jogai és kötelességei az iskolában**

Az intézményben működő iskolapszichológusnak joga van ahhoz, hogy…

- önálló helyiséggel és a munkaigényeknek megfelelő bútorzattal, anyagokkal, a minőségi munkavégzéshez szükséges eszközökkel rendelkezzen,
- elláthassa a munkaköri leírásában rögzített feladatait.

Az intézményben működő iskolapszichológusnak kötelessége, …

- figyelembe venni munkavégzése során, hogy szolgáltatásai nyújtása alkalmával a gyermekek jogai és az őket gondozó szülők, pedagógusok jogai ne sérüljenek, tartsa szem előtt, hogy munkája alapvetően a bizalmon alapul,
- a pszichológusok Szakmai Etikai Kódexe (SZEK) alapján szervezni munkáját különösképpen az információk megosztásának és a titoktartásnak a kérdéseit,
- munkájának megvalósításában támaszkodjon az Iskolapszichológia Szakmai Protokolljának (ISZP) útmutatásaira és a munkaköri leírásában foglaltakra.

### *4.2. Intézményfejlesztési munkaközösség*

A szakmai munkaközösség céljai

- Felkészülés a tanfelügyeleti, minősítési rendszer bevezetésére, intézményben történő működésére.
- Az intézmény munkájának dokumentációja, archiválása, nyilvánosság biztosítása.
- A referencia-intézményi szolgáltatások, a mentorálási feladatok támogatása.
- Pályázati projektek tervezése, megvalósítása, forrásbevonás.
- Az önértékelés előkészítése, megtervezése, lebonyolítása.
- A pedagógusok és a partnerek tájékoztatása.
- Az öt évre szóló önértékelési program és az éves önértékelési terv elkészítése.
- Az intézményi önértékelés során az adatgyűjtő eszközök használata.
- A bevont kollégák felkészítése és folyamatos támogatása.

Személyi feltételek:

- A munkaközösség állandó tagjai az Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola magasabb vezető és vezető beosztású alkalmazottai, munkaközösségeinek vezetői, az innovációs munkacsoport tagjai, az intézmény szakértői, szaktanácsadói.
- A munkaközösség évente változó időszakos, önkéntes tagjai a tanév során a minősítő vizsgába és minősítési eljárásba bekapcsolódó érintett pedagógusok, további önként jelentkező pedagógusok.
- A munkaközösség évente változó időszakos, önkéntes tagjai a tanév során a pedagógiai szakmai ellenőrzésbe (tanfelügyelet) bekapcsolódó, illetve további önként jelentkező pedagógusok.
- A munkaközösség szakmai munkáját a munkaközösség-vezető irányítja, és az igazgató, igazgatóhelyettesek, a tagintézmény-igazgatók mellett az intézmény szakértői, szaktanácsadói segítik.

# 5. Könyvtár-pedagógiai program

## *5.1. Az iskolai könyvtárak rövid bemutatása*

A székhely/tagintézmények iskolai könyvtárait az iskola tanulói, nevelői, adminisztratív és technikai dolgozói ingyenesen használhatják.

A székhely/tagintézmények könyvtárainak nyitvatartási rendje igazodik a tanév tanítási rendjéhez, amit évente a tagintézmény-igazgató és a könyvtáros együttesen határoz meg. A könyvtárak szünidőben zárva tartanak.

**A Vörösmarty Székhelyintézmény könyvtára**

Iskolánk könyvtára az I. emeleten (Deák Ferenc utcai épületszárny), a 123. sz. teremben működik. Alapterülete 58,2 $m^2$.

**A Czina Sándor Tagintézmény könyvtára**

Az orosházi 4. Számú Általános Iskola – jelenleg Czina Sándor Tagintézmény - 1978. szeptember 1-jén nyitotta meg kapuit a diákok előtt lakótelepi iskolaként. Ekkor alakult meg iskolánk könyvtára is. A 2007. évi teljes körű iskola felújítása után költöztünk új helyre. Kölcsönző könyvtárunk egybenyílik a tágas olvasóteremmel, az átjárás biztosított a számítástechnika tanterembe is. A könyvek elhelyezése szabadpolcon megoldott. A könyvtári foglalkozások mellett az alsó- és felső tagozatos szakórák, a szabadidős foglalkozások színtere igen gyakran.

**A Rákóczitelepi Tagintézmény könyvtára**

A Rákóczitelepi Tagintézményben 1970 óta működik iskolai könyvtár. A könyvtár kialakítására helyhiány miatt az egyik osztályteremben került sor, mely 60 négyzetméter alapterületű és 25 ülőhelyes. A könyvek zárt szekrényekben és szabad polcokon is találhatók.

A könyvtár szakórák, értekezletek, továbbképzések, projektnapok, könyvtári foglalkozások kedvelt színhelye.

## *5.2. Küldetésnyilatkozat*

Intézményünk könyvtárai a tanulók nevelésének, oktatásának kíván eszközeként szolgálni az átlagos személyi és tárgyi feltételekkel rendelkező iskolákban.

A 6 – 16 éves korosztály esetében meghatározónak tartjuk a taníthatóságot, életközeliséget, gyermekközpontúságot, és a tanulók cselekedtetésének érvényesítését.

A könyvtári állomány összetételével, szolgáltatásainkkal az alap- és középfokú oktatás-nevelés szakaszában a zömmel átlagos adottságú tanulók jó indíttatást kapnak ahhoz, hogy a későbbiek során ne legyenek gondjaik az önálló ismeretszerzésben, az élethosszig tartó tanulásban.

A kulcskompetenciák fejlesztésével, az Integrációs Pedagógiai Rendszer alkalmazásával, könyvtáraink állományával, szolgáltatásaival igyekszünk kompenzálni az eltérő szociális háttérből, a tanulási-, beilleszkedési- és magatartási nehézségből vagy zavarból, illetve mentális problémából adódó hiányosságokat, kiemelt figyelmet fordítva a halmozottan hátrányos helyzetű, és a sajátos nevelési igényű tanulóinkra; ugyanakkor fokozottan segítjük a tehetséggondozást is.

## *5.3. A könyvtárhasználati ismeretek oktatásának helye a NAT-ban*

A Nemzeti alaptanterv (NAT) a köznevelés feladatát alapvetően a nemzeti műveltség, a hazai nemzetiségek kultúrájának átadásában, megőrzésében, az egyetemes kultúra közvetítésében, az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítésében jelöli meg. Feladata továbbá a tanuláshoz és a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése, a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítése.

Célja továbbá, hogy a családdal együttműködve cselekvő elkötelezettségre neveljen az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt, fejlessze a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket.

Ezáltal járul hozzá ahhoz, hogy a felnövekvő nemzedék váljék képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre; az élethosszig tartó tanuláshoz szükséges motívumok és tanulási képességek, készségek, jártasságok, attitűdök kialakítása alapvető jelentőségűvé válik. A nevelés-

oktatás 12 évfolyama egységes folyamat, amely három képzési szakaszra oszlik. A NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok az egyes képzési szakaszokhoz kapcsolódnak. Ezek a következők:

az alapfokú nevelés-oktatás szakasza:

- 1–4. évfolyam;
- 5–8. évfolyam;

Az iskolakönyvtárosok az „eltérő munkarend" esetén (lásd: Záró rendelkezések) az intézményben meghatározott eljárásrend alapján végzik tevékenységeiket.

<table>
<tr><th rowspan="2">1–4. évfolyam</th><th colspan="2">5-8. évfolyam</th></tr>
<tr><th>5–6. évfolyam</th><th>7–8. évfolyam</th></tr>
<tr><td colspan="2">Az önálló feladatvégzés egyes lépéseinek megalapozása és gyakorlása (könyvtárlátogatás, könyvkölcsönzés, gyermeklexikon használata).<br>Gondolkodás a saját gondolkodási folyamatokról.<br>A tapasztalatok megosztása.</td><td>Az önálló feladatvégzés, információgyűjtés és ismeretszerzés módszereinek alkalmazása: segédkönyvek, szótárak, lexikonok használata, ismeretlen kifejezések jelentésének önálló megkeresése egynyelvű szótárakban, a tanult anyag bővítése különböző információhordozókból.<br>Internetes enciklopédiák és keresőprogramok használata.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Feladatvégzés könyvekkel, gyermeklapokkal (válogatás, csoportosítás, tematikus tájékozódás).</td><td>Elemi gyakorlottság a források megjelölésében.</td></tr>
<tr><td>Ismerkedés különböző információhordozókkal.</td><td colspan="2">Különböző információhordozók pl.: vizuális, audiovizuális, elektronikus: Internet jellemzői, kommunikációs funkciói és kultúrája.<br>Szövegek vizuális környezetének elemzése, ábrák, illusztrációk értelmezése szövegösszefüggésben.</td></tr>
</table>

**1–4. évfolyam**

*A tanulási képesség fejlesztése:*

- Könyv- és könyvtárhasználat
- Tankönyv, egyéb könyvek: enciklopédia, egynyelvű szótár, gyermeklexikon, gyermekújság; elektronikus információhordozó; kölcsönzés
- Ismeretterjesztő szövegek jellemzői: információtartalom
- Szövegfeldolgozási és gondolkodási műveletek: egyszerű adatkeresés

**5–8. évfolyam**

*A tanulási képesség fejlesztése*

- Kulturált könyvtárhasználat, biztonságos internethasználat
- Tanulást támogató eljárások
- Jegyzetelés; adatkeresés, anyaggyűjtés nyomtatott és elektronikus források segítségével, egynyelvű szótárak;
- Ismeretterjesztő szövegek jellemzői és feldolgozásuk: információ

**Könyvtári informatika**

A könyvtárak információforrásaikkal és szolgáltatásaikkal a tanulás, tanítás meghatározó tanulási forrásközpontjait, nyitott műhelyeit jelentik. Ennek garanciája a tanulók könyvtárhasználati műveltsége, ide értve a könyvtári információkeresés informatikai lehetőségeinek alkalmazását is.

| 1–4. évfolyam | 5-8. évfolyam | |
|---|---|---|
| | 5–6. évfolyam | 7–8. évfolyam |
| Eligazodás az iskolai könyvtár tér- és állomány-szerkezetében. | Könyvtártípusok meg-különböztetése<br>Az iskolai könyvtár eszköztárának készség-szintű használata. | A lakóhelyi könyvtár eszköztárának készségszintű használata. |
| A könyvtárak alapszolgáltatásainak ismerete, a használat szabályainak betartása. | A hagyományos és új információs eszközökön alapuló könyvtári szolgáltatások megismerése. | Könyvtári szolgáltatások irányított alkalmazása a tanulásban és a tájékozódásban. |
| Elterjedt dokumentum-típusok, elektronikus források formai, tartalmi jellemzőinek megismerése, megkülönböztetése használatuk alapjai. | A korosztálynak készült tájékoztató források biztos használata.<br>A tanulmányi problémának megfelelő források kiválasztása. | Kézikönyvek, ismeretterjesztő források önálló kiválasztása, felhasználása tanulmányi célokhoz. |
| A források azonosító adatainak megállapítása. | A forrásmegjelölés alapjainak alkalmazása, etikai vonatkozásainak megértése. | A bibliográfia hivatkozás-technikájának alkalmazása a leggyakrabban használt dokumentumtípusok esetén. |

**1–4. évfolyam**

- Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés
- Információforrások, adattárak.
- Infokommunikáció
  - Információkeresés, információközlési rendszerek
  - Az életkornak megfelelő keresési lehetőségek az információhordozókban.
  - Az információs technológián alapuló kommunikációs formák
  - Információ küldése és fogadása.
  - Az infokommunikációs eszközök lehetőségei és használatuk kockázatai.
  - Médiainformatika
  - Az informatikai eszközöket alkalmazó média egyes lehetőségei.
- Az információs társadalom
  - Az információkezelés jogi és etikai vonatkozásai
  - Egyszerű hétköznapi példák az adatbiztonságra és az adatmegőrzésre.
  - A személyi információk és a személyes adatok fogalma.
  - A netikett alapjai.
- Könyvtári informatika
  - Az iskolai könyvtár tér- és állományszerkezete.
  - A könyvtárak alapszolgáltatásai, a használat szabályai.
  - A dokumentumfajták formai, tartalmi jellemzői, különbségei, azonosító adatai..

**5–8. évfolyam**

- Infokommunikáció
  - Információkeresés, információközlési rendszerek
  - Az információhiány és a keresőkérdés; a keresés folyamata.
  - Helyi könyvtári és a korosztálynak szóló elterjedt adatbázisok.
  - Közlésre szánt szöveges és képi információval kapcsolatos elvárások, kiválasztási szempontok.
  - Nyomtatásra és webes publikálásra szánt dokumentumok, rendszerek.
- Könyvtári informatika
  - A könyvtártípusok és szolgáltatásaik, szerepük a tanulásban és a közhasznú tájékozódásban.
  - A raktári rend.
  - A forrástípusok közlésmódja, információs értéke, használata.
  - A forráskiválasztás szempontjai.
  - Forrásfeldolgozás, etikai szabályok, hivatkozás.

### *5.4. A könyvtár-pedagógiai tevékenység lehetőségei*

A Vörösmarty Székhelyintézményben kis könyvtárosok segítik a könyvtáros tanár munkáját a délelőtti, nyitva tartási időn kívül.

Az olvasás megszerettetésére irányuló tevékenység az alapozó szakaszban.

A Rákócziteleppi Tagintézményben a könyvtár tanteremként is működik.

A tanító feladata, hogy integrált szemléletű, változatos tevékenységrendszer szervezésével olyan tanulási helyzetet teremtsen, amelyben a gyermek aktív résztvevője a kommunikációs folyamatoknak. Gyakorolhatja a kommunikációs helyzetek értelmezését, a társas kommunikációt. Folyamatosan fejlődhet szövegelemző és szövegértő képessége, kifejtheti a szövegtartalommal kapcsolatos álláspontját. Megismerheti a kommunikáció különféle (verbális, nem verbális, képi, hangzó) módjait, lehetősége van az önkifejezés többféle formájának kipróbálására, így egyre pontosabbá válhat gondolatainak, érzéseinek, véleményének kifejezése. Megtapasztalhatja az információk szűrésének, válogatásának, csoportosításának szükségességét. A tevékenységrendszer fontos területe az önálló tanulás készségeinek fejlesztése, helyes szokásainak alakítása. Ily módon a magyar nyelvi és irodalmi nevelés kitüntetetten kapcsolódik az ember és társadalom, a könyv- és könyvtárhasználat, valamint az informatika műveltségterületéhez.

Az olvasás, az írott szöveg megértése fejlesztési terület magában foglalja az olvasás jelrendszerének eszközszintű elsajátítását és használatát. Az első olvasási sikerek meghatározó erejűek az olvasóvá válás, az olvasással kapcsolatos pozitív viszonyulások kialakulásának folyamatában. Ezért a tanulók egyedi sajátosságaira tekintettel, differenciáltan kell megszervezni az olvasástanulás folyamatát, haladási tempóját az első osztályokban a tanulási kudarcok, a tevékenységgel kapcsolatos szorongások, gátoltság kialakulásának megelőzése érdekében. Az értő olvasás fejlődésében fontos szerepe van a szöveggel való foglalkozásnak. Ennek során a művészi szövegek elsődleges megértésén túl a mélyebb tartalmi rétegeket kibontó szövegelemzést gyakorolják a gyerekek a tanító irányításával. A fejlesztés eredményeként elvárható, hogy a tanuló néma olvasás útján megértse tankönyvei szövegének, a feladatok utasításainak lényegét. A szövegekből pontosan emelje ki az információkat, s használja fel azokat új feladathelyzet megoldásához. Az olvasási képesség fejlesztésének további feladata az 1-4. évfolyamon az értelmező (interpretáló), a kritikai és kreatív olvasás megalapozása, valamint az olvasástechnika fejlesztése, a kifejező felolvasás gyakoroltatása is.

A tanulási képesség fejlesztése, az ismeretfeldolgozási technikák tanítása már az alsó tagozat bevezető szakaszában megkezdődik. Ennek keretében megismertetjük a tanulókat az ismeretszerzés írásbeli forrásaival, lehetőségeivel, a könyv- és könyvtárhasználattal. A fejlesztés fontos mozzanata a szótárak, gyermeklexikonok, enciklopédiák tanulmányozása, az ismeretfeldolgozási technikák közül a gyűjtött adatok célszerű elrendezésének; a vázlat készítésének gyakorlása tanítói segítséggel. Változatos feladathelyzetekben szerezhetnek tapasztalatokat a tanulók az információk felhasználásának módjairól, a tanult ismeretek tömörítésének, összefoglalásának, rendezésének célszerű eljárásairól.

Az irodalmi alkotások fejlesztik az emlékezetet, az élmények feldolgozásának és megőrzésének képességét, hozzájárulnak ahhoz, hogy a diákokban megteremtődjék a hagyomány elfogadásának és alakításának párhuzamos igénye. A fenti célok mellett az irodalmi nevelés kitüntetett feladata az olvasási kedv felkeltése és megerősítése, az irodalomnak, mint művészetnek, mint az emberi kommunikáció sajátos formájának megszerettetése, közlésformáinak, kifejezési módjainak élményteremtő megismertetése.

„A könyvtárostanár a nevelő-oktató tevékenységét könyvtár-pedagógiai program alapján végzi" 20/2012. EMMI rend.165. § (4), mely a nemzeti alaptanterv és a választott kerettantervek alapján készül, és szerves részét képezi az iskola helyi pedagógiai programjának.

## 6. Záró rendelkezések

**Ikt.sz.: klik202963001/00780-5/2024.**
*I-1/7/2024.*
**Ü.i.: Orosz László igazgató**
**Orosháza, 2024. szeptember 05.**

**Jelen dokumentum az**
**Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola (5900 Orosháza, Vörösmarty u. 4.)**
**Pedagógiai Programja**

### A Pedagógiai Program módosítása

Ezen Pedagógiai Program módosítása a nevelőtestület bevonásával, és a köznevelési törvény által meghatározott közösségek egyetértésével, valamint a fenntartó jóváhagyásával lehetséges.

Az intézmény Pedagógiai Programja, SZMSZ-e és Házirendje nyilvános. Megtekinthetők a fenntartónál, az intézmény vezetésénél, az Intézményi Tanács elnökénél, az SZMK és az Iskolaszék elnökénél, a DÖK munkáját segítő pedagógusnál, valamint az intézmény honlapján.

A módosítást kezdeményezheti:

- a fenntartó,
- a nevelőtestület,
- az iskola igazgatója,
- az igazgató-helyettesek,
- a tagintézmény-igazgatók,
- az Intézményi Tanács,
- az iskolaszék,
- az SZMV,
- a diákönkormányzat vezetősége.

### A Pedagógiai Program előírásainak időleges módosulásai

Jelen Pedagógiai Program előírásait ideiglenes, átmeneti jelleggel módosíthatják a nevelés-oktatás kereteit meghatározó, a Pedagógiai Program utolsó módosítása óta életbe lépő jogszabályok, előírások, eljárásrendek, protokollok, ajánlások hatályos előírásai (lásd pl. veszélyhelyzet, járványügyi készültség, háborús veszélyhelyzet, energia-veszélyhelyzet, a normál munkarendtől eltérő – un. digitális - munkarend alkalmazása stb.) vagy egyéb rendkívüli, előre nem tervezett helyzetek. Ezekben az esetekben (lásd a PP-ben: „eltérő munkarend") a jelen szabályzatban írtaktól az eltérés indokának megadásával és annak fennállása idejéig el lehet térni. Az eltérés tartalmát rögzítheti jogszabály, központi előírás, eljárásrend, az intézmény vezetője által előírt eljárásrend, igazgatói utasítás stb.
Az eltérő munkarendek felülírhatják jelen Pedagógiai Program szabályait. Ezekben az esetekben átmenetileg a kiadott eljárásrendek, protokollok (pl. járványügyi protokoll) szabályozásai lépnek életbe azzal a kikötéssel, hogy azok megismerésének tényét a fenntartó igazolja (pl. a protokollon tett „látta" megjegyzés aláírásával).

Orosháza, 2024. szeptember 05.

Orosz László
igazgató

# Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Pedagógiai Program módosításának elfogadása és jóváhagyása

A Pedagógiai Program módosításával kapcsolatban az iskolaszék – a jogszabályban meghatározottak szerint – véleményt nyilvánított, és az abban foglaltakkal egyetért, melynek tényét az iskolaszék képviselője tanúsítja.
Orosháza, 2024. szeptember 05.

Ilucán Enikő
Iskolaszék elnöke

A Pedagógiai Program módosításával kapcsolatban a diákönkormányzat véleményt nyilvánított, és az abban foglaltakkal egyetért, melynek tényét a diákönkormányzat képviselője tanúsítja.
Orosháza, 2024. szeptember 02.

Kiss Márton
DÖK segítő pedagógus

A Pedagógiai Program módosításával kapcsolatban a szülői szervezet – a jogszabályban meghatározottak szerint –véleményt nyilvánított, és az abban foglaltakkal egyetért, melynek tényét a szülői szervezet képviselője tanúsítja.
Orosháza, szeptember 05.

Bánki-Horváthné Révész Adrienn
SZMV elnöke

A Pedagógiai Program módosításával kapcsolatban az Intézményi Tanács véleményezési jogot gyakorolt, melynek tényét az Intézményi Tanács elnöke tanúsítja.
Orosháza, szeptember 02.

Bánki-Horváthné Révész Adrienn
Intézményi Tanács elnöke

A Pedagógiai Program a nevelőtestület bevonásával készült, módosítását az intézmény vezetőjének előterjesztése után a nevelőtestület 2024. szeptember 02-án támogatta. Az elfogadás tényét az igazgató és a tagintézmény-igazgatók az alábbiakban hitelesítő aláírásukkal tanúsítják.
Orosháza, 2024. szeptember 02.

1.. Vörösmarty Székhelyintézmény .....
2.. Czina Sándor Tagintézmény .....
3.. Rákóczitelepi Tagintézmény .....

a tagintézmények vezetői

igazgató

A Pedagógiai Program módosítása az intézmény vezetőjének előterjesztése után a benne lévő többletkötelezettségekkel a fenntartó Békéscsabai Tankerületi Központ elfogadása alapján érvényes.

Békéscsaba, 2024. .....

tankerületi központ igazgató